

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Regiobeeld	3614131		11 juli 2023

Geachte raad,

De afgelopen maanden hebben wij in regionaal verband gewerkt aan het opstellen van een zogenaamd 'regiobeeld'. Middels deze brief willen wij u hierover graag informeren. Voor het regiobeeld verwijzen wij u graag naar de bijlage en de website www.dejuistezorgopdejuisteplek.

Samen werken aan gezonde zorg

De beschikbaarheid van goede, tijdige en betaalbare zorg staat onder druk. De stijgende zorgvraag en de afname van het aantal zorgverleners zorgt voor een toenemend gat tussen vraag en aanbod. Een landelijke aanpak kan deze problematiek niet oplossen, daarvoor is een regionale aanpak vereist. Immers, elke regio is anders. De inwoners, hun wensen en behoeften, hun gezondheid en daarmee de zorgvraag verschilt per regio.

Regionale zorgaanbieders, gemeenten, inwoners en andere partijen moeten daarom samenwerken voor het organiseren van de Juiste Zorg op de Juiste Plek. Om deze samenwerking te versterken, zijn er in het Integraal Zorgakkoord een aantal algemene afspraken over regionale samenwerking gemaakt.

Regiobeelden

Samen werken aan gezonde zorg begint met het goed in kaart brengen van de feitelijke situatie in een regiobeeld. In het Integraal Zorgakkoord is daarom afgesproken dat er voor elke zorgkantoorregio een regiobeeld moet worden opgesteld en/of geactualiseerd. Het regiobeeld schetst een regionaal beeld met feiten, cijfers en prognoses over het zorggebruik en het zorgaanbod in een bepaalde regio. De feiten en cijfers worden aangevuld met kwalitatieve informatie, om zo duiding te geven aan het verhaal van de regio.

Het regiobeeld van Twente is opgesteld door de Twentse Koers. In dit verband wordt het regiobeeld tenminste iedere 3 jaar herijkt en vaker indien dat nodig wordt geacht.

Regioplannen

Her regiobeeld vormt de basis voor een zogenaamd 'regioplan'. In het regioplan stellen de regionale zorgpartijen en gemeenten vast wat de belangrijkste prioritaire regio-opgaven zijn en staan afspraken hoe deze gezamenlijk worden opgepakt.

Aanpak in Hengelo

Uit de cijfers blijkt ook een opgave voor gemeente Hengelo. We sluiten hiervoor aan bij verschillende beleidskaders zoals het Transformatieplan en het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA). Het GALA biedt gemeenten een stevige basis om integraal en preventief gezondheidsbeleid te voeren. Onderdeel van het GALA is dat op regionaal niveau afspraken worden gemaakt voor de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
y.vanwijk@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bladnummer

2

Zaaknummer Uw kenmerk

3614131

vijf zogenoemde ketenaanpakken. In Twente pakken wij dit, samen met de GGD en Menzis, ook op binnen de Twentse Koers.

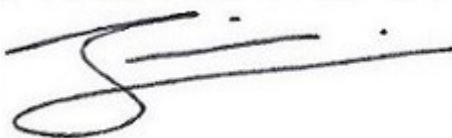
Tot slot

Op dit moment wordt in Twentse Koers verband gewerkt aan regioplan. Regioplannen worden vóór 1 januari 2024 openbaar gemaakt op de website www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl. Voor die tijd moet het regioplan van onze regio dus gereed zijn.

Op 27 september aanstaande organiseert de Twentse Koers een bijeenkomst voor alle zorgpartners en inwoners om input op te halen voor ons regioplan. Wij zorgen ervoor dat u de uitnodiging voor deze bijeenkomst via de griffie krijgt toegestuurd.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

y.vanwijk@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Regiobeeld Twente

2023

Contactpersonen

Coördinerende zorgverzekeraar:

Naam: Eric Veldboer

Functie: Regiomanager Menzis

Mailadres: veldboer.e@menzis.nl

Telefoonnummer: 06-53975405

Regionale samenwerkingsstructuur en Coördinator gemeenten:

Naam: Elise Hol

Functie: Programmamanager Twentse Koers

Mailadres: e.hol@twentsekoers.nl

Telefoonnummer: 06-12198288

Contactpersoon Regiobeeld:

Naam: Peter van Hartingsveldt

Functie: Projectmanager Menzis

Mailadres: hartingsveldt.p.van@Menzis.nl

Telefoonnummer 06-51260797

Doel van het regiobeeld

Dit regiobeeld geeft inzicht in:

1. Prognoses van en ontwikkelingen in de zorgbehoefte en andere relevante informatie over de bevolking van de regio Twente; en
2. De capaciteit en prestaties van zorg, sociaal domein en ondersteuning in de regio.

Het regiobeeld met beleidsarme projecties vormt de basis voor het regioplan.

Let op, bij analyses en conclusies met betrekking tot toekomstige cijfers wordt uitgegaan van gelijkblijvende omstandigheden. Dit zijn dus aannames.

In het regioplan stellen de regionale zorgpartijen vast wat de belangrijkste prioritaire opgaven zijn en staan de afspraken hoe deze gezamenlijk worden aangepakt.

Zie voor meer informatie, verdiepende data en vergelijking met andere regio's: www.regiobeeld.nl

Betrokken partijen

Bij het opstellen van dit regiobeeld zijn de volgende partijen betrokken:

Opdrachtgevers:

Ontwikkelaars:

Consulterend:

Inhoudsopgave

Samenvatting en belangrijkste conclusies

A. Kenmerken van de regio:

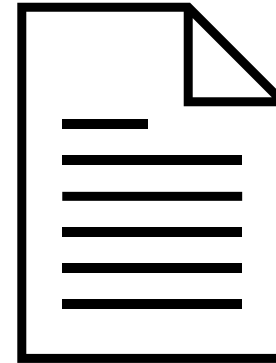
1. Demografie
2. Sociale factoren
3. Gezondheid en leefstijl
4. IZA-doelgroepen
5. Fysieke omgeving
6. Arbeidsmarkt

B. Zorg in de regio (per sector):

7. Huisartsenzorg
8. Medisch specialistische zorg
9. Acute zorg
10. Geboortezorg
11. Geestelijke gezondheidszorg
12. Verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg
13. Gehandicaptenzorg
14. Jeugdwet en Wmo
15. Preventie

C. Regionale samenwerking

Samenvatting en belangrijkste conclusies

Samenvatting en belangrijkste conclusies

Toenemende zorgvraag:

- Twente is een sterk vergrijzende regio, die de aankomende jaren in bevolkingsaantal licht gaat dalen.
- De gemiddelde sociaal economische status (SES-WOA) ligt voor de meeste, Twentse gemeenten boven het landelijk gemiddelde. De gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo scoren onder dit gemiddelde. In deze gemeenten is sprake van meer eenzaamheid en minder regie over het eigen leven.
- Een meerderheid van de Twentse inwoners 20 jaar en ouder ervaart een goede gezondheid. Dit percentage is de afgelopen tien jaar gedaald en de verwachting is dat deze daling doorzet.
- Wel heeft 52% (2023) van de inwoners een chronische aandoening. De prevalentie van de ouderdom gerelateerde aandoeningen gaat sterk toenemen in Twente. Dementie en artrose stijgen daarbij het meeste.
- In Twente liggen de percentages overgewicht en overmatig alcoholgebruik ruim boven het landelijk gemiddelde. Het aantal rokers is lager en neemt naar verwachting in de periode tot 2030 af. Overgewicht gaat de aankomende jaren echter sterk toenemen.

Samenvatting en belangrijkste conclusies (vervolg)

Afnemend zorgaanbod /-ondersteuning door:

- Een oplopend tekort aan personeel binnen de sector zorg en welzijn (van 3,1% in 2021 naar 5,2% in 2030). Dit tekort ligt wel lager dan het Nederlandse gemiddelde.
- Een vergrijzing binnen het personeelsbestand. Het percentage werknemers van 55 jaar en ouder is de laatste 13 jaar (2010-2022) binnen alle zorgsectoren opgelopen.
- Een daling van het mantelzorgpotentieel (50-64 jaar) in de periode 2023 tot 2040 van 8,5 naar 3,6; dit is meer dan een halvering binnen deze leeftijdscategorie.

Samenvatting en belangrijkste conclusies (vervolg)

Algemene opvallendheden:

- Gemiddeld gedeclareerde zorgkosten (Zvw) per persoon liggen in de regio Twente voor alle leeftijdscategorieën rond het gemiddelde in Nederland (peiljaar 2019).
- Vooral ouderen in Twente hebben matige tot onvoldoende gezondheidsvaardigheden.
- Lage SES-gemeentes hebben relatief een hogere zorgconsumptie en hogere jeugdzorgkosten. Het inzetten op bestaanszekerheid is daarmee een cruciale sleutel voor de komende jaren.
- Binnen de jeugdzorg zijn 180 aanbieders gecontracteerd met minder dan 10 cliënten. De verwachting is dat het aanbod anders georganiseerd gaat worden door de Hervormingsagenda en aanpassingen in de Jeugdwet.
- Het overheids- en zorgkantoorbeleid is de aankomende jaren gericht op het niet verder laten stijgen van het aantal intramurale verpleeghuisbedden. Het belang van geschikte woningen voor ouderen neemt daarmee sterk toe maar de praktijk is hierin weerbarstig. Ook geeft het langer thuis wonen extra druk op de 1e lijn in het bijzonder de huisartsenzorg en wijkverpleging.

Totaal analyse per gemeente (deel 1)

		Almelo	Borne	Enschede	Haaksbergen	Hellendoorn	Hengelo	Losser	Oldenzaal	Tubbergen	Wierden	Twenterand	Hof van Twente	Rijssen-Holten	Dinkelland		
Verken van de regio:																	
1. Demografie																	
																Eenheden	
																aantal	
Totale bevolking in 2022 (x1000 personen)		73	24	161	24	36	81	23	32	21	25	34	35	38	27	%	
Aantal levend geboren kinderen in 2021 per 10.000 inwoners		91	113	89	96	98	87	94	88	100	100	95	82	114	95	%	
2. Sociale factoren																	
A. SES-WOA per gemeente		SES-WOA in 2019 t.o.v. NL	-0,19	0,14	-0,27	0,1	0,12	-0,06	0,05	0,04	0,22	0,19	0,02	0,12	0,12	0,22	-
C. Moeite met rondkomen		Moeite met rondkomen (VO2022; VO2020 voor WR,RH, DL)	23	14	24	13	15	19	18	14	12	9*	20	14	9*	7*	%
D. Regie over het eigen leven		Matig/veel regie over eigen leven (VO2022)	87	90	86	90	90	88	89	87	92	90	87	91	90	89	%
E. Eenzaamheid		Ernstig/zeer ernstig eenzaam (VO2022)	15	10	16	8	11	15	13	11	9	10	11	8	6	9	%
3. Gezondheid en leefstijl																	
A. Ervaren gezondheid en levensverwachting		(Zeer) goed ervaren gezondheid (VO2022)	67	75	68	76	75	68	69	71	76	75	73	73	78	78	%
B. Prevalentie aandoeningen		Personen met één of meer langdurige ziekten of aandoeningen (VO2022)	37	29	32	31	28	35	31	30	30	32	32	31	28	26	%
C. Medicijngebruik		...															%
D. Leefstijlindicatoren		Is roker (VO2022)	21	12	20	14	12	19	12	16	14	15	18	15	16	11	%
		Overmatige drinker (meer dan 14 (m) of 7 (v) per dag) (VO2022)	16	18	18	22	22	18	20	24	31	23	18	23	19	30	%
		Overgewicht (BMI tussen 25 en 30; VO2022)	57	54	48	53	49	54	58	55	49	53	62	53	52	50	%
		Voldoen aan de beweegrichtlijn (VO2022)	45	53	52	53	54	50	48	52	48	52	47	49	50	54	%
		Is de afgelopen 3mnd gevallen (65+, VO2020)	18	17	21	19	18	19	19	16	17	18	21	18	18	19	%
E. Zorgkosten (algemeen)		Wlz totaal - totale kosten (2022)	144	29	291	42	70	116	75	55	31	26	26	57	60	47	Miljoen €
		Zwv totaal - totale kosten (2022)	193	60	376	59	87	193	58	78	52	59	59	91	82	64	Miljoen €
		Zwv huisartsenzorg - totale kosten (2022)	19	6	38	6	9	9	5	8	5	6	6	9	9	6	Miljoen €
		Zwv farmaceutische zorg - totale kosten (2022)	27	8	51	7	11	25	8	10	6	8	8	12	11	8	Miljoen €
		Zwv wijkverpleging kosten - totale kosten (2022)	18	5	32	5	8	15	4	7	6	6	6	9	9	6	Miljoen €
		Zwv medisch specialistische zorg - totale kosten (2022)	101	31	196	31	46	104	32	42	27	31	31	47	40	33	Miljoen €
		Zwv overig - totale kosten (2022)	28	9	58	9	13	30	9	12	8	9	9	13	13	10	Miljoen €
		Wlz totaal - kosten per inwoner (2022)	1.967	1.200	1.859	1.742	1.933	1.421	3.236	1.720	1.438	1.059	1.059	1.624	1.576	1.774	Bedrag
		Zwv totaal - kosten per inwoner (2022)	2.642	2.480	2.404	2.415	2.399	2.373	2.495	2.437	2.443	2.391	2.391	2.579	2.348	2.396	Bedrag
		Zwv huisartsenzorg - kosten per inwoner (2022)	259	252	245	244	243	233	250	238	248	248	254	248	238	240	Bedrag
		Zwv farmaceutische zorg - kosten per inwoner (2022)	372	326	326	303	312	305	326	310	286	305	305	348	281	317	Bedrag
		Zwv wijkverpleging - kosten per inwoner (2022)	249	215	205	212	213	188	190	209	298	238	238	266	239	221	Bedrag
		Zwv medisch specialistische zorg - kosten per inwoner (2022)	1.380	1.298	1.257	1.291	1.274	1.278	1.377	1.305	1.257	1.255	1.255	1.345	1.053	1.258	Bedrag
		Zwv overig - kosten per inwoner (2022)	382	388	371	365	357	363	371	362	375	345	345	366	330	360	Bedrag
4. IZA-doelgroepen																	
A. Beperkte gezondheidsvaardigheden		Risico op laagletterdheid (VO2022)	16	10	13	14	12	11	16	13	14	9	18	14	12	14	%
		Onvoldoende gezondheidsvaardigheden (V2020)	8	7	7	7	9	6	7	6	7	7	7	6	8	7	%
B. Psychische klachten		Psychiatrische aandoeningen per 10k inwoners	153	79	178	75	75	138	64	97	40	41	98	51	75	55	aantal
		Hoog risico op angst of depressie (VO2022)	14	8	12	6	6	9	7	8	5	6	8	5	5	6	%
		Afwijkende totale problemscore SDQ 3 klassen (Jeugd, GMI2021)	22	26	23	20	16	26	18	17	18	18	24	19	13	19	%
		Matige of ernstige psychische klachten MHIS (Jeugd; GMI 2021)	10	11	10	6	8	10	5	7	5	7	8	6	5	8	%
5. Fysieke omgeving																	
		Ernstige geluidshinder door wegverkeer	8	7	9	5	6	9	6	6	5	7	6	6	6	5	%
		Oppervlakte dat in de gemeente wordt gebruikt voor natuur	6	6	17	21	30	13	18	10	8	11	11	16	26	11	%
6. Arbeidsmarkt																	
C. Mantelzorgpotentieel		Is mantelzorger (VO2022)	14	17	11	15	17	15	16	16	15	16	16	16	21	14	%
		Ontvangt mantelzorg (65+, VO2020)	17	14	19	15	15	14	14	15	16	14	17	15	18	15	%

Totaal analyse per gemeente (deel 2)

			Almelo	Borne	Enschede	Haaksbergen	Hellendoorn	Hengelo	Losser	Oldenzaal	Tubbergen	Wierden	Twenterand	Hof van Twente	Rijssen-Holten	Dinkelland	
B. Zorg in de regio (per sector):																	
14.Jeugdwet en Wmo																	
A. Jeugdhulp Totaal	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		13	13	13	12	11	14	12	12	10	11	14	12	13	10	%
B. Jeugdhulp met verblijf	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	3	1	1	1	%
C. Jeugdhulp zonder verblijf	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		11	11	11	11	10	12	10	11	9	9	12	10	11	8	%
D. Wmo totaal	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	%
E. Wmo huishoudelijke ondersteuning	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		8	8	7	5	6	8	7	7	5	6	7	6	6	5	%
F. Wmo ambulante ondersteuning	Aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de bevolking onder de 18 jaar (2022)		5	5	5	3	4	5	5	6	4	4	5	5	4	4	%
			3	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	%
A. Jeugdhulp Totaal	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		14.379	9.338	14.210	9.702	8.399	11.972	11.442	11.954	8.526	8.333	10.368	10.398	8.351	8.711	Bedrag
B. Jeugdhulp met verblijf	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		35.492	36.172	40.750	39.437	32.005	38.843	25.862	41.094	37.871	30.444	37.032	39.080	32.316	44.198	Bedrag
C. Jeugdhulp zonder verblijf	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		8.078	5.530	5.453	5.939	6.619	6.221	5.467	5.719	6.137	5.750	5.287	6.601	5.827	6.452	Bedrag
D. Wmo totaal	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		7.009	7.235	6.587	6.063	7.156	6.417	7.359	6.777	6.563	6.345	7.627	7.129	6.734	6.678	Bedrag
E. Wmo huishoudelijke ondersteuning	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		5.750	3.289	4.380	3.433	4.143	3.932	3.561	4.348	4.091	3.624	3.978	3.524	4.320	3.839	Bedrag
F. Wmo ambulante ondersteuning	Gemiddeld vergoed bedrag per cliënt (2022)		2.671	2.837	2.876	2.156	2.727	2.851	2.685	2.686	2.574	2.604	2.528	2.403	2.751	2.388	Bedrag
			5.251	5.198	5.367	5.764	5.717	4.753	5.573	6.043	6.238	4.889	5.631	5.053	5.983	5.868	Bedrag

A. Kenmerken van de regio

Beknopte omschrijving van de regio

- De zorgkantoorregio Twente is gelegen in het Oosten van Nederland en bestaat uit 14 gemeenten. De regio heeft 633.917 inwoners (2022) en kent een stad- en plattelandsomgeving met een prachtig coulissen landschap
- De regio overlapt volledig met de veiligheidsregio, GGD-regio en jeugdhulpregio, en grotendeels met de ROAZ-regio
- Twente kenmerkt zich door het zogenaamde noaberschap, "ons kent ons" en behulpzaamheid. Verder onderscheidt de regio zich door: gastvrijheid, ondernemen, trots, innovatie, hard werken en een zekere bescheidenheid
- Binnen de regio wordt intensief samengewerkt in diverse, regionale netwerken, zoals Twentse Koers en Twente Beter. Deze netwerken worden ingezet voor belangrijke transitie- en transformatieopdrachten voortkomend uit landelijke akkoorden.

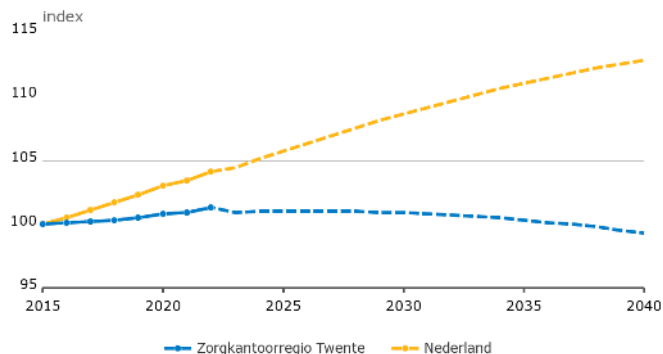
1. Demografie

- A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw
- B. Vergrijzing en geboortes
- C. Demografische druk

Disclaimer: de data+prognoses voor dit hoofdstuk komen van Regiobeeld.nl

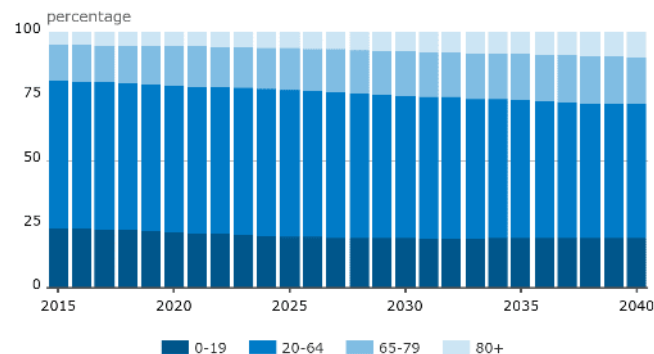
1A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw

Bevolkingsontwikkeling

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

Leeftijdsopbouw Twente

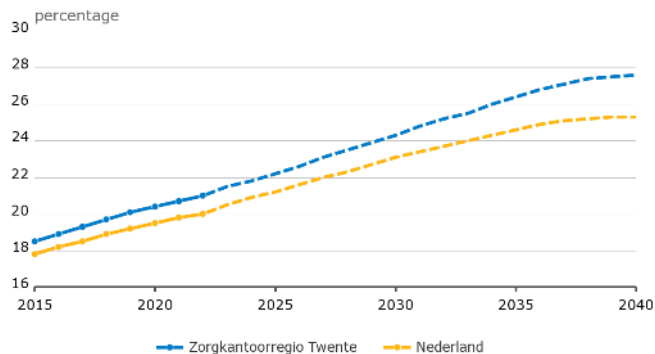
Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

- Het bevolkingsaantal daalt naar verwachting van 631.740 in 2023, naar 621.450 in 2040; dit is een daling van circa 1,6%.
- De bevolkingsgroei in de zorgkantoorregio Twente is lager dan de gemiddelde bevolkingsgroei in Nederland.
- Vanaf 2030 wordt een bevolkingskrimp in de regio verwacht.
- Disclaimer: de gebruikte CBS-data eind 2020 zijn afkomstig van de landelijke site regiobeeld.nl. Recente data 2022 opgenomen in de rapportage van het PBL/CBS zijn landelijk nog niet verwerkt.

- De verwachting is dat het aandeel jeugdigen in de regio stabiel blijft maar dat in de volwassen populatie het aandeel ouderen 65+ toeneemt.

1B. Vergrijzing en geboortes

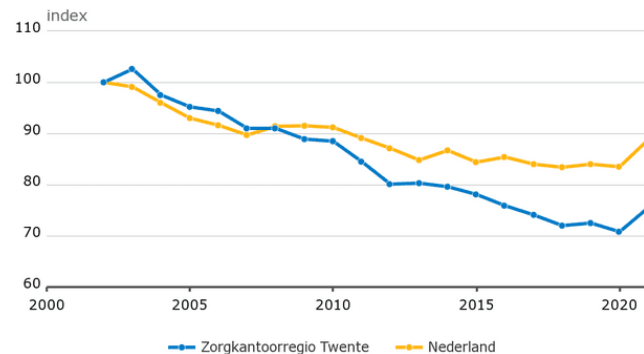
Percentage 65 jaar en ouder

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- De verwachting is dat het percentage ouderen in Twente tussen 2020 en 2040 verdubbelt.
- Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ligt in de zorgkantoorregio Twente hoger dan het gemiddelde in Nederland.

Trend in levend geboren kinderen

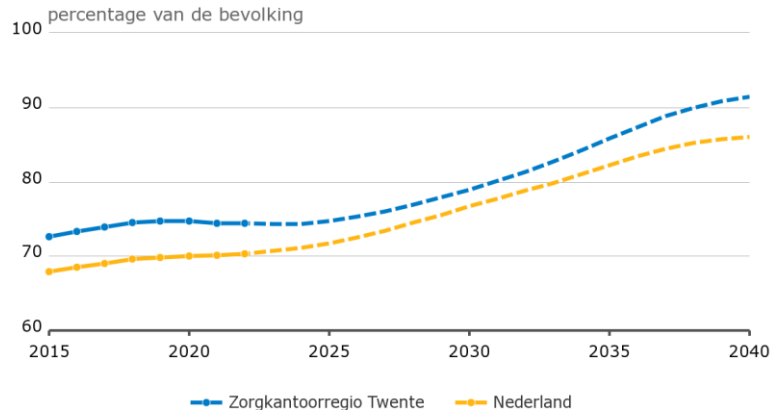

Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM

- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio Twente in de periode 2002 – 2021 een dalende trend zien. De daling is sterker dan de gemiddelde trend in Nederland.
- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Twente bedraagt 5.880 in 2021.

1C. Demografische druk

Demografische druk

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

Demografische druk geeft de verhouding aan tussen de som van het aantal personen van 0-19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20-64 jaar. Het cijfer van de demografische druk geeft inzicht in de verhouding tussen het niet-werkende deel van de bevolking en het werkende deel van de bevolking.

Grijze druk geeft de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar weer. Dit cijfer laat de verhouding tussen de ouderen en de 'productieve leeftijdsgroep' zien.

De grijze druk neemt sterkt toe in de komende jaren. Nu, in 2023, zijn er per 2 ouderen (65+), 5,3 volwassenen (20-64jr). Deze verhouding wordt in snel tempo ongunstiger. Over 10 jaar (2033) zijn er per 2 ouderen nog maar 4,3 volwassenen (20-64jr) en nog 3 jaar later zijn dit 4,0 volwassenen (20-64jr). Omgerekend naar percentages, betekent dit: in de komende 10 jaar zullen er bijna 20% minder 'productieve volwassenen' zijn, per 65+'er. En in de 3 jaar daarna nog eens 7%.

- De demografische druk is in de regio Twente hoger dan gemiddeld in Nederland. Dat betekent dat er minder mensen in de productieve leeftijdsgroep zijn dan het landelijke gemiddelde.
- De regio Twente laat een vergelijkbare trend zien met de rest van Nederland.
- Als we kijken naar de grijze druk, dan zien we dat in de komende 10 jaar het aantal volwassenen in de productieve leeftijdsgroep, met bijna 20% daalt per 65+'er (van 5,3 volwassenen per 2 ouderen, naar 4,3 per 2 ouderen). Omgekeerd zegt dit, dat er per oudere dus veel minder productieve volwassenen zijn om de informele en formele zorg te leveren.
- Als je dit afzet tegen 1 op de 6 werkzaam in de zorg dan staan we voor een uitdaging.

Samenvatting en conclusies

- Het totale bevolkingsaantal in Twente daalt licht.
- Twente vergrijst. De verwachting is dat het percentage ouderen in Twente tussen 2020 en 2040 verdubbelt.
- Het aantal levend geboren kinderen is in de periode 2002-2021 sterker gedaald dan de gemiddelde trend in Nederland.
- De demografische druk neemt in de periode 2023-2024 verder toe en is hoger dan gemiddeld in Nederland.

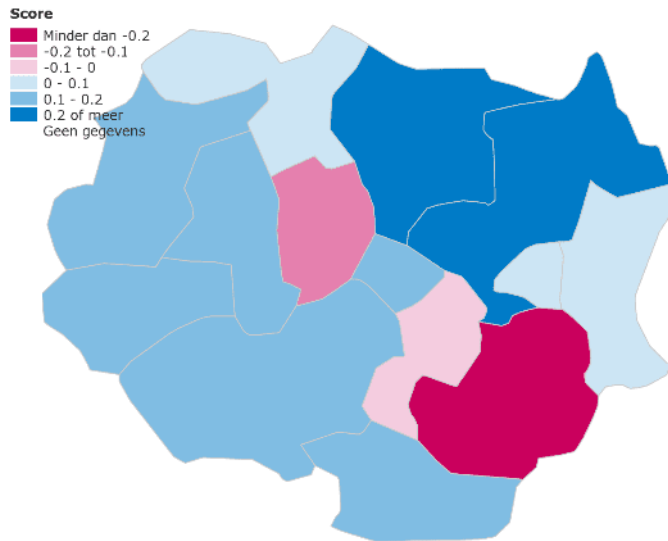

2. Sociale determinanten

- A. SES-WOA per gemeente
- B. Inkomensverdeling
- C. Moeite met rondkomen
- D. Regie over het eigen leven
- E. Eenzaamheid

2A. SES-WOA

SES-WOA in 2019

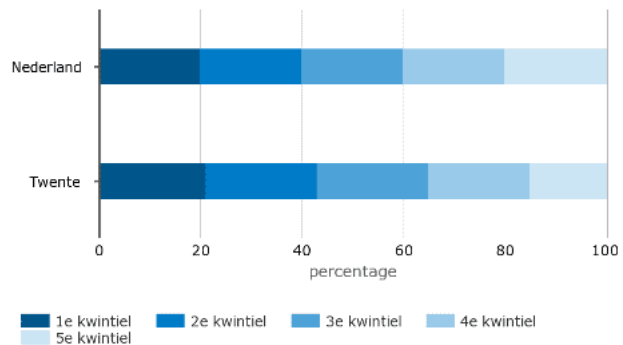
Bron: CBS

- Deze kaart toont per gemeente in regio Twente de gemiddelde sociaaleconomische status (SES-WOA). De SES-WOA score is voor het eerst bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek op basis van gegevens over financiële welvaart (W), opleidingsniveau (O) en recent arbeidsverleden (A) van de huishoudens in de betreffende regio. Een hogere score reflecteert een hogere sociaaleconomische status.

- In de gemeenten Hengelo, Almelo en Enschede ligt de SES-WOA score onder het landelijk gemiddelde.
- In de overige gemeenten in de regio Twente ligt de SES-WOA score boven het landelijk gemiddelde.

2B. Inkomensverdeling

Inkomensverdeling

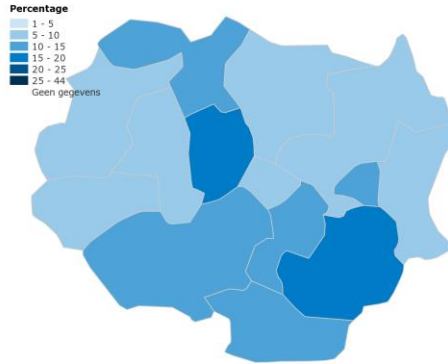

Bron: Inkomensstatistiek 2019, CBS

- De regio Twente is minder welvarend dan het Nederlandse gemiddelde. Er zijn relatief meer huishoudens in het eerste, tweede en derde inkomenskwintiel, evenveel in het vierde inkomenskwintiel en opvallend minder in het vijfde kwintiel (Toelichting volgt in juni 2023).

2C. Moeite met Rondkomen

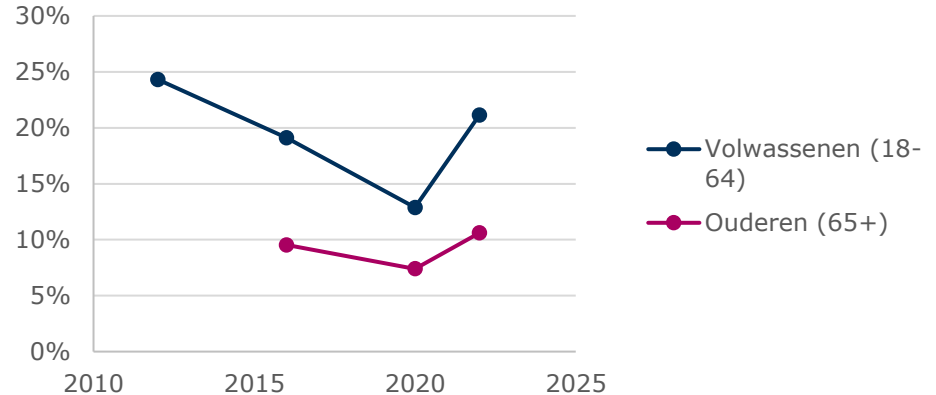
Moeite met rondkomen

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD/en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SHAP-methodek RT

- Deze kaart presenteert per gemeente in regio Twente het aantal personen dat moeite heeft met rondkomen, als een percentage van de bevolking van 18 jaar en ouder. Het gaat hierbij om de mensen die aangaven de afgelopen 12 maanden enige of grote moeite te hebben gehad met rondkomen.
- Moeite met rondkomen is hoger in de stedelijke gebieden

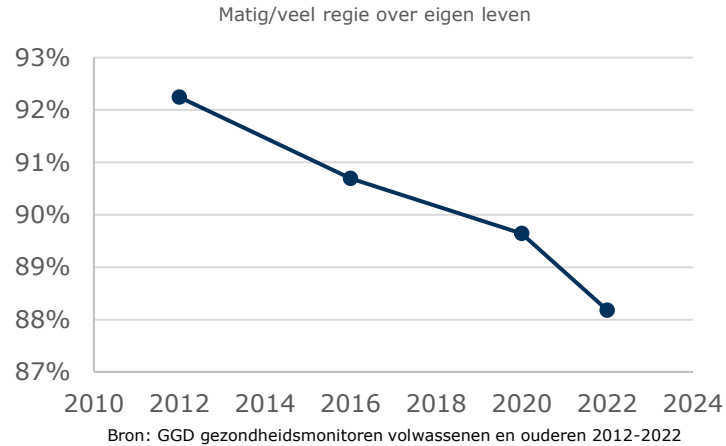
Moeite met rondkomen in afgelopen jaar

Bron: GGD gezondheidsmonitoren volwassenen en ouderen 2012-2022

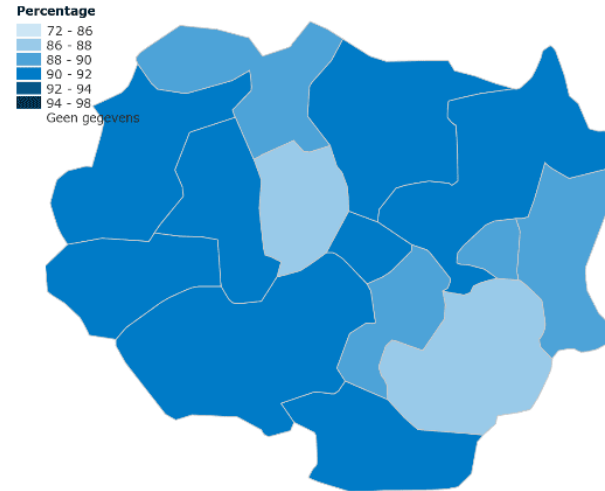
- **Evenveel mensen moeite met rondkomen van het huishoudinkomen in 2022 t.o.v. 2016**. 19% van de Twentenaren heeft de afgelopen twaalf maanden moeite gehad om rond te komen van het huishoudinkomen. Dit is net iets hoger dan 2016, toen lag het Twentse percentage op 17%. Het landelijk gemiddelde is 13%. Er is bijna geen verschil tussen mannen en vrouwen. Volwassenen (21%) geven gemiddeld vaker aan moeite te hebben met rondkomen, dan ouderen (11%).

2D. Regie over het eigen leven

- Het percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft, ligt hoger dan het gemiddelde in Nederland (VTV 2018 RIVM).
- Het percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft, laat een dalende trend zien.

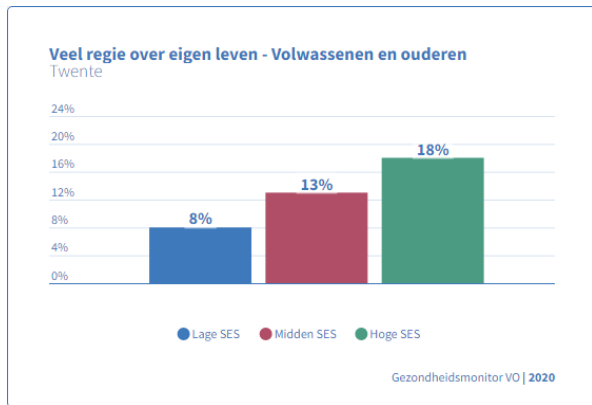
Sociaal kapitaal: Matig/veel regie over eigen leven

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodek RI'

- De verdeling van het percentage inwoners 20 jaar en ouder dat regie over het eigen leven heeft in regio Twente ligt het laagst in de gemeenten Almelo en Enschede.

2D. Regie over het eigen leven (vervolg)

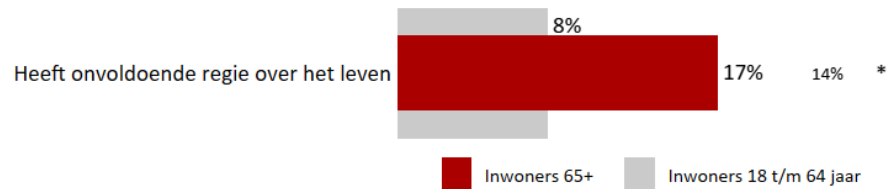

- Regie over eigen leven is lager voor inwoners met een lage SES en voor ouderen (65+). Het percentage van 17% dat onvoldoende regie over het leven ervaart ligt daarnaast significant hoger dan het Nederlands gemiddelde van 14%.

Aandeel ouderen dat levensbeperkingen ervaart

Twente

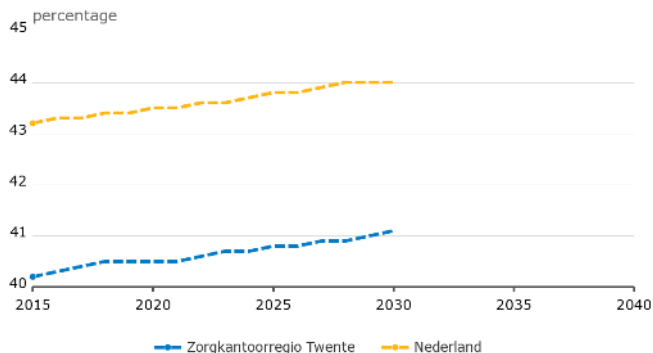
Nederland

Bron: Gedeeld regiobeeld: zorg en ondersteuning voor Twentse ouderen

2E. Eenzaamheid

Eenzaamheid

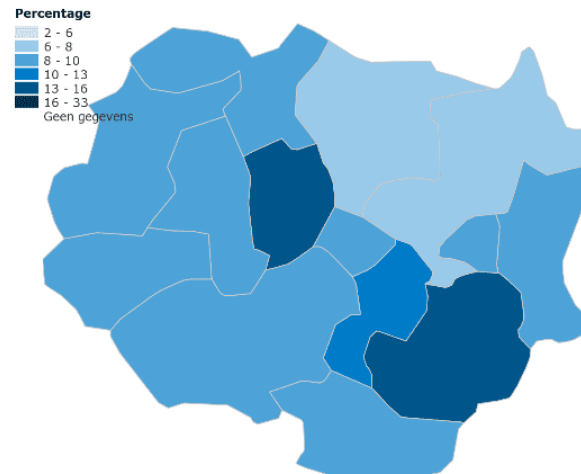

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van eenzaamheid, ligt in de regio Twente ongeveer 3% lager dan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder waarbij sprake is van eenzaamheid, laat een licht stijgende trend zien.

- Het percentage inwoners van 20 jaar of ouder waarbij sprake is van ernstige of zeer ernstige eenzaamheid, ligt hoger in de stedelijke gebieden. Daarnaast is te zien dat Twentse ouderen van 65+ vaker matig tot ernstig eenzaam zijn. Dit geldt voor meer dan de helft van de 65+'ers, waarmee Twente hoger ligt dan het landelijk gemiddelde van 49%.

Sociaal kapitaal: Ernstig/zeer ernstig eenzaam

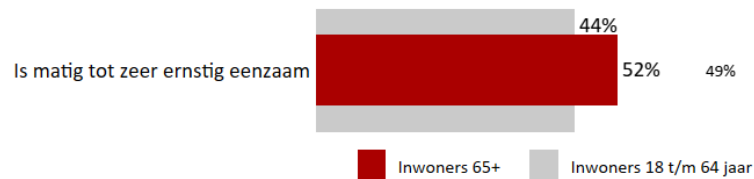

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methode RIVM

Aandeel ouderen dat levensbeperkingen ervaart

Twente

Nederland

Bron: Gedeeld regiobeeld: zorg en ondersteuning voor Twentse ouderen

Samenvatting en conclusies

Sociale Determinanten:

- De meeste Twentse gemeenten hebben een SES-WOA score boven het landelijke gemiddelde. Alleen de grotere steden (Almelo, Enschede en Hengelo) scoren onder het gemiddelde.
- De regio Twente is minder welvarend met relatief meer huishoudens in de lagere inkomensklassen.
- Ongeveer 21% van de inwoners van Twente heeft moeite met rondkomen. Dit percentage is gestegen t.o.v 2020.
- Het percentage Twentenaren van 20 jaar en ouder met regie over eigen leven, ligt boven het landelijk gemiddelde. De gemeenten Almelo en Enschede scoren in Twente het laagste.
- In de regio Twente is minder sprake van

eenzaamheid dan het gemiddelde in Nederland.

In verstedelijkte gebieden ligt de score wel hoger voor inwoners van 20 jaar en ouder.

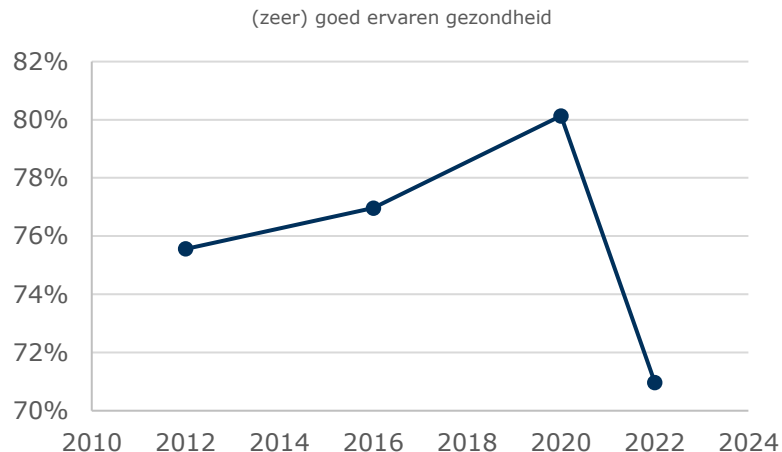
- Ouderen hebben minder regie over het eigen leven en ervaren meer eenzaamheid dan andere inwoners van Twente. Op beide determinanten scoren zij daarnaast hoger dan het landelijk gemiddelde.

3. Gezondheid en leefstijl

- A. Ervaren gezondheid en Levensverwachting
- B. Prevalentie aandoeningen
- C. Medicijngebruik
- D. Leefstijlindicatoren
- E. Zorgkosten (algemeen)

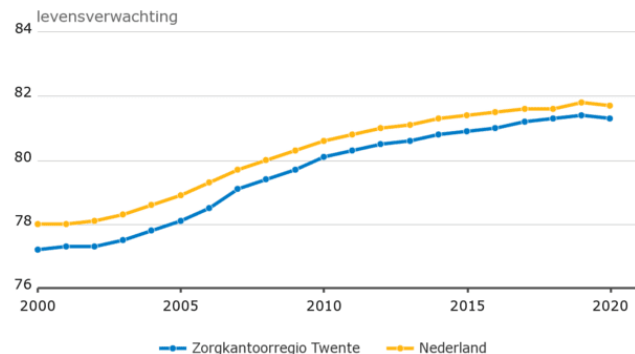
3A. Ervaren gezondheid en Levensverwachting

Bron: GGD gezondheidsmonitoren volwassenen en ouderen 2012-2022

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een als (zeer) goed ervaren gezondheid ligt in de regio rond het gemiddelde van Nederland. Tussen de jaren 2012 en 2020 werd een kleine stijging gezien, maar in de laatste twee jaar is dit gedaald met ongeveer 10%.

Levensverwachting bij geboorte

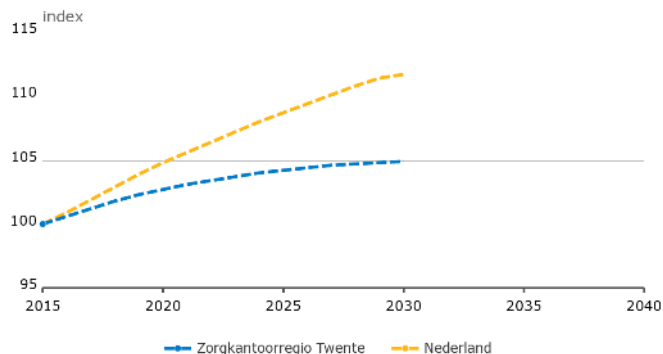

Bron: Doodsoorzakenstatistiek, CBS (via CBS Remote Access), bewerking RIVM

- De levensverwachting bij geboorte ligt in de regio Twente lager dan gemiddeld in Nederland, maar laat wel een vergelijkbare stijgende trend zien in de periode 2000 – 2020.

3B. Prevalentie aandoeningen

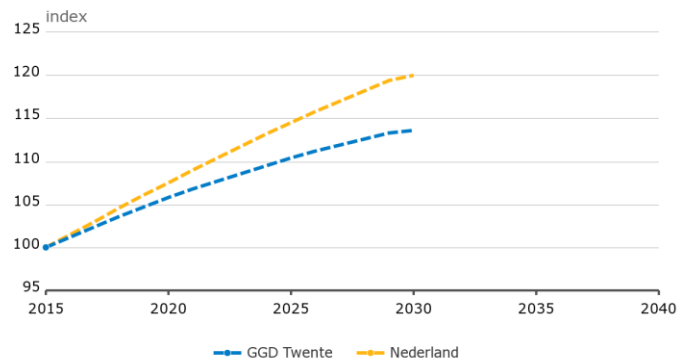
Personen met Eén aandoening

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- In 2023 heeft 52% van de inwoners in de regio Twente één chronische aandoening.
- Het aantal inwoners met één aandoening stijgt van 397.530 in 2022 naar 402.580 in 2030; een toename van 5.050 personen in 8 jaar.
- De relatieve stijging van het aantal inwoners met een chronische aandoening is in de regio Twente kleiner dan het gemiddelde in Nederland.

Personen met Twee of meer aandoeningen

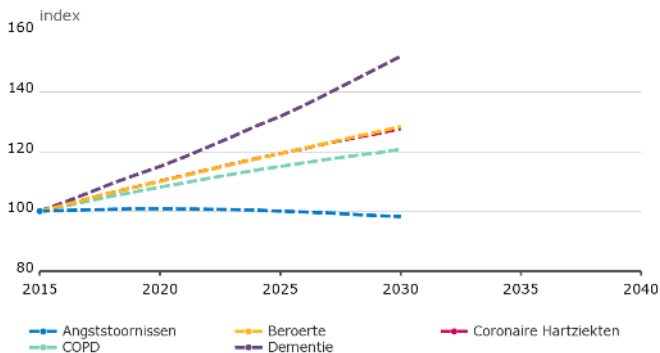

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- De relatieve stijging van het aantal inwoners met een meer dan één chronische aandoening is in de regio Twente kleiner dan het gemiddelde in Nederland.
- Ter toelichting; het gaat hier dus niet om het absolute aantal inwoners in Twente.

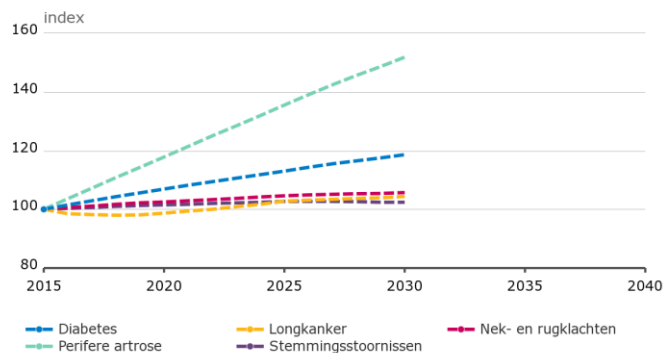
3B. Prevalentie aandoeningen (vervolg)

Prevalentie van aandoeningen in Twente

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

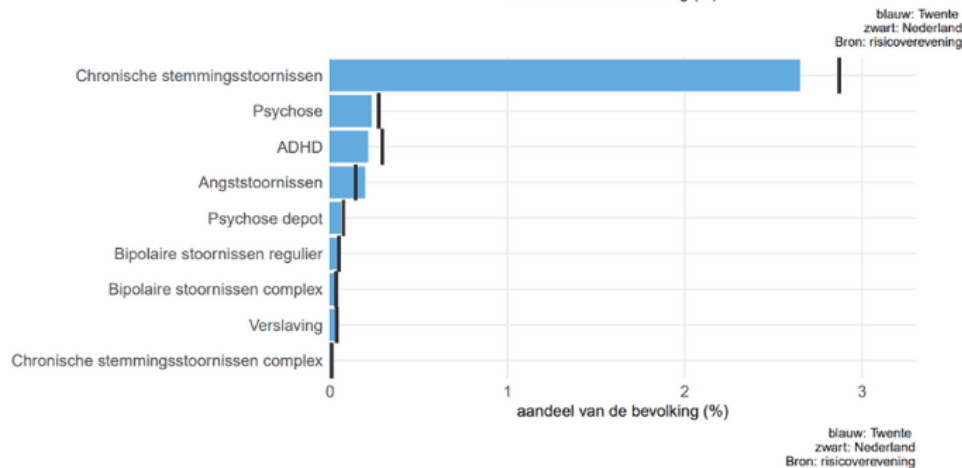
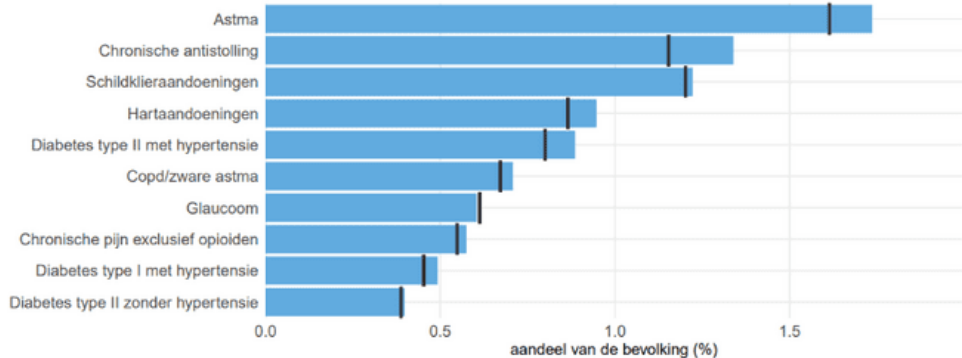
Prevalentie van aandoeningen in Twente

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

- De grafiek laat de ontwikkeling zien van een aantal geselecteerde aandoeningen in de regio Twente als percentage van de totale bevolking. De grafiek toont een index met basisjaar 2015 zodat de landelijke en regionale cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken.
- De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2016 in de regio. Deze projecties zijn beleidsarm
- Uitgezonderd van de prevalentie van angststoornissen, neemt de prevalentie van de meest voorkomende aandoeningen de periode tot 2030 toe in de regio Twente.
- Met name de prevalentie van ouderdom gerelateerde aandoeningen neemt sterk toe. Van de prevalenties van dementie en perifere artrose wordt het meeste stijging verwacht. De Twentse gemeenten met de sterkste verwachte toename in dementie zijn Haaksbergen, Hengelo en Rijssen-Holten.

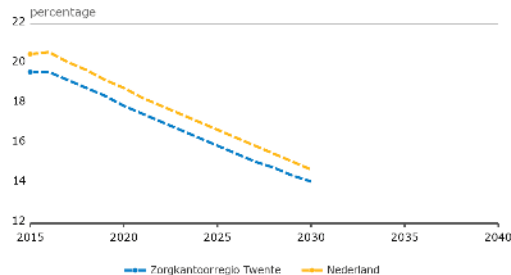
3C. Medicijngebruik

- Behalve voor glaucoom ligt het medicijngebruik voor de in de bovenste tabel genoemde lichamelijke aandoeningen in de zorgkantorregio Twente hoger dan het Nederlandse gemiddelde.
- Het medicijngebruik ligt voor de in de onderste tabel genoemde geestelijke aandoeningen in de zorgkantorregio Twente lager of gelijk aan het Nederlandse gemiddelde, met uitzondering van angststoornissen.

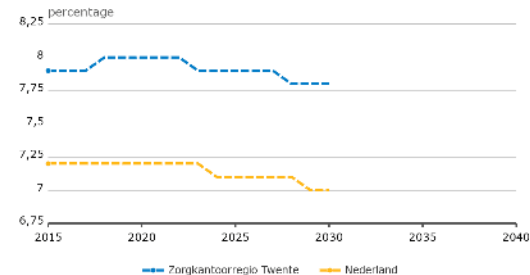
3D. Leefstijlindicatoren

Roken (soms)

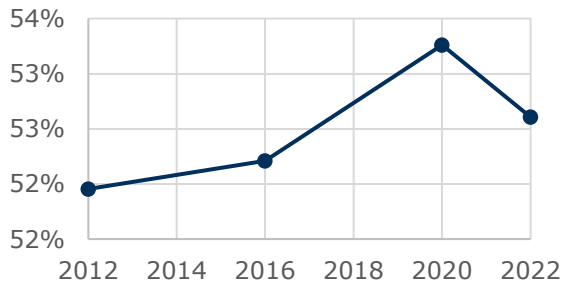
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

Overmatig alcoholgebruik

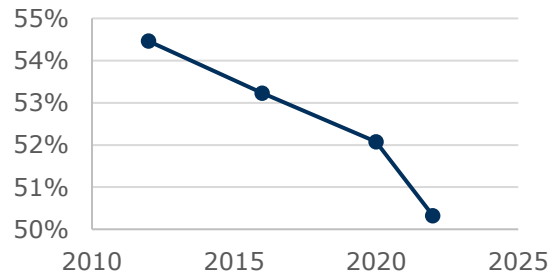
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

Overgewicht (25 < BMI < 30)

Bron: GGD gezondheidsmonitoren volwassenen en ouderen 2012-2022

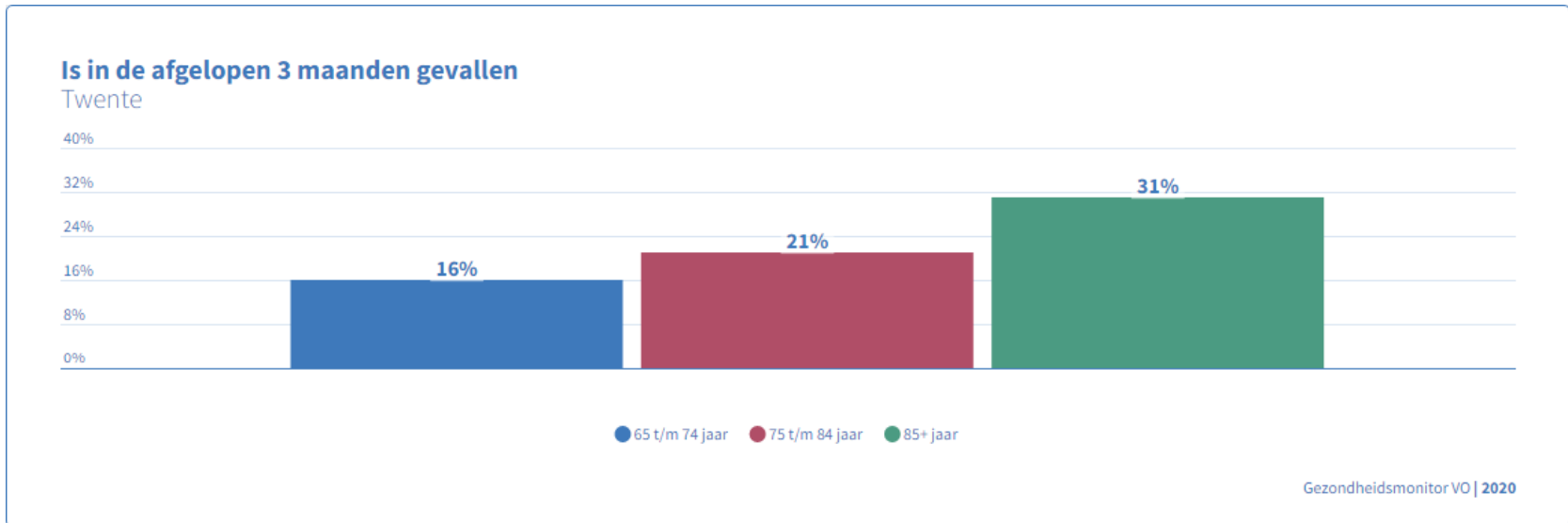
Voldoet aan de beweegrichtlijn 2017

Bron: GGD gezondheidsmonitoren volwassenen en ouderen 2012-2022

- Het percentage rokers ligt in de zorgkantooregio Twente lager dan het gemiddelde in Nederland, terwijl het percentage mensen die voldoen aan de beweegrichtlijn en personen met overgewicht hoger liggen.
- Het percentage personen met overmatig alcoholgebruik is hoger dan het gemiddelde in Nederland.
- Het percentage mensen wat soms rookt neemt in de periode tot 2030 sterk af alhoewel de daling in het aantal rokers stagneert. Het percentage personen met overgewicht neemt toe maar minder dan verwacht in de VTV 2018. Het percentage mensen die aan de beweegnorm voldoet neemt af.

3D. Leefstijlindicatoren (vervolg)

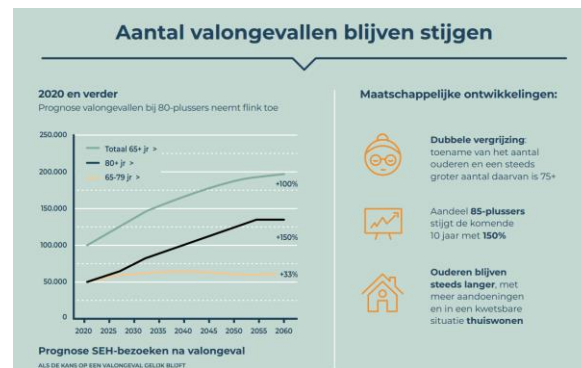
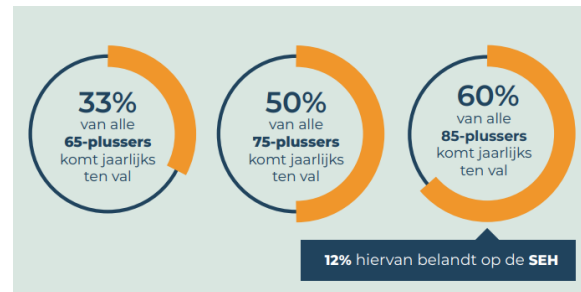

- 16% van de ouderen tussen de 65 en 74 jaar geeft aan de afgelopen drie maanden te zijn gevallen. Dit percentage is hoger bij inwoners, die 75 jaar en ouder zijn.

3D. Leefstijlindicatoren (vervolg) Valrisico

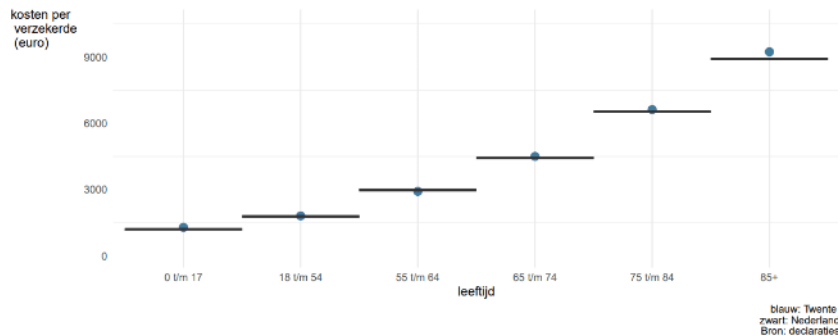
Gemeente	% inwoners 65+ (dec 2022)	aantal inwoners 65+	geschat % inwoners 65+ met verhoogd valrisico	aantal inwoners 65+ met verhoogd valrisico 2023
Almelo	20	14.498	32	4.639
Borne	22	5.139	35	1.799
Dinkelland	23	5.854	34	1.990
Enschede	18	28.420	33	9.379
Haaksbergen	25	5.895	30	1.769
Hengelo	21	16.367	36	5.892
Hellendoorn	23	8.005	35	2.802
Hof van Twente	26	8.826	35	3.089
Losser	24	5.383	32	1.723
Oldenzaal	24	7.416	35	2.596
Rijssen-Holten	19	7.214	33	2.381
Tubbergen	20	4.126	30	1.238
Twenterand	20	6.419	35	2.247
Wierden	22	5.195	34	1.766
Totaal	22	128.757	33,5 %	43.134

Bron: <https://www.veiligheid.nl/kennisaanbod/advies/gemeenten-aan-zet-voor-valpreventie>

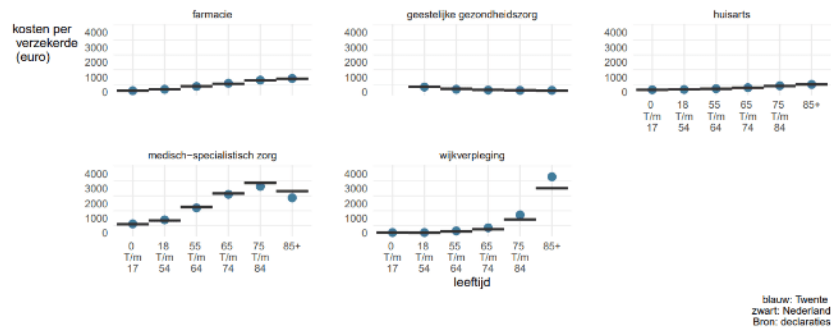

3E. Zorgkosten (algemeen)

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per verzekerde, per leeftijdsgroep, in de regio en in Nederland in 2019.

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

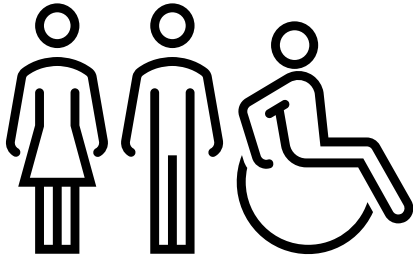
- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon (Zvw) liggen in de regio Twente voor alle leeftijdscategorieën rond het Nederlandse gemiddelde.
- Alleen de gemiddelde gedeclareerde kosten in de leeftijdscategorie 85 jaar en ouder ligt hoger; dit hangt samen met het feit dat deze groep relatief meer kosten maakt voor wijkverpleging dan gemiddeld in Nederland.

- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon liggen in de regio Twente, voor de verschillende in de grafieken beschreven zorgsoorten en leeftijdscategorieën, rond het Nederlandse gemiddelde.
- Alleen de leeftijdscategorie 85 jaar en ouder maakt iets minder kosten in medisch-specialistische zorg en meer kosten in de wijkverpleging.

Samenvatting en conclusies

Gezondheid en leefstijl:

- Een meerderheid van de Twentenaren van 18 jaar en ouder ervaart een goede gezondheid (71%, 2022). Dit ligt iets boven het landelijk gemiddelde maar is wel sterk gedaald t.o.v. 2020.
- De levensverwachting bij geboorte is in de periode 2000 tot 2020 iets gestegen.
- In 2023 heeft naar verwachting 52% van alle inwoners een chronische aandoening. Dit aantal gaat tot 2023 licht stijgen. Deze relatieve stijging is wel minder dan het gemiddelde in Nederland.
- Met name de prevalentie van ouderdom gerelateerde aandoeningen neemt sterk toe tot 2030.
- Het medicijngebruik bij chronische aandoeningen ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Een uitzondering hierop vormt een aantal geestelijke aandoeningen.
- Het percentage rokers ligt iets later dan gemiddeld in Nederland en gaat naar verwachting tot 2030 afnemen.
- De percentages overgewicht (56%, 2023) en overmatig alcoholgebruik liggen hoger dan het landelijk gemiddelde. De verwachting is dat het aantal te zware Twentenaren tot 2030 sterk zal toenemen.
- De gemiddelde zorgkosten (Zvw) in 2019 liggen voor alle leeftijdscategorieën rond het Nederlands gemiddelde. Alleen de kosten in de categorie 85 jaar en ouder liggen hoger. Dit hangt samen met de meerkosten voor wijkverpleging.

NB. In het IZA is afgesproken dat enkele doelgroepen zullen worden gemonitord. Momenteel wordt deze monitor nog vormgegeven en uitgevoerd. Specifieke data daaruit is daarom helaas nog niet beschikbaar.

De verwachting is dat deze monitor per zomer 2023 beschikbaar zal zijn. Zodra dit het geval is, wordt hier een verwijzing opgenomen.

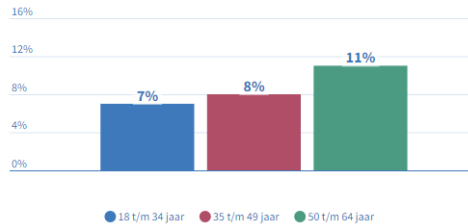
4. IZA-doelgroepen

- A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden
- B. Mensen met psychische klachten

4A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden (volwassenen, 18-64 jaar)

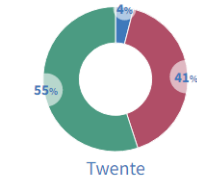
Heeft risico op laaggeletterdheid

Twente

GGD Twente Gezondheidsmonitor VO | 2020

Niveau gezondheidsvaardigheden

Twente

● Onvoldoende ● Matig ● Voldoende

GGD Twente Gezondheidsmonitor VO | 2020

Is digitaal niet voldoende vaardig

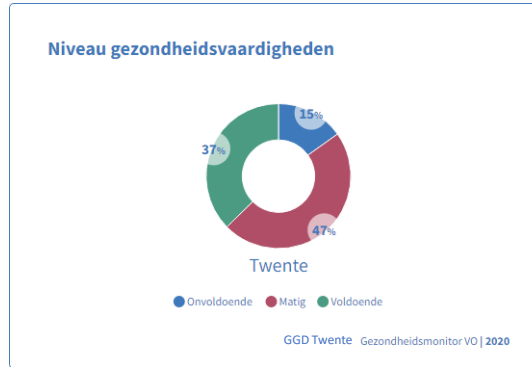
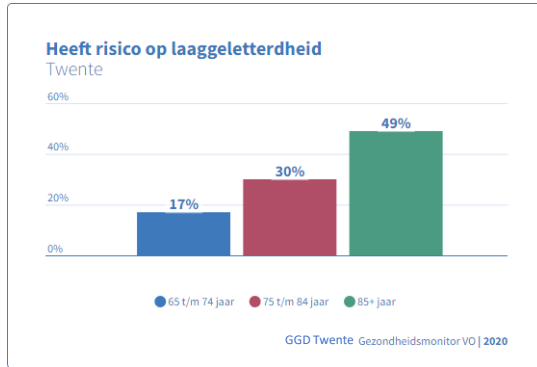
Twente

3%

GGD Twente Gezondheidsmonitor VO | 2020

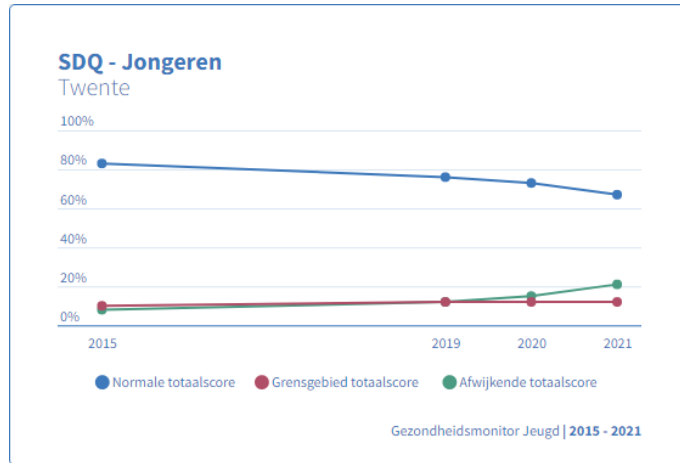
- Om zoveel mogelijk regie te kunnen voeren, heb je gezondheidsvaardigheden nodig. Dit zijn onder andere vaardigheden om informatie over je gezondheid te vinden, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van beslissingen over de gezondheid.
- Bij volwassenen is bijna iedereen digitaal vaardig, maar heeft wel een bepaald percentage risico op laaggeletterdheid, voornamelijk naarmate men ouder wordt.
- Een kleine meerderheid van volwassenen heeft voldoende gezondheidsvaardigheden.

4A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden (ouderen, 65 jaar en ouder)

- Om zoveel mogelijk regie te kunnen voeren, heb je gezondheidsvaardigheden nodig. Dit zijn onder andere vaardigheden om informatie over je gezondheid te vinden, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van beslissingen over de gezondheid.
- Een vijfde van de ouderen in Twente is niet digitaal vaardig en een groot deel heeft een risico op laaggeletterdheid.
- Meer dan de helft van de Twentse ouderen heeft matige of onvoldoende gezondheidsvaardigheden.

4B. Mensen met psychische klachten (jongeren en jongvolwassenen)

- De Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) vragenlijst meet de aanwezigheid van psychosociale problemen en de invloed van deze problemen op het dagelijks leven. Bij een afwijkende SDQ score SDQ is er sprake van een verhoogd risico op psychosociale problematiek.
- De SDQ van Twentse jongeren laat een dalende trend zien.

- Met de Mental Health Inventory 5 (MHI-5) is psychische gezondheid gemeten onder jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar oud), waaronder somberheid en zenuwachtig zijn. Psychische klachten komen vooral voor bij vrouwen.
- Een kwart van de vrouwen (25%) voelt zich in het dagelijks leven vaak tot voortdurend beperkt door psychische klachten.
- De MHI-5 score in Twente is iets lager dan het landelijke gemiddelde.

Samenvatting en conclusies

- Vooral ouderen in Twente hebben matige tot onvoldoende gezondheidsvaardigheden. Dit komt bij ouderen 85+ vooral door een gebrek aan digitale vaardigheden en bij de rest van de inwoners vooral door (een risico op) laaggeletterdheid.
- Er is de afgelopen tien jaar een toename geweest in het aantal angst- en stemmingsstoornissen (zie slide 3B). Dit speelt vooral bij jongvolwassenen en inwoners van de drie grote steden.

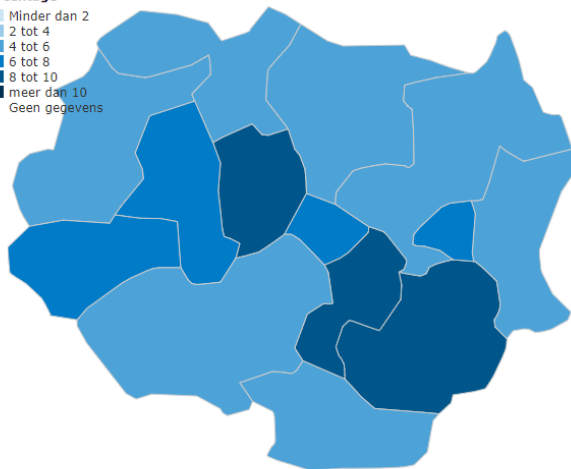
5. Fysieke omgeving

A. Geluidshinder en Grondgebruik

5A. Geluidshinder en grondgebruik

Geluidshinder

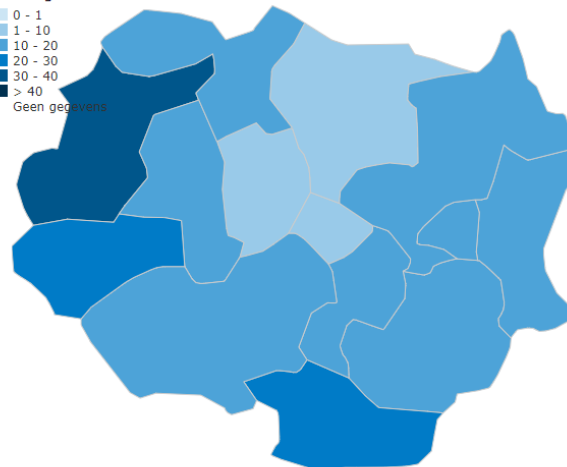
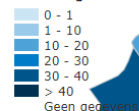
Percentage

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM, bewerking o.b.v. SMAP-methodiek RIV

Grondgebruik

Percentage

Bron: Bodemstatistiek 2015, CBS

- De ernstige geluidshinder door wegverkeer is in Twente relatief t.o.v. de rest van Nederland middelmatig te noemen. Alleen in de 3 grootste steden is het percentage meer dan 10%.
- Geluidshinder door vliegverkeer is er niet en ook hinder door treinverkeer is, op Borne (3%-4%) na, te verwaarlozen.

- De kaart laat het percentage zien van het totale oppervlakte dat in de gemeentes in regio Twente wordt gebruikt voor natuur.
- De gemiddelde gemeente zit tussen de 10%.

Samenvatting en conclusies

- In Twente is sprake van gemiddelde overlast in geluid.
- Er is in Twente gemiddeld veel ruimte voor recreatie, natuur en binnenwater.
- De fysieke omgeving levert voor Twente geen concrete acties op.

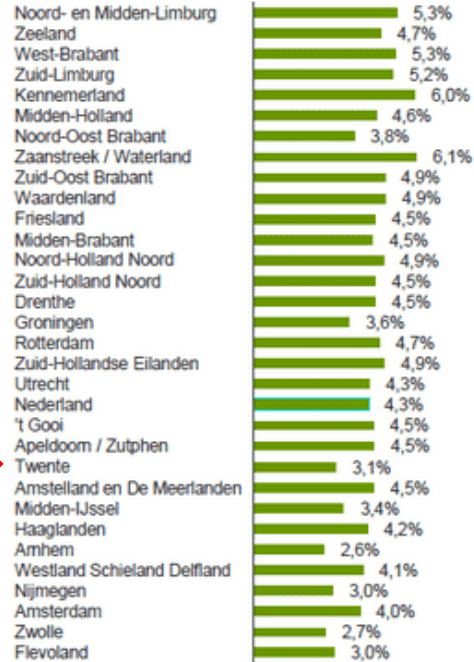

6. Arbeidsmarkt

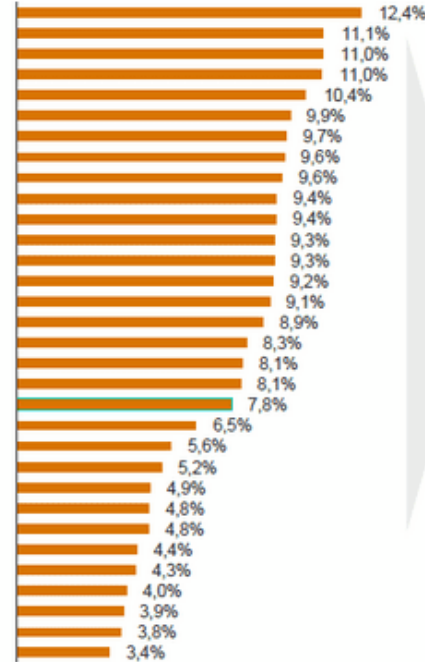
- A. Personeelstekort in de regio
- B. Percentage 55+ in zorg en welzijn
- C. Mantelzorgpotentieel
- D. Vacatures Zorg en Welzijn
- E. In- en Uitstroom Zorg en Welzijn

6A. Personeelstekort in de regio

2021

2030

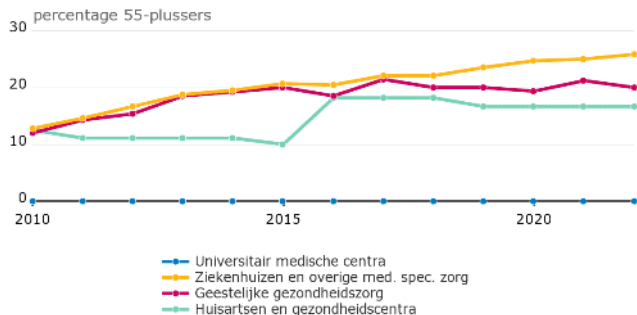
- Deze grafiek geeft een algemeen beeld van Twente ten opzichte van Nederland.
- Het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn in de regio Twente loopt op van 3,1% in 2021 naar 5,2% in 2030.
- Het personeelstekort in de regio ligt lager dan het Nederlandse gemiddelde.
- Komende jaren zal het oplossen van de gevolgen van het personeelstekort een speerpunt worden. Het personeelstekort is hiermee een zeer belangrijke motivator om de zorg en welzijnssector anders te gaan inrichten.

Deze grafiek toont het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn. (Bron: prognosemodel zorg en welzijn.)

6B. Percentage 55+ in zorg en welzijn

55+ werknemers in de zorg en welzijn in arbeidsmarktregio Twente

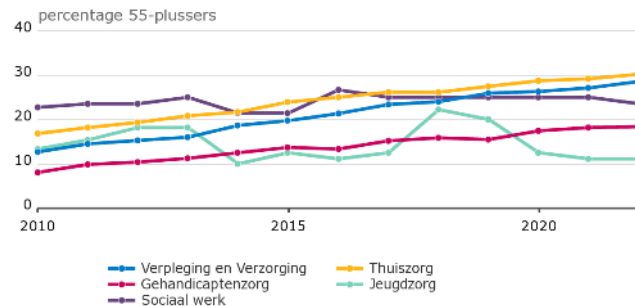
Cijfers van het eerste kwartaal van elk jaar

Bron: Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn, CBS (via AZW statline)

Aandeel werknemers 55+ jaar in de zorg en welzijn in arbeidsmarktregio Twente

Cijfers van het eerste kwartaal van elk jaar

Bron: Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn, CBS (via AZW statline)

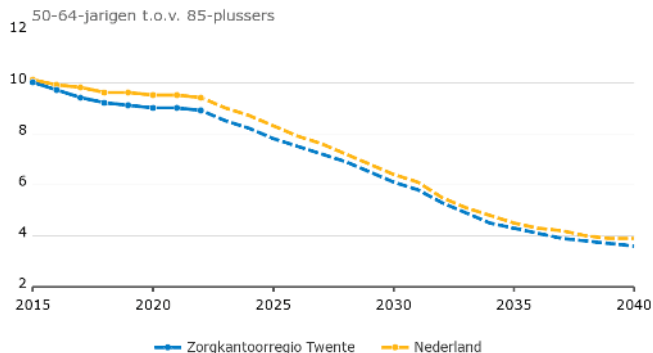
Bovenstaande grafieken tonen het aandeel werknemers van 55 jaar en ouder per branche in de sector zorg en welzijn ten opzichte van het totaal aantal werknemers in de branche tussen 2010 en 2022. De cijfers zijn alleen beschikbaar per arbeidsmarktregio.

- Het percentage werknemers van 55 jaar en ouder in de MSZ, GGZ en huisartsenzorg loopt de laatste 13 jaar op in de regio Twente.
- Dit betekent dat in de toekomst het verlaten van de arbeidsmarkt 55+ op een andere wijze benaderd dient te worden.

- Het percentage werknemers van 55 jaar en ouder in de VVT, gehandicaptenzorg en thuiszorg in de arbeidsmarktregio Twente laat in de afgelopen 13 jaar een stijgende trend zien.
- Met name in de thuiszorg is het percentage werknemers ouder dan 55 jaar hoog. In de jeugdzorg is het percentage werknemers ouder dan 55 jaar relatief laag.
- Dit betekent dat in de toekomst het verlaten van de arbeidsmarkt 55+ op een andere wijze benaderd dient te worden.

6C. Mantelzorgpotentieel

Mantelzorgpotentieel

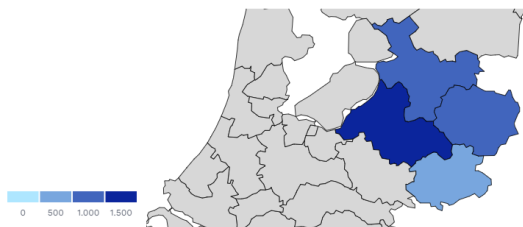
Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Deze grafiek laat de ontwikkeling van het aantal 50- tot 65-jarige mantelzorgers zien per 85-jarig en ouder persoon. Dit wordt het zogenaamde mantelzorgpotentieel genoemd.
- Het mantelzorgpotentieel daalt in de periode 2023 tot 2040 van 8,5 naar 3,6; dit is meer dan een halvering.
- Het gemiddelde mantelzorgpotentieel ligt in de Zorgkantoorregio Twente iets lager dan het gemiddelde in Nederland.
- Dit betekent dat de druk op mantelzorgers fors gaat toenemen. Er zijn simpelweg steeds minder mantelzorgers beschikbaar terwijl het aandeel van zorgprofessionals ook een dalende trend kent.
- Er is geen volledig beeld van het aantal vrijwilligers om dit ook op te nemen in het Regiobeeld.

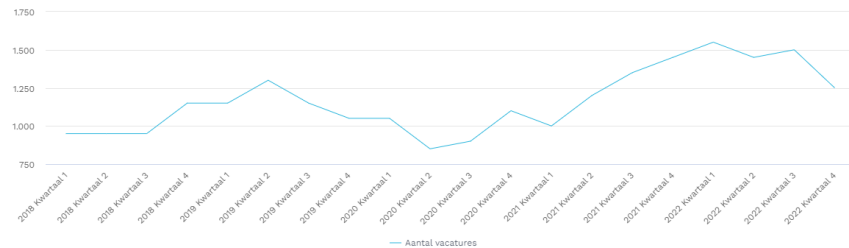
6D. Vacature Zorg en Welzijn

Ontstane vacatures in Zorg en Welzijn

Jaar: 2022 ▾ Kwartaal 4 ▾

Ontstane vacatures in Zorg en Welzijn, per kwartaal

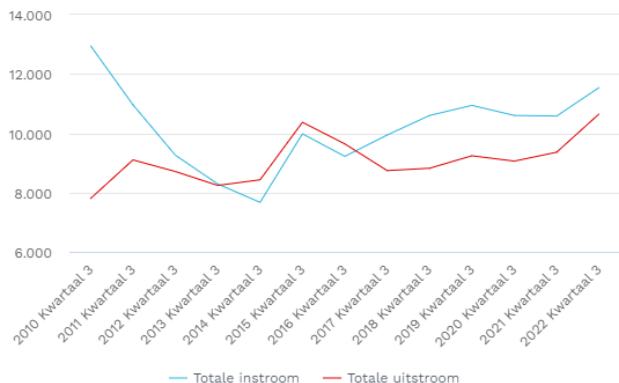
Data: CB

Data: CBS AZW

- De cijfers geven een indicatie en zijn een onderschatting van het werkelijke aantal vacatures. Deze data betreffen namelijk alleen de vacatures die in de vacaturebank van de werkgeversorganisatie (WGO) in de regio zijn opgenomen. Vacatures voor stageplaatsen, vakantiewerk en/of weekendbanen zijn niet meegenomen in de telling van het aantal vacatures.
- Het aantal vacatures stijgt in de regio Twente.
- Het tekort aan mensen zal op een andere manier opgelost dienen te worden.

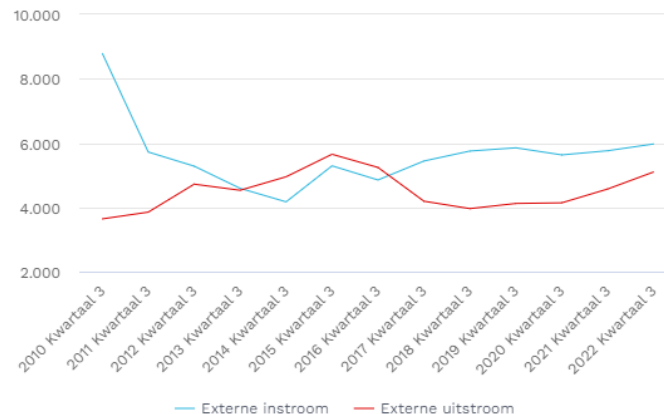
6E. In- en Uitstroom Zorg en Welzijn

Totale in- en uitstroom

Data: CBS AZW

Externe in- en uitstroom

Data: CBS AZW

- Externe mobiliteit: De externe mobiliteit is de mobiliteit van medewerkers die in en uit de sector zorg en welzijn gaan. Bijvoorbeeld een medewerker die (op)nieuw start met een baan in de sector zorg en welzijn, of een medewerker die de sector zorg en welzijn juist verlaat. Deze mobiliteit is exclusief de mobiliteit tussen en binnen branches. Het aantal vacatures is in de regio Twente aan het stijgen.
- Er is een lichte plus in Twente als het gaat om in- en uitstroom
- Bron: <https://wgv.arbeidsmarktinbeeld.nl/>

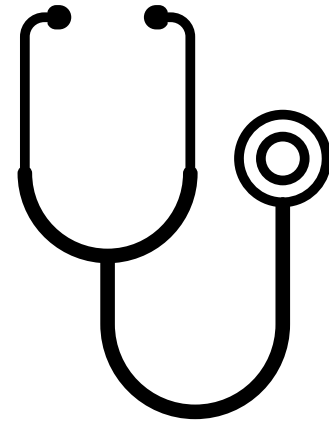
Samenvatting en conclusies

Arbeidsmarkt:

- Het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn loopt op van 3,1% (2021) naar 5,2% in 2030. Dit percentage ligt lager dan het landelijk gemiddelde.
- In de periode 2010 – 2022 is het percentage werknemers van 55 jaar en ouder binnen alle zorgsoorten gestegen. Met name in de thuiszorg is het percentage hoog. In de jeugdzorg is dit relatief laag te noemen.
- Het mantelzorgpotentieel daalt in de periode 2023 tot 2040 van 8,5 naar 3,6. Daarmee ligt Twente iets lager dan het gemiddelde in Nederland. Hierdoor staan wij in Twente voor een grote uitdaging.

Zie voor verdiepende informatie:
[Prognosemodel zorg en welzijn](#)

B. Zorg in de regio (per sector)

7. Huisartsenzorg

- A. Aanbod
- B. Consulten
- C. Zorgkosten
- D. Capaciteit

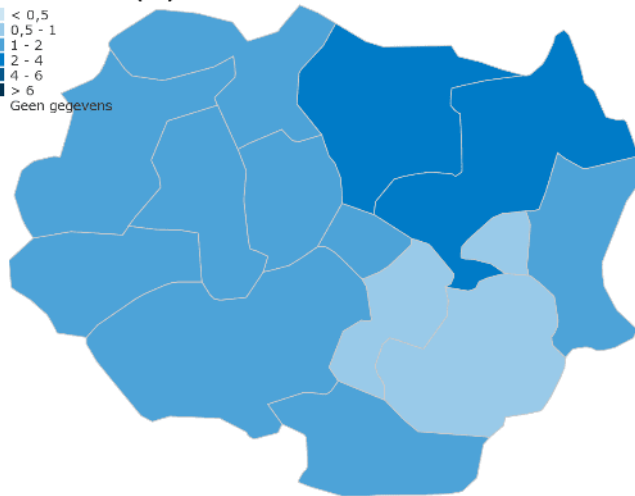
7A. Huisartsenzorg – aanbod

Nabijheid Huisartsenpraktijk

Gemiddelde afstand (km)

Geen gegevens

Bron: Nabijheidsstatistiek 2018, CBS

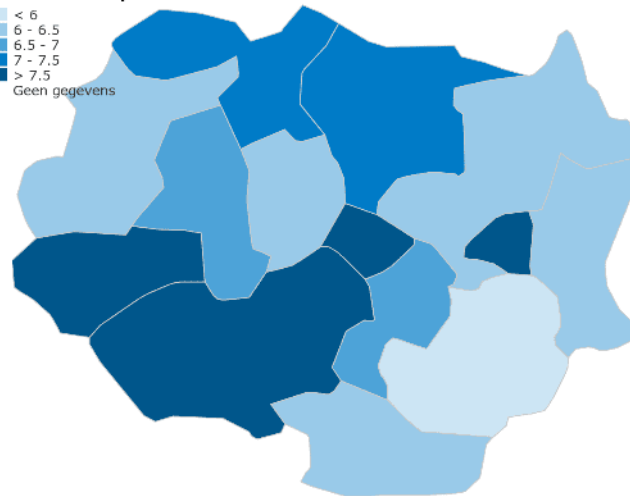
- In de regio Twente wonen inwoners over het algemeen (zeer) dichtbij een huisartsenpraktijk.
- Voor inwoners in de gemeenten Dinkelland en Tubbergen (NO Twente) geldt de grootste reisafstand (2-4 km) en voor de gemeente Enschede de kortste.

Huisartsenaanbod

Aantal huisartsen per 10.000 inwoners

Geen gegevens

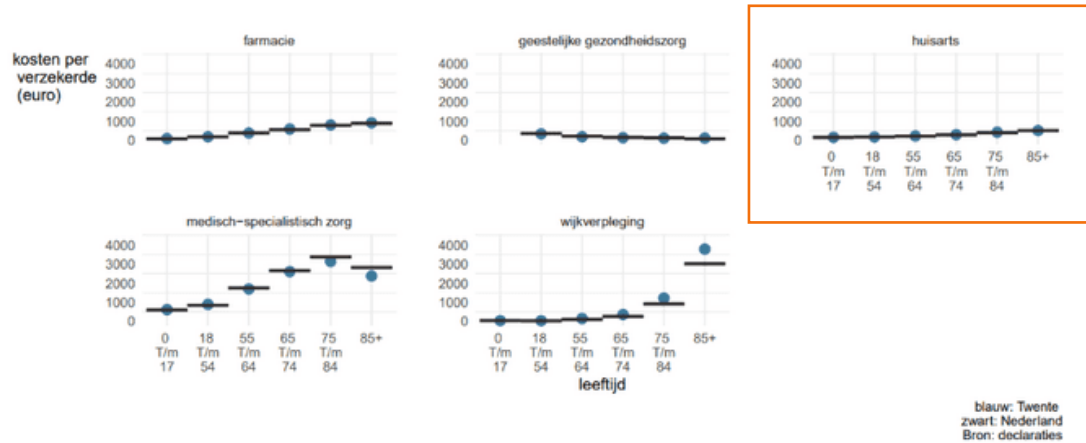

Bron: Beroepenregistraties in de Gezondheidszorg, Nivel

- Het aantal huisartsen per 10.000 inwoners is in de regio Twente per gemeente verschillend.
- In Enschede hebben huisartsen relatief de meeste inwoners per huisarts.

7C. Huisartsenzorg – zorgkosten

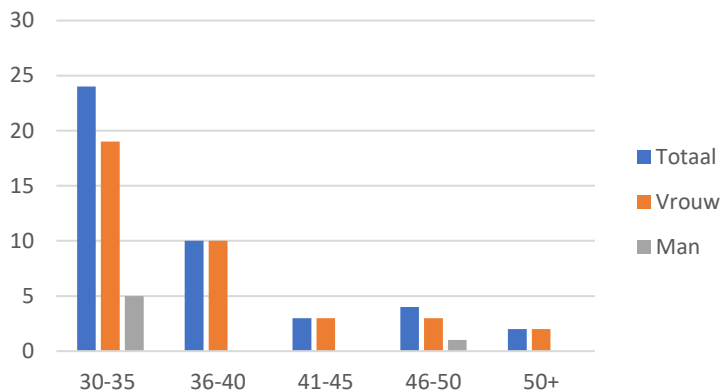
De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

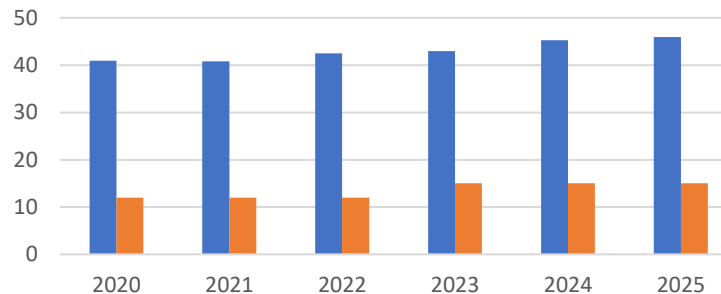
- De gemiddelde kosten voor huisartsenzorg 2019 liggen in de regio Twente voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.

7D. Huisartsenzorg – capaciteit

Leeftijd en geslacht waarnemers

Afgestudeerden huisartsenopleiding landelijk en Hengelo

Instream: Waarnemers

Naast praktijkhouders zijn er 133 waarnemers in de regio Twente werkzaam. Eind 2022 is hieronder een enquête gehouden, beantwoord door 43 waarnemers. Deze werken gemiddeld 27 uur in de dagpraktijk en 10 uur op de huisartsenpost. Een groot deel wil op termijn praktijkhouder worden.

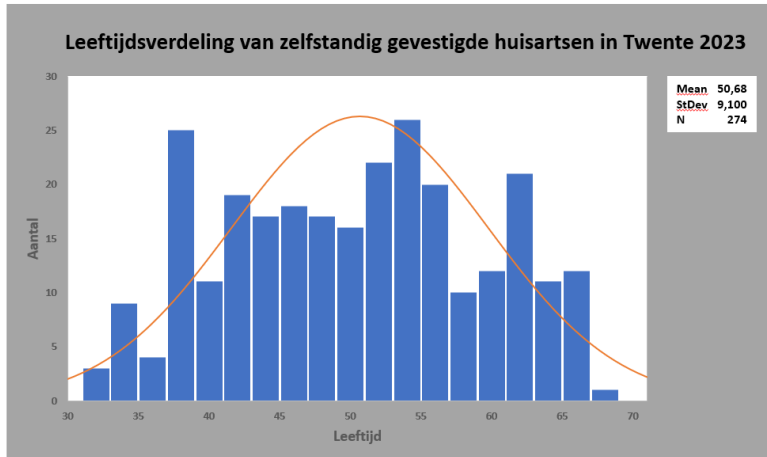
Bron: onderzoek Roset: 'Rapportage Enquête Wagro'. Door N. Paus - van der Laan, d.d. 24-11-2022.

Instream: huisartsenopleiding

Per jaar studeren landelijk tussen 700-800 AIOS-en af bij de huisartsenopleiding, waarvan 6% Twente als voorkeursregio voor vestiging heeft. Gemiddeld stromen 12-15 AIOS-en per jaar uit de huisartsenopleiding in Twente.

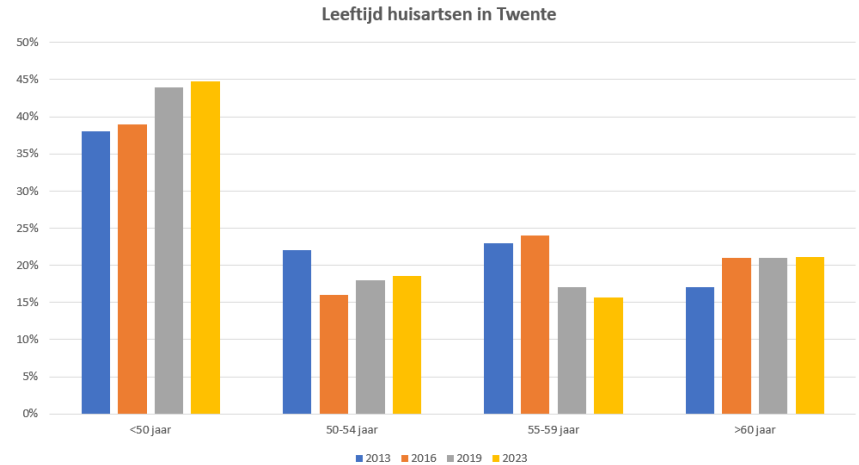
Bronnen: Capaciteitsorgaan: 'infographic Huisartsgeneeskunde 2022 t.b.v. instroomadvies' en Nivel rapportage 'Een nieuwe generatie huisartsen: goed gespreid?' door E. Vis, R. Batenburg, e.a. d.d. 04-03-2020.

7D. Huisartsenzorg – capaciteit

Figuur 1. De leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen in Twente.

- De gemiddelde leeftijd van de zelfstandig gevestigde huisarts in Twente is 51 jaar. Het aantal (N) is 274. De mediaan (de middelste waarneming) is 51.
- De modus is 38. Dit is de leeftijd (waarde) die het meest voorkomt.

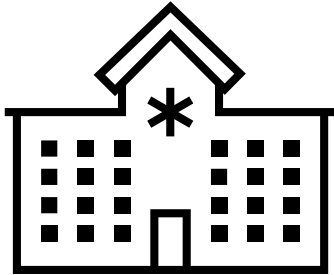
Conclusies:

- Er vestigen zich meer jonge huisartsen in Twente (<50 jaar), we zien een lichte stijging!
- 55% van de huisartsen is 50 jaar of ouder.
- Het is aannemelijk dat binnen 6 jaar 21% van de huisartsen zal stoppen met hun praktijk, omdat zij dan de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.

Algemene ontwikkelingen

Huisartsenzorg

- De gemiddelde kosten voor de huisartsenzorg liggen op of rondom het landelijke gemiddelde (2019).
- In de periode tot 2040 gaat het aantal verrichtingen naar verwachting verder stijgen. Deze te verwachten stijging zal naar wel lager zijn dan gemiddeld in Nederland.
- De (toekomstige) capaciteit staat de aankomende jaren onder druk. Aannemelijk is dat 21% van de praktijk houdende huisartsen binnen 6 jaar gaat stoppen. Daarbij speelt dat veel net afgestudeerde huisartsen eerst als waarnemer parttime aan het werk gaan. Een licht puntje is wel dat zich meer jonge huisartsen vestigen in Twente.

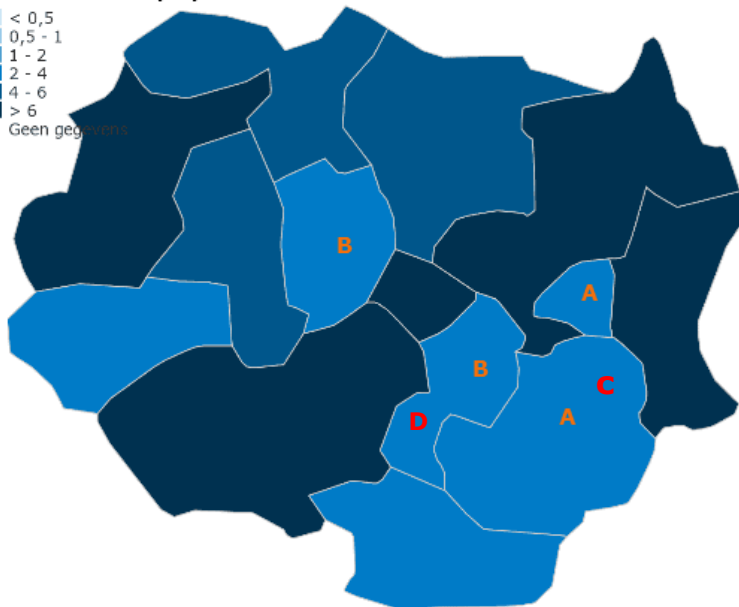
8. Medisch specialistische zorg

- A. Locaties ziekenhuizen
- B. Aantal DBC's
- C. Wachttijden
- D. Zorgkosten

8A. MSZ – locaties ziekenhuizen

Nabijheid Ziekenhuis (incl. buitenpoli's)

Gemiddelde afstand (km)

Bron: Nabijheidsstatistiek 2018, CBS

In de regio Twente zijn twee algemene ziekenhuizen met 4 locaties:

- A. Stichting Medisch Spectrum Twente (Enschede, Oldenzaal)
- B. Ziekenhuisgroep Twente (Hengelo, Almelo)

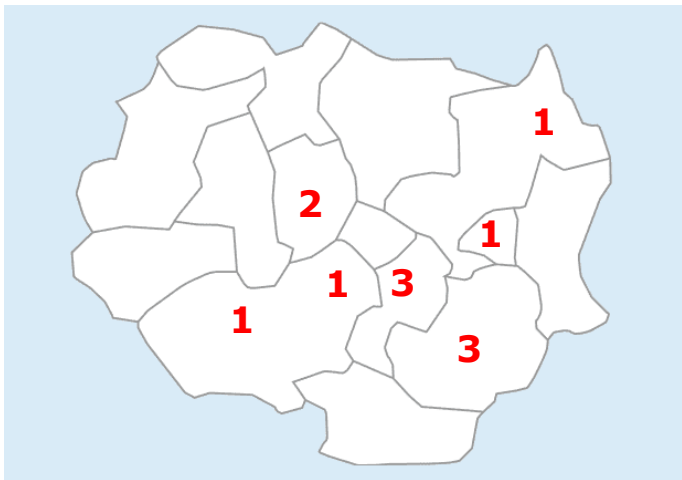
Op twee locaties (Enschede en Almelo) is een 24/7 spoedeisende hulp beschikbaar.

In de regio Twente is de afstand tot algemene ziekenhuislocaties (in kilometers) relatief groot. Dit geldt voornamelijk voor de minder stedelijke gebieden.

Er bevinden zich in de regio twee categorale ziekenhuizen, te weten:

- C. Roessingh (Enschede)
- D. OCON (Almelo, Hengelo)

8A. MSZ – locaties ZBC

In de regio Twente zijn 12 ZBC's gecontracteerd door Menzis (2023):

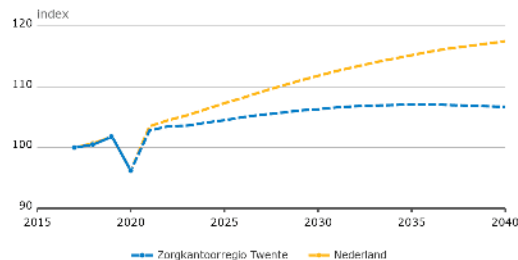
1.	Goor	1 ZBC
2.	Delden	1 ZBC
3.	Enschede	3 ZBC
4.	Hengelo	3 ZBC
5.	Denekamp	1 ZBC
6.	Almelo	2 ZBC
7.	Oldenzaal	1 ZBC

Zelfstandige Behandelcentra- ZBC's

- Naast de medisch specialistische zorg die wordt aangeboden door de hiervoor genoemde ziekenhuizen, zijn er in Twente diverse ZBC's gevestigd waar ook medisch specialistische zorg wordt geleverd.
- Deze ZBC's zijn niet altijd door alle zorgverzekeraars gecontracteerd en leveren voornamelijk zorg op gebied van oogheelkunde, orthopedie, dermatologie, plastische chirurgie en kaakchirurgie.

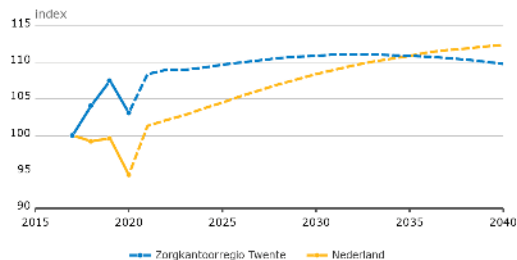
8B. MSZ – aantal DBC's

Patiënten met één of meer DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (Totaal)

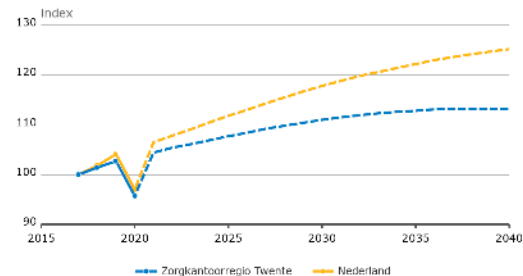
Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

Patiënten met één of meer DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (UMC's)

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

DBC's (Totaal) in ziekenhuizen (Totaal)

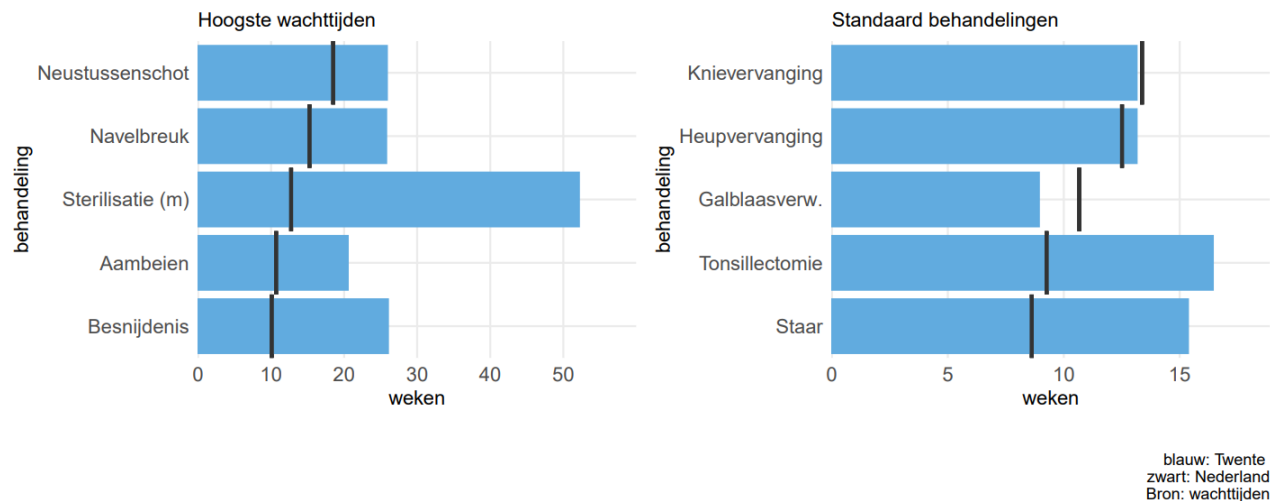
Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal patiënten in de regio Twente dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis stijgt van 267.260 in 2023 naar 275.120 in 2040; dit is een stijging van 7.860 personen, een toename van 2,9%.
- Het aantal patiënten dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis stijgt in de regio Twente zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.

- Het aantal patiënten in de regio Twente dat onder behandeling is in een UMC blijft nagenoeg gelijk met 13.390 patiënten in 2023 naar 13.490 patiënten in 2040.
- Het aantal patiënten in de regio Twente dat onder behandeling is in een UMC blijft in de regio Twente nagenoeg gelijk terwijl het Nederlandse gemiddelde zal stijgen.

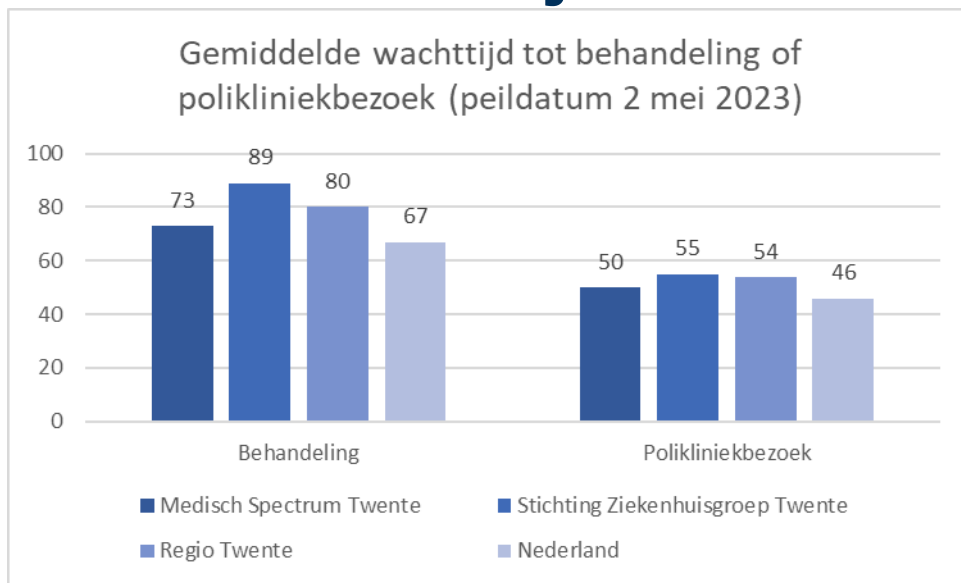
- Het aantal DBC's in de regio Twente stijgt met 6,8% in de periode 2023-2040.
- De stijging van het aantal DBC's in de regio Twente is zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.

8C. MSZ – wachttijden

- De grafieken tonen de wachttijden (in weken) voor enkele, veel voorkomende behandelingen in de medisch-specialistische zorg: met de langste gemiddelde wachttijd en enkele standaardbehandelingen, in zorgkantoorregio Twente en in Nederland (peildatum 3 mei 2022).
- Bron: NZa, Regioanalyse Twente 2022.
- *Op dit moment loopt er een apart traject voor de uitvoering van de VWS-opdracht Toegankelijkheid van MSZ en (regio)rapportages. De uitkomsten hiervan kunnen t.z.t. mogelijk worden verwerkt in dit regiobeeld.*

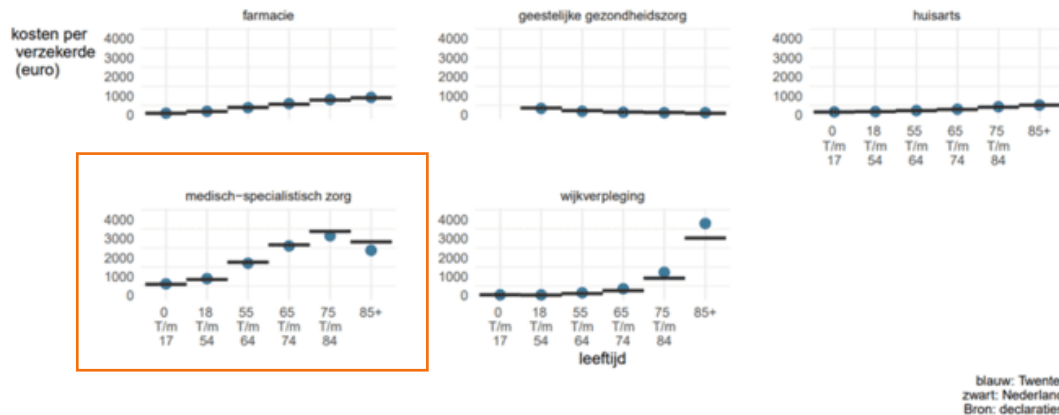
8C. MSZ – wachttijden

- De grafieken tonen de gemiddelde wachttijden in dagen tot behandeling of polikliniekbezoek per ziekenhuis in de regio Twente, in regio Twente totaal en in Nederland. In de regio Twente is de gemiddelde wachttijd tot behandeling of polikliniekbezoek langer dan landelijk.
- Bron: NZa, Data-set medisch-specialistische zorg 2023.
- *Op dit moment loopt er een apart traject voor de uitvoering van de VWS-opdracht Toegankelijkheid van MSZ en (regio)rapportages. De uitkomsten hiervan kunnen t.z.t. mogelijk worden verwerkt in dit regiobeeld.*

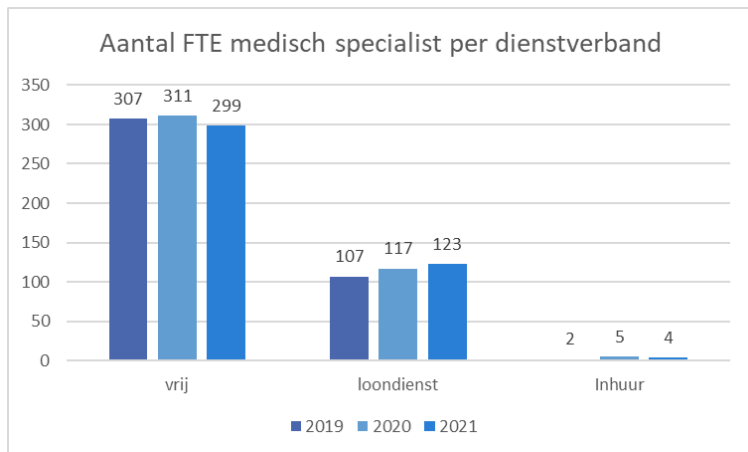
8D. MSZ – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

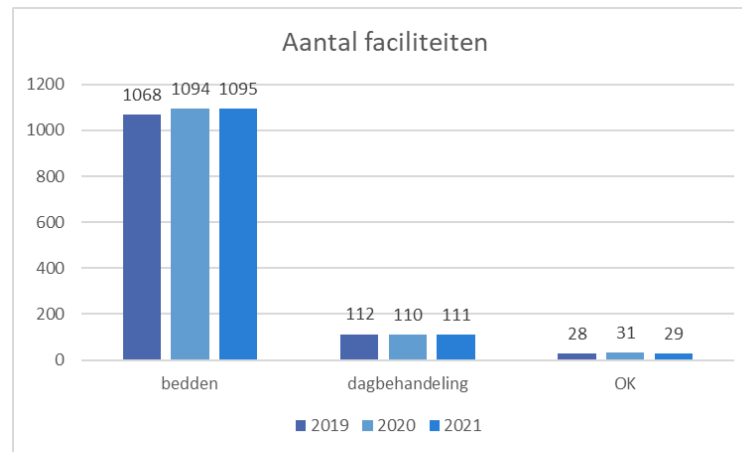

- De gemiddelde kosten voor medisch specialistische zorg liggen in de regio Twente voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- Alleen voor de leeftijdscategorie 85+ liggen de kosten iets lager dan het Nederlands gemiddelde.

8E. MSZ – capaciteit

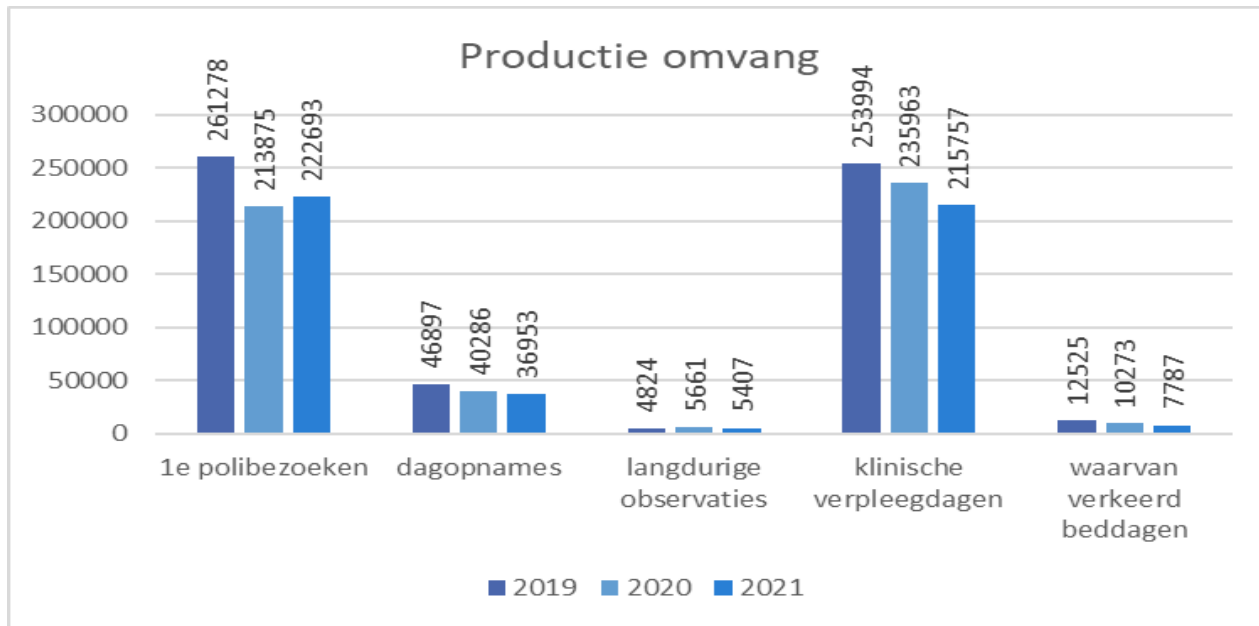

- In de regio Twente neemt het aantal vrijgevestigde medisch specialisten af in de periode 2019-2021, terwijl het aantal medisch specialisten in loondienst toeneemt. Het aantal ingehuurde medisch specialisten is ook toegenomen in de regio Twente.
- Bron: jaarverantwoording in de zorg.

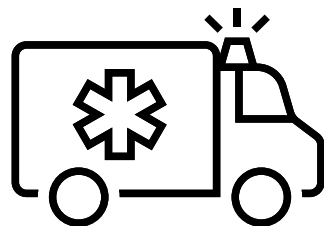

- In de regio Twente neemt het aantal bedden toe in de periode 2019-2021, terwijl het aantal dagbehandelingen en OK's vrijwel stabiel blijft.
- Bron: jaarverantwoording in de zorg.

8E. MSZ – capaciteit

- In de regio Twente neemt het aantal 1^e polibezoeken, dagopnames, klinische verpleegdagen en verkeerd beddagen af in de periode 2019-2021, terwijl het aantal langdurige observaties toeneemt.
- Bron: jaarverantwoording in de zorg.

9. Acute zorg

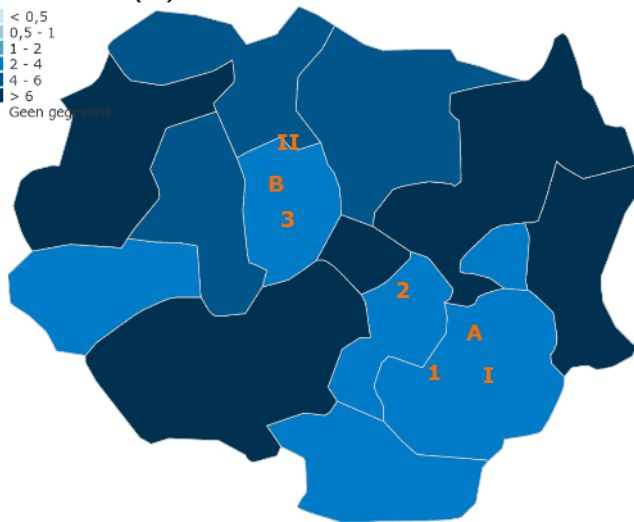
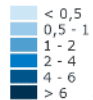
- A. Acute zorgvoorzieningen
- B. Bezoeken huisartsenpost en SEH

> Zie voor meer informatie het uitgebreide ROAZ-beeld van de ROAZ Acute Zorg Euregio

9A. Acute Zorg – acute zorgvoorzieningen

Nabijheid Ziekenhuis (incl. buitenpoli's)

Gemiddelde afstand (km)

Bron: Nabijheidsstatistiek 2018, CBS

In de regio Twente zijn er twee SEH's:

- A. Stichting Medisch Spectrum Twente locatie Enschede
- B. Ziekenhuisgroep Twente locatie Almelo

In de regio Twente zijn twee huisartsenposten met 3 locaties:

- 1. SHT locatie Enschede
- 2. SHT locatie Hengelo
- 3. CHPA locatie Almelo

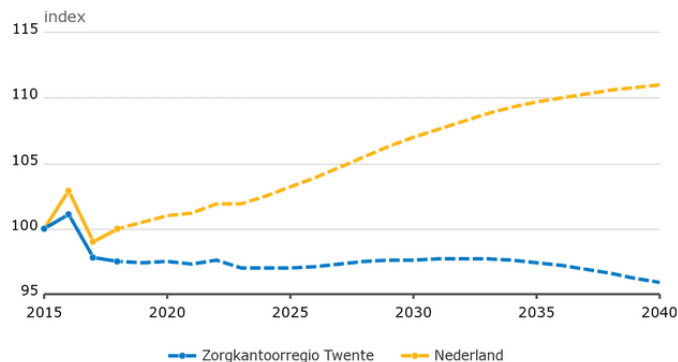
In de regio Twente zijn twee aanbieders van acute GGZ:

- I. Mediant locatie Enschede
- II. Dimence locatie Almelo

In de regio Twente is de afstand tot SEH's en huisartsenposten (in kilometers) relatief groot.

9B. Acute Zorg – bezoeken huisartsenpost en SEH

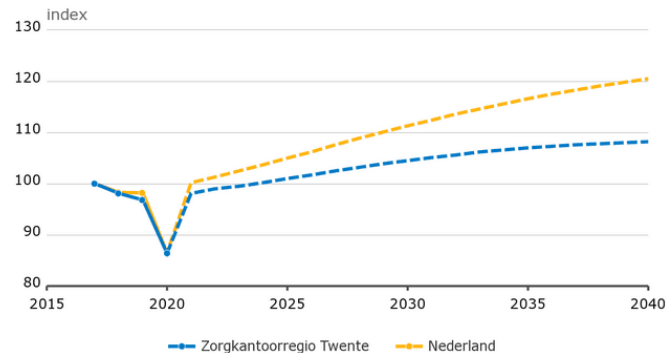
Huisartsconsulten

Bron: Vektis, projecties RIVM

- Het aantal bezoeken aan de huisartsenpost is in 2040 700 per jaar minder dan in 2023; een daling van 1,2%.
- Het aantal bezoeken aan de huisartsenpost daalt in de regio Twente, terwijl het landelijk gemiddelde juist stijgt.

Spoedeisende zorgvragen in het ziekenhuis

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

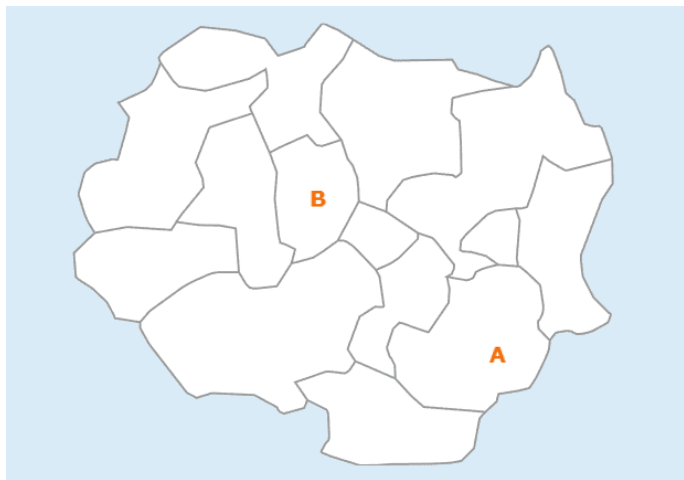
- Het aantal bezoeken aan de SEH is in 2040 7.330 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 8,0%.
- De stijging van het aantal bezoeken aan de SEH is in de regio Twente is zwakker dan de gemiddelde stijging in Nederland.

10. Geboortezorg

- A. Locaties acute verloskunde
- B. Aantal geboortes

10A. Geboortezorg – locaties acute verloskunde

In de regio Twente zijn twee locaties voor acute verloskunde:

- A. Stichting Medisch Spectrum Twente
- B. Ziekenhuisgroep Twente locatie Almelo

Verder zijn er 20 verloskundigenpraktijken (eerste lijn) aangesloten bij de Kring Twentse Verloskundigen

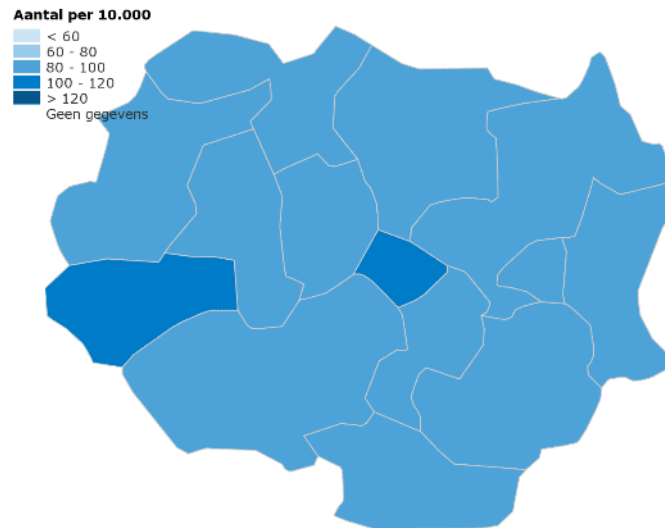
10B. Geboortezorg – aantal geboortes

Aantal bevallingen in de regio Twente
(gerapporteerd op Verloskundig Samenwerkings Verband Twente)

Jaartal	Aantal bevallingen	Type bevalling (%)
2018	4896	
2019	4754	
2020	4881	
2021	5027	
2022	4622	Thuisbevalling 12% Poliklinisch 12% Klinisch 76%

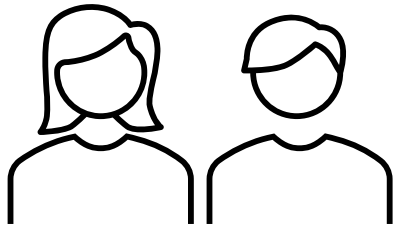
- Het onderscheid in type bevallingen (2022) is overeenkomstig het landelijk beeld.
- De jaartallen 2018 en 2019 zijn ook inzichtelijk gemaakt om de piek in aantal bevallingen in 2021 te laten zien (effect covid-19). Deze piek is in lijn met landelijke cijfers.
- Disclaimer: door registratie- en aanleverproblemen over de afgelopen jaren bij Perined zijn de exacte aantallen niet geheel betrouwbaar. De getallen zijn echter goed genoeg om iets over een trend in het aantal bevallingen te zeggen.

Aantal levend geboren kinderen in 2021

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS)

- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Twente per 10.000 is over de hele regio relatief gelijk. Het hoogste scoren de gemeenten Rijssen-Holtten (114) en Borne (112,8).

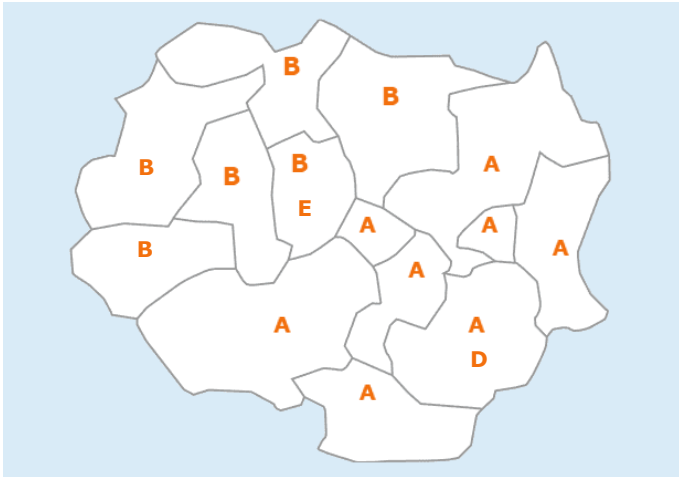

Let op, de slides in dit hoofdstuk
betreffen cijfers volwassenen (18+)

11. Geestelijke gezondheidszorg

- A. Locaties GGZ
- B. Aantal cliënten
- C. Ernstig psychiatrische aandoeningen
- D. Wachttijden voor behandeling
- E. Aantal cliënten langdurige GGZ
- F. Wachttijden langdurige GGZ
- G. Zorgkosten
- H. Streettriage

11A. GGZ – locaties GGZ

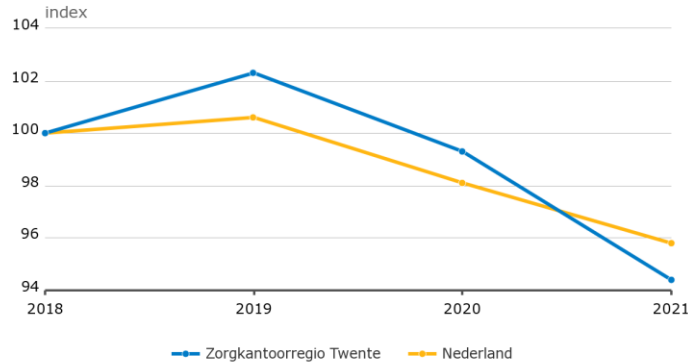
In de regio Twente zijn de belangrijkste GGZ-aanbieders:

- A. Mediant (werkgebied aangegeven)
- B. Dimence (werkgebied aangegeven)
- C. Tactus (verslavingszorg in heel Twente)
- D. Ziekenhuispsychiatrie MST
- E. Ziekenhuispsychiatrie ZGT
- F. RIBW (in heel Twente)

In de regio zijn naast bovenstaande GGZ zorgaanbieders nog diverse zorgaanbieders actief in de mono- en/of multidisciplinaire zorg.

11B. GGZ – aantal cliënten -1-

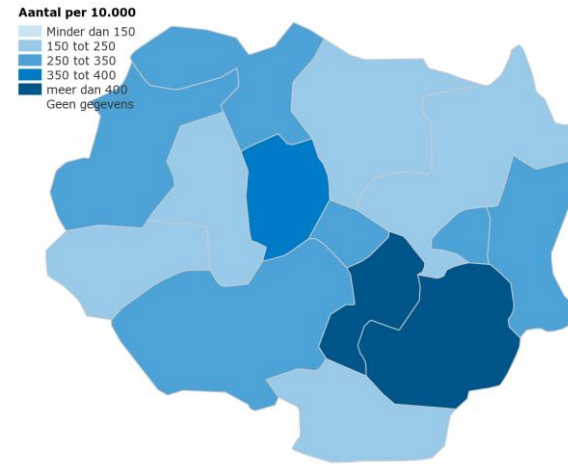
Patiënten GGZ totaal

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het aantal cliënten in de GGZ in de regio Twente laat in de periode 2018-2021 een dalende trend zien. De daling is sterker dan de gemiddelde trend in Nederland.
- In 2020 en 2021 zijn deze cijfers sterk beïnvloedt door Covid-19, door vraaguitval en ziekteverzuim. 2021 is daarnaast nog sterk beïnvloed doordat in 2022 het ZPM is geïntroduceerd en er een beperktere instroom van cliënten is geweest in het laatste kwartaal van 2021, waarschijnlijk gerelateerd aan het dubbel eigen risico betalen. Vraag is hoe dit beeld er voor 2022 en verder uit zal zien.
- Het aantal cliënten in de GGZ in de regio Twente bedroeg 22.390 in 2021.

Patiënten GGZ totaal in 2021

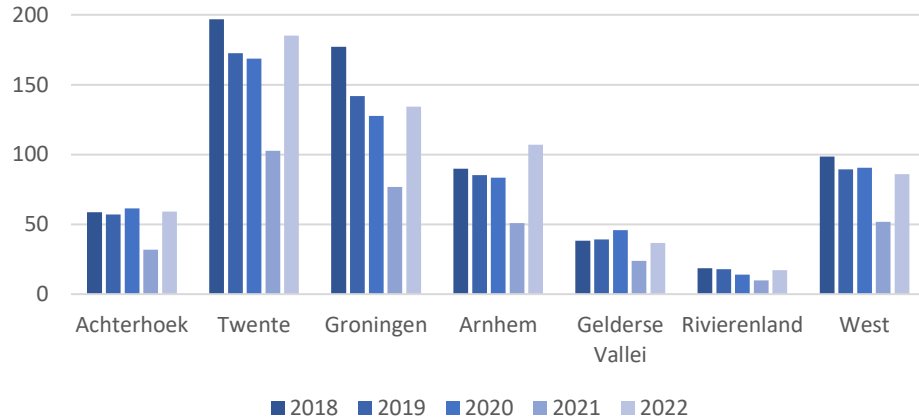

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het aantal cliënten per 10.000 in de GGZ in de regio Twente is relatief verdeeld met uitschieters naar boven en onder het gemiddelde.
- Het hoogst scoort de gemeente Enschede (489) en Hengelo (430). De gemeente Tubbergen (186) scoort het laagst.
- Let op, 2020-2021 geeft mogelijk een vertekend beeld i.v.m. de coronapandemie.

11B. GGZ – indicatie aantal bedden -2-

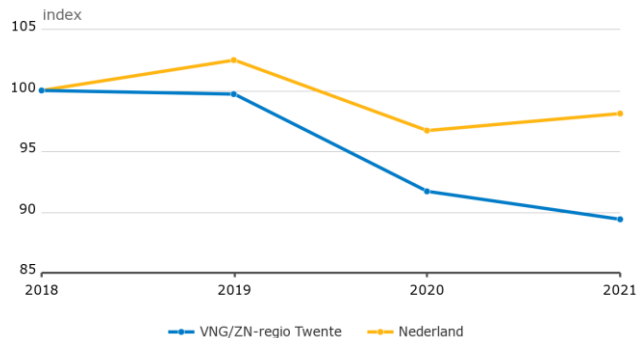
Indicatie aantal bedden in regio Twente en andere regio's (2018-2022)

- Bovenstaande grafiek geeft een indicatie van het aantal GGZ-bedden (exclusief LGGZ) in de periode 2018-2022 in de sub-regio Twente vergeleken met de andere sub-regio's.
- De sub-regio Twente heeft relatief veel GGZ-bedden.
- Bron: Declaratiedata Menzis.

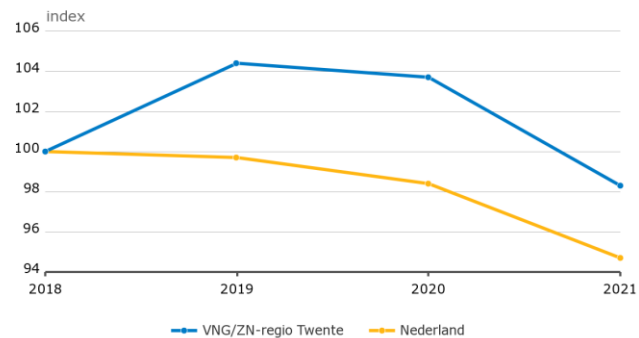
11C. GGZ – aantal cliënten

Patiënten Basis GGZ

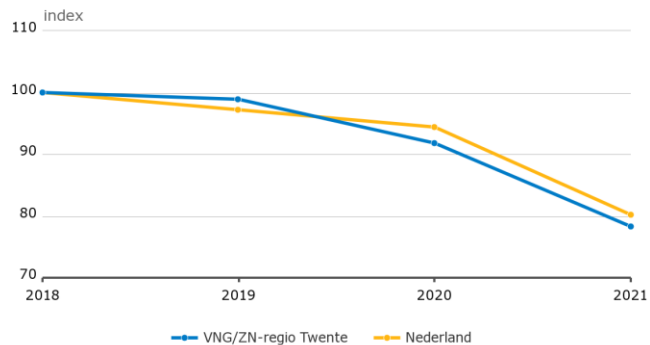
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ zonder verblijf

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

Patiënten Specialistische GGZ met verblijf

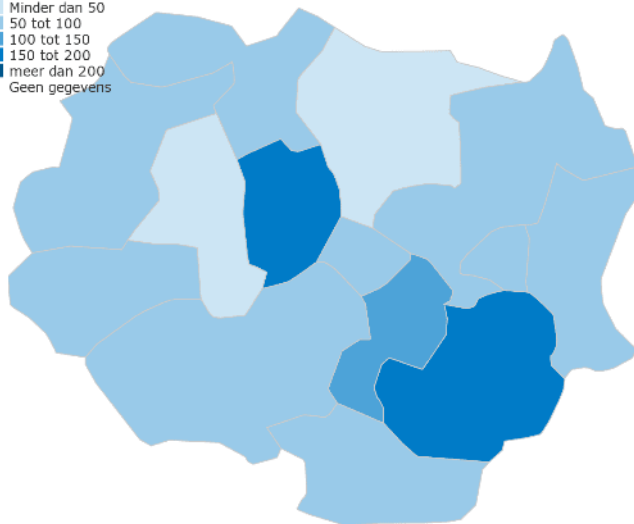

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

11D. GGZ – Ernstig psychiatrische aandoeningen

Patiënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners in 2021

Aantal per 10.000

Bron: Vektis

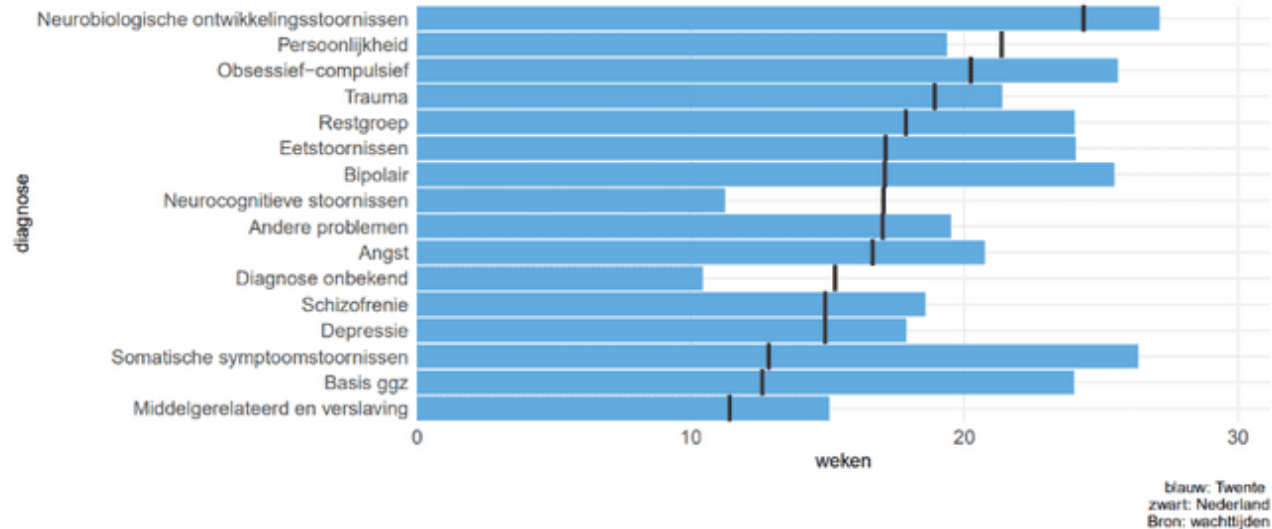
Patiënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners in 2021

Gemeente	Aantal per 10.000 []
Almelo	152,7
Borne	78,9
Enschede	178,3
Haaksbergen	75,1
Hellendoorn	75,4
Hengelo	137,6
Losser	63,8
Oldenzaal	96,7
Tubbergen	40,4
Wierden	40,6
Twenterand	97,6
Hof van Twente	51,4
Rijssen-Holten	74,7
Dinkelland	54,9

- Het aantal cliënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners is relatief gelijk in de regio Twente vergeleken met het landelijke gemiddelde, op een aantal uitzonderingen na. De gemeenten Enschede (178 per 10.000), Hengelo (138 per 10.000) en Almelo (153 per 10.000) scoren het hoogst.
- In het algemeen kan men concluderen dat de 'grotere' steden in de regio meer EPA problematiek kennen.

11D. GGZ – wachttijden voor behandelingen

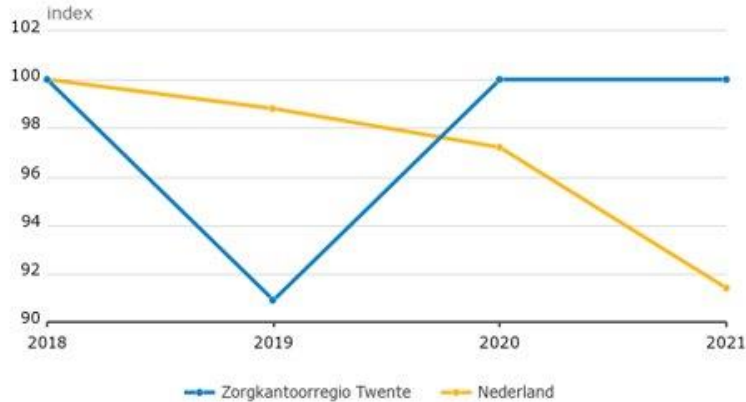
De grafiek toont de wachttijden (in weken) voor behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg, in de regio en in Nederland (peildatum: mei 2022).

- De gemiddelde wachttijden voor GGZ liggen in de regio Twente hoger dan het landelijk gemiddelde, met uitzondering van persoonlijkheidsstoornissen, neurocognitieve stoornissen en diagnose onbekend.

11E. GGZ – Aantal cliënten langdurige GGZ

Patiënten Langdurige GGZ Zvw

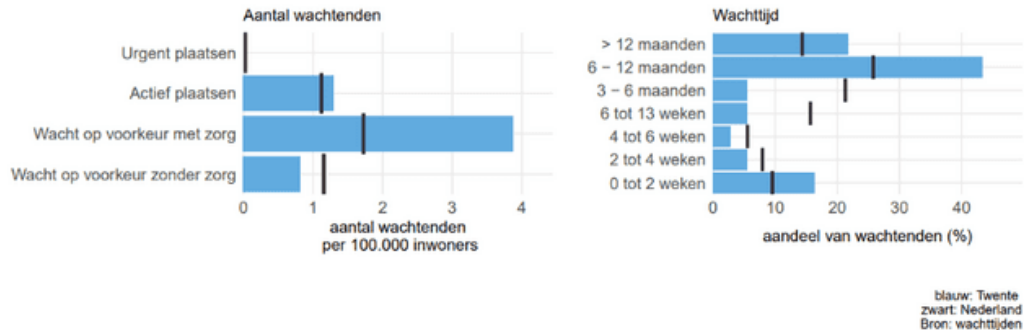
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

- Het gaat hier om cliënten die meer dan één jaar, maar nog geen drie jaar zijn opgenomen in de GGZ.
- Het gaat om behandeling waarvoor opname noodzakelijk is.
- Wanneer opname langer dan drie jaar duurt, dan gaat de financiering over naar de WLZ.
- Het aantal cliënten langdurige GGZ in de regio Twente laat in 2019 procentueel een sterke daling zien, die vervolgens in 2020 weer terug is op niveau van 2018. Het gaat regionaal echter om een zeer beperkt aantal cliënten. Landelijk zien we in deze periode een daling, vanwege de kleine aantallen moeten we voorzichtig blijven met het interpreteren van data.
- Het aantal langdurige cliënten in de GGZ in de regio Twente bedroeg 110 in 2021.

11F. GGZ – wachttijden langdurige GGZ

De grafieken tonen het aantal wachtenden op langdurig geestelijke gezondheidszorg per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

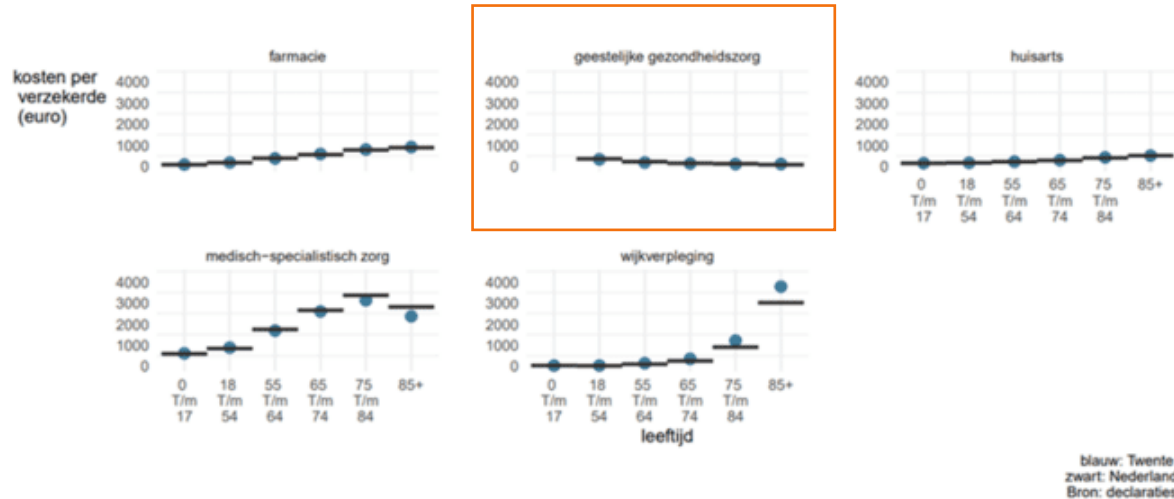
- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoedzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur mét zorg ontvangen thuis al wel Wlz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

- In de regio Twente is het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor urgent plaatsen en wachten op voorkeur met en zonder zorg voor langdurige GGZ gelijk aan het landelijk gemiddelde.
- In de regio Twente ligt het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor actief plaatsen voor langdurige GGZ lager dan het landelijk gemiddelde.
- In de regio Twente ligt het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor voorkeur met zorg in de langdurige GGZ boven het landelijk gemiddelde.
- In de regio Twente wacht een groter deel van de patiënten langer dan 6 en langer dan 12 maanden ten opzichte van het gemiddelde in Nederland.

11G. GGZ – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

NB. De kolom zorgkosten bij de categorie 0 t/m 17 leeg is bij de GGZ, omdat dat onder Jeugdwet valt.

- De gemiddelde kosten voor GGZ liggen in de regio Twente voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.

11H. Streettriage

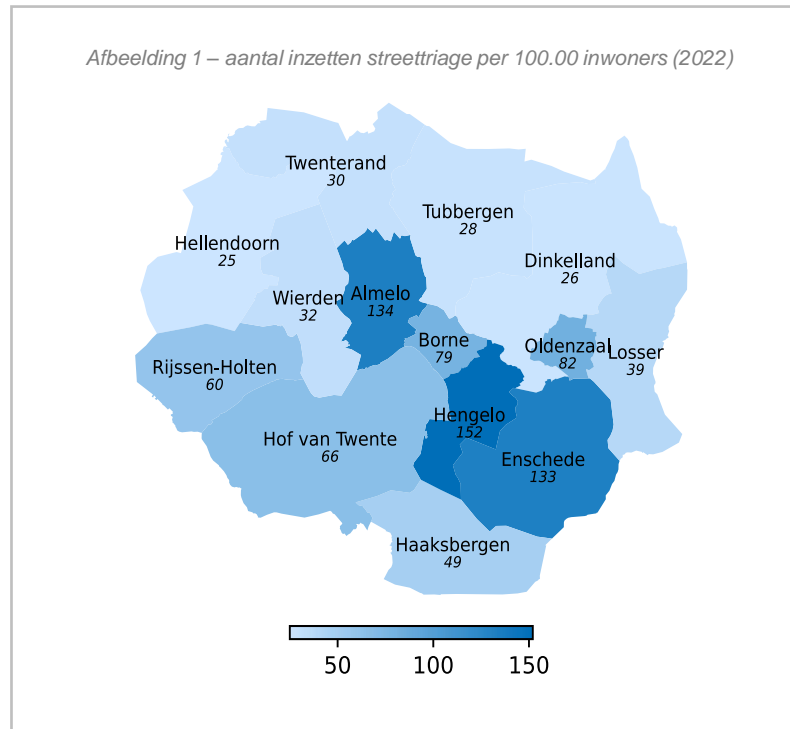
Project Streettriage in Twente opgezet om (semi) acuut onbegrepen gedrag adequaat te benaderen

Project Streettriage Twente

- Het **doel** van Streettriage is om personen met onbegrepen gedrag die (semi) acuut in beeld komen, adequaat te benaderen en sneller door te geleiden naar passende zorg
- Voorheen waren er onvoldoende mogelijkheden tot opvang, triage en vervoer van deze personen
- Er wordt domeinoverstijgend met politie samengewerkt en men beschikt over een aantal **direct inzetbare oplossingen**, zonder dat op voorhand duidelijk is waardoor het onbegrepen gedrag wordt veroorzaakt
- De samenwerkende partijen zijn tevreden over het verloop van dit project, ook inwoners waarderen dit project

Afbeelding 1

- Meeste inzetten per 100.000 inwoners in Hengelo (152), Almelo (134) en Enschede (133)
- Het gemiddelde in de regio is 94 inzetten per 100.000 inwoners, in 2021 waren dit er 106 en in 2020 81
- De overige gemeenten in Twente liggen (ver) onder het regionaal gemiddelde (26 tot 82)

11H. Streettriage – meldingen, ingangsklachten & uitstroomlocaties

Streettriage draagt bij aan snellere toegang tot passende zorg

Toelichting

- Streettriage is actief binnen veertien Twentse gemeenten, in de late dienst van 15:00 tot 23:00 uur
- De samenwerking is in januari 2021 vastgesteld voor een periode van drie jaar

Afbeelding 1

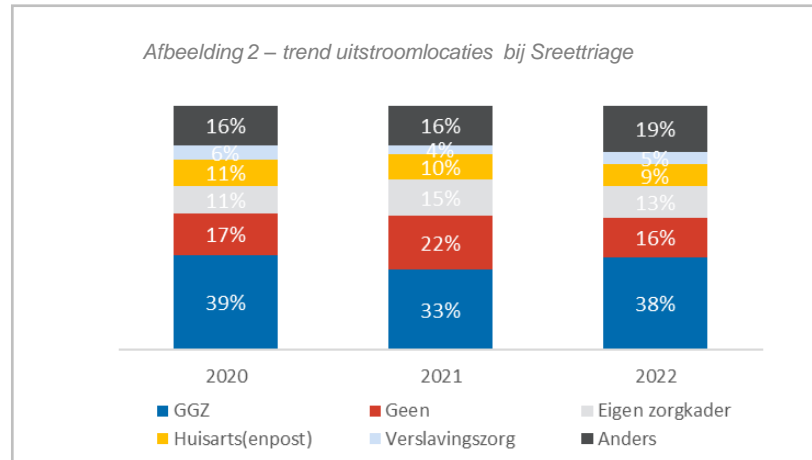
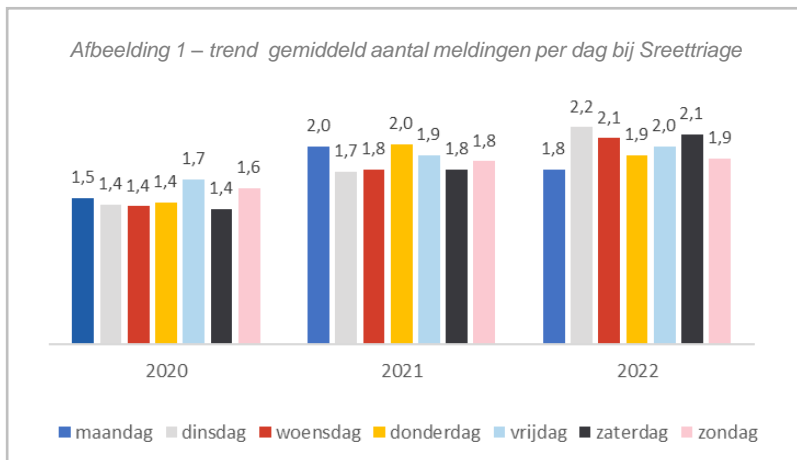
- Gemiddeld minder aantal meldingen per dag in 2020 t.o.v. 2021 en 2022, deze dip in het aantal meldingen kan worden verklaard door COVID

Afbeelding 2

- Grootste aandeel personen stroomt na Streettriage uit in de GGZ
- Het aandeel per uitstroomlocatie is vergelijkbaar over de afgelopen jaren

Reden van inzet

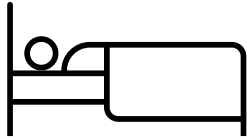
- Overlast door verward/overspannen persoon (politiecode E33) is de meest voorkomende reden van inzet

Samenvatting en conclusies

- Het aantal cliënten in de GGZ in de regio Twente laat in de periode 2018-2021 een dalende trend zien. De daling is sterker, m.u.v. de specialistische GGZ zonder verblijf, dan de gemiddelde trend in Nederland.
- De gemeenten Almelo en Enschede scoren het hoogste wat betreft het aantal cliënten met ernstige, psychiatrische aandoeningen.
- Het aantal cliënten langdurige GGZ in de regio Twente laat in 2019 een sterke daling zien, die vervolgens in 2020 weer terug is op het niveau van 2018. Dit is versus een relatief stabiele en sterke daling van de gemiddelde trend in Nederland.
- De wachttijden GGZ laten een wisselend beeld zien. Voor behandelingen liggen deze hoger dan het landelijk gemiddelde. Langdurige GGZ met en zonder zorg is gelijk aan het gemiddelde.
- De gemiddelde zorgkosten voor alle

leeftijdscategorieën liggen op of rondom het landelijk gemiddelde.

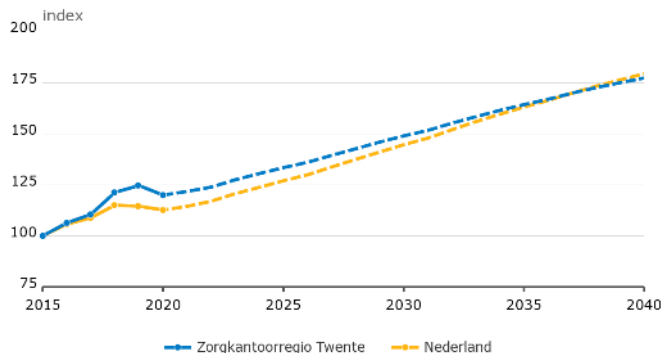

12. VVT

- A. Wijkverpleging – aantal cliënten
- B. Wijkverpleging – zorgkosten
- C. ELV – instroom
- D. ELV – locaties
- E. ELV – aantal Menzis patiënten
- F. ELV – uitstroom
- G. Verpleeghuizen – aantal cliënten
- H. Verpleeghuizen – wachttijden
- I. Zorgkosten verpleging en verzorging

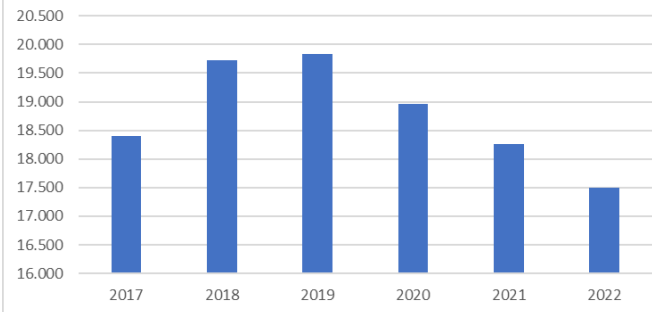
12A. VVT | Wijkverpleging – aantal cliënten

Cliënten Wijkverpleging

Bron: Vektis, CBS (via Monitor Langdurige Zorg), projecties RIVM

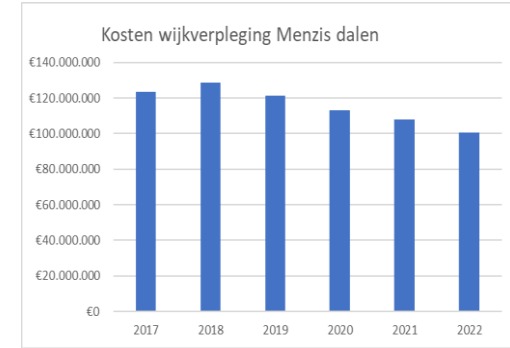
Ontwikkeling aantal Menzis-kliënten wijkverpleging is in tegenspraak met demografie

- Het aantal cliënten in de wijkverpleging in de regio Twente stijgt van 29.690 in 2023 naar 41.270 in 2040; een stijging van 54,6%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Twente is iets minder hard dan de gemiddelde stijging in Nederland.
- Opvallend is wel dat het aantal Menzis-kliënten in de jaren 2021 en 2022 juist verder is gedaald. Dit vraagt nader onderzoek; aannemelijk is in ieder geval dat het aantal klanten dat wijkverpleging ontvangt vanuit de Wlz stijgt.

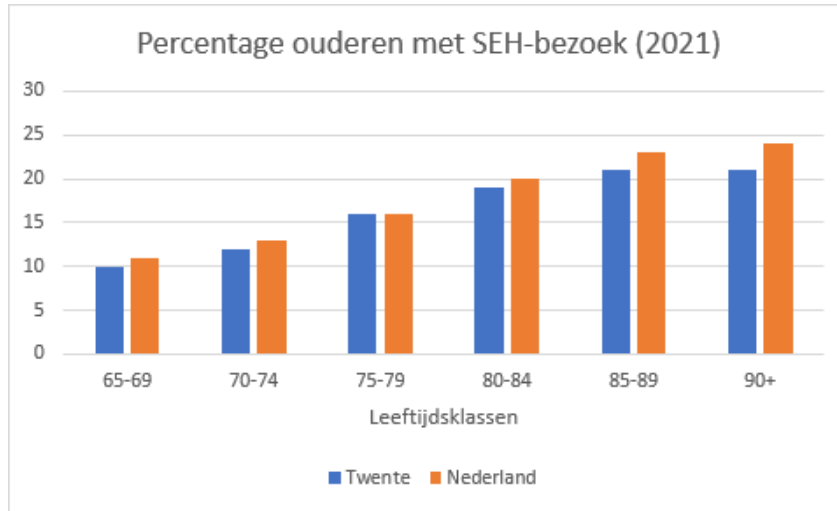
12B. VVT | Wijkverpleging – zorgkosten

De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten van zorg uit de Zorgverzekeringswet (Zvw) per persoon, per leeftijdsgroep voor vijf grote sectoren, in de regio en in Nederland in 2019.

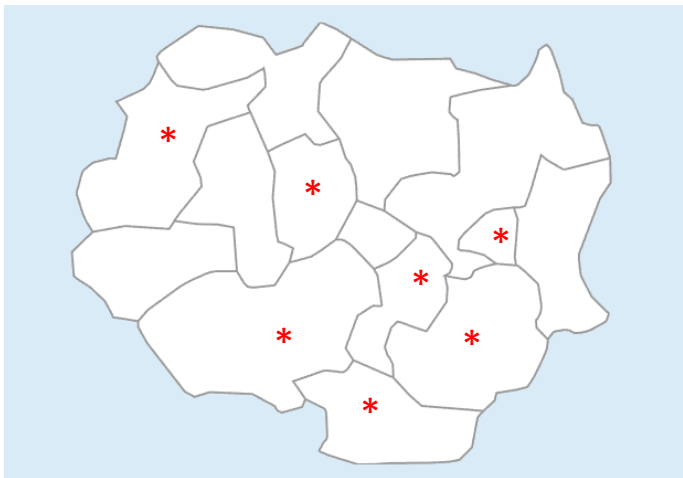
- De gemiddelde kosten voor wijkverpleging liggen in de regio Twente boven het landelijk gemiddelde in de leeftijdsgroepen die het meest gebruik maken van wijkverpleging, namelijk vanaf 75 jaar.
- In de afgelopen jaren zijn de kosten van wijkverpleging onder Menzis-verzekerden gedaald. Dit is een landelijke tendens en wordt waarschijnlijk veroorzaakt door meer gebruikmaking van thuiszorgtechnologie en hulpmiddelen en een afname van beschikbaar personeel in combinatie met een grotere inzet van wijkverpleging in de Wlz.

12C. VVT | ELV – instroom

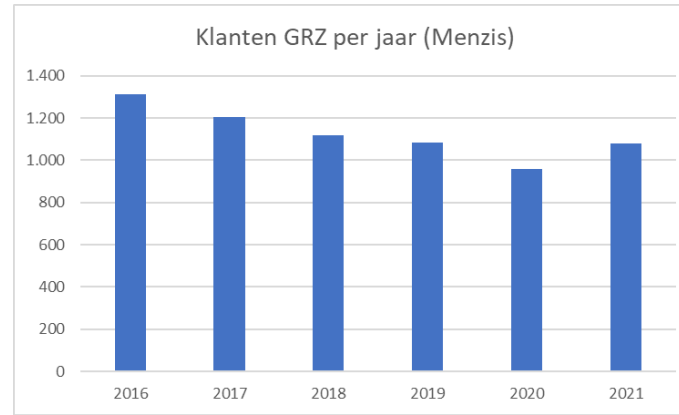
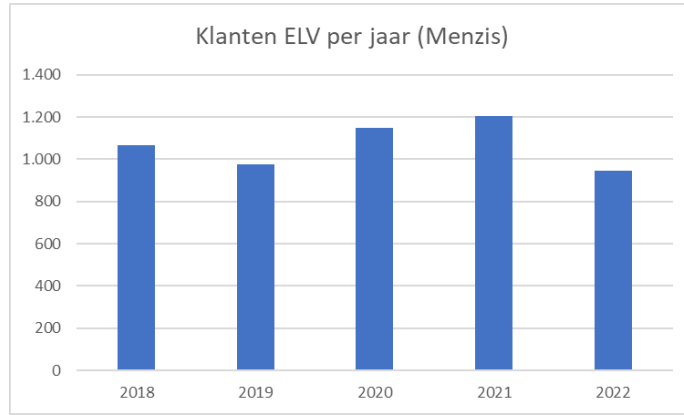
- In de regio Twente maken ouderen iets minder gebruik van de SEH dan in de rest van Nederland, mogelijk is de ELV-hoog complex in sommige gevallen een alternatief daarvoor.
- Het valt op dat de instroom op ELV-hoog complex in Twente relatief weinig plaatsvindt vanuit de SEH en (in ieder geval tijdens de Coronaperiode) vaak vanuit de thuissituatie zonder zorg.
- ELV-hoog complex dient mogelijk als alternatief voor het ziekenhuis bij een crisissituatie van nog zelfstandig wonende ouderen, waardoor de Wlz-indicatie niet tijdens de ziekenhuisopname wordt vastgesteld maar tijdens het ELV.
- Om een goed beeld te krijgen van ELV is het noodzakelijk de verschillende zorgsoorten in onderlinge samenhang te analyseren.

12D. VVT | ELV – locaties

- In alle Twentse gemeenten is minimaal één locatie voor ELV beschikbaar, gecontracteerd bij in totaal meer dan 10 verschillende zorgaanbieders.
- GRZ is gecontracteerd bij 7 verschillende aanbieders. Er zijn GRZ-locaties in Enschede, Haaksbergen, Oldenzaal, Hengelo, Almelo, Hof van Twente (Delden) en Hellendoorn (Nijverdal)

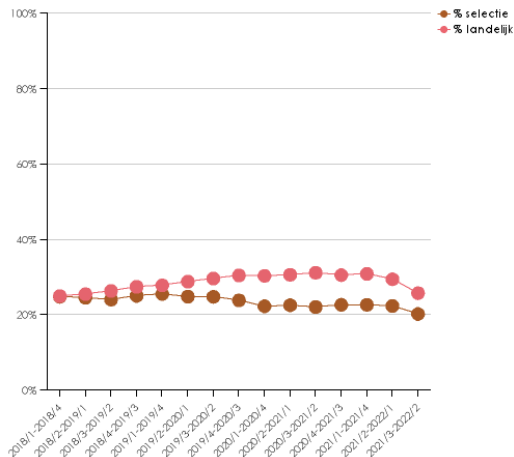
12E. VVT | ELV – aantal Menzis-patiënten

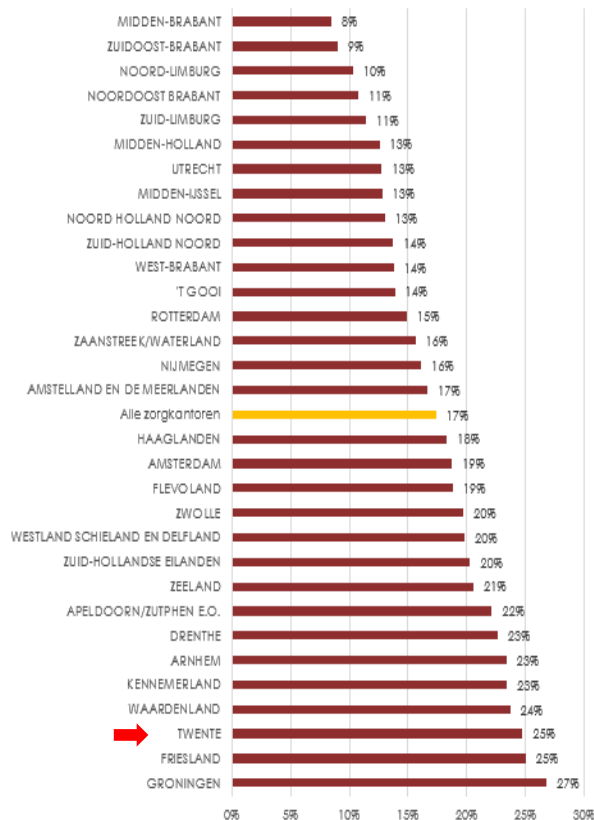
- Het aantal ELV klanten Menzis laat een wisselend beeld zien. Waar de jaren 2019-2021 een stijgend beeld vertonen, is het aantal in 2022 weer gedaald.
- Het aantal GRZ klanten Menzis laat na een daling van meerdere jaren weer een lichte stijging in 2021 zien.
- Corona heeft in de afgelopen jaren een sterke invloed gehad op de bedbezetting van ELV en GRZ

12F. VVT | ELV – uitstroom

Uitstroom: naar huis

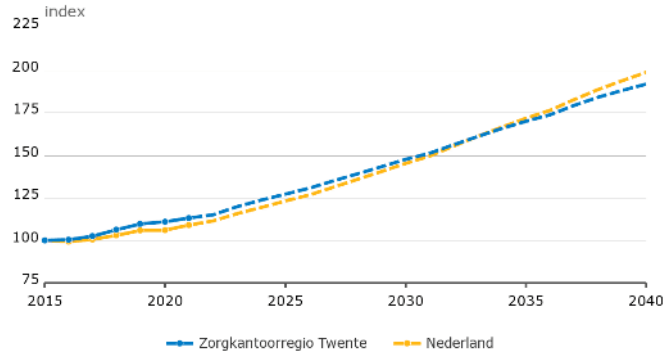
Uitstroom: naar Wlz-instelling

- De uitstroom naar huis vanuit de ELV ligt in de periode 2018-2022 iets lager dan landelijk.
 - In de regio Twente stromen relatief veel mensen uit de ELV naar een Wlz-instelling.
- Mogelijk heeft dit te maken met:
- Demografische kenmerken (vraagkant)
 - De beschikbare capaciteit in de regio als geheel en daarmee voldoende transfermogelijkheden van uit ziekenhuis (aanbodkant)
 - Zoals al aangegeven is ELV een zorgsoort die door veel andere zorgsoorten aan de in- en uitstroomkant wordt beïnvloed. Om een goed beeld te krijgen van ELV is een meer integrale analyse noodzakelijk.

12G. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten

Cliënten V&V: Totaal ZPZ VV (1 t/m 10)

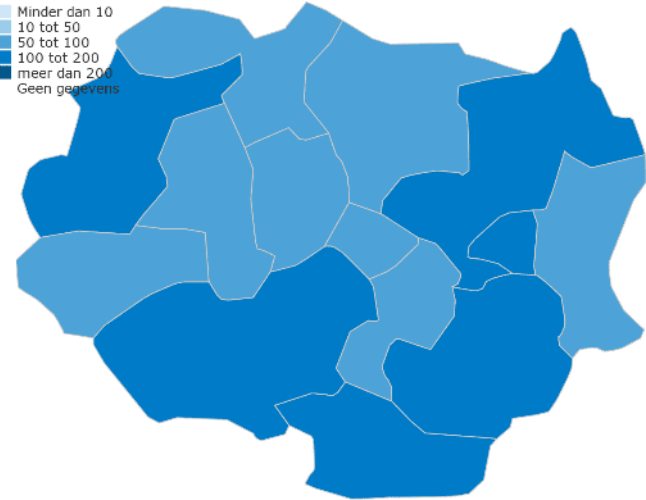
Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal cliënten met een ZPZ VV in de regio Twente stijgt van 6.700 in 2023 naar 10.710 in 2040; een stijging van 59,9%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Twente gaat iets minder hard dan de gemiddelde in Nederland.

Cliënten V&V per 10.000 inwoners

Aantal per 10.000

- Minder dan 10
- 10 tot 50
- 50 tot 100
- 100 tot 200
- meer dan 200
- Geen gegevens

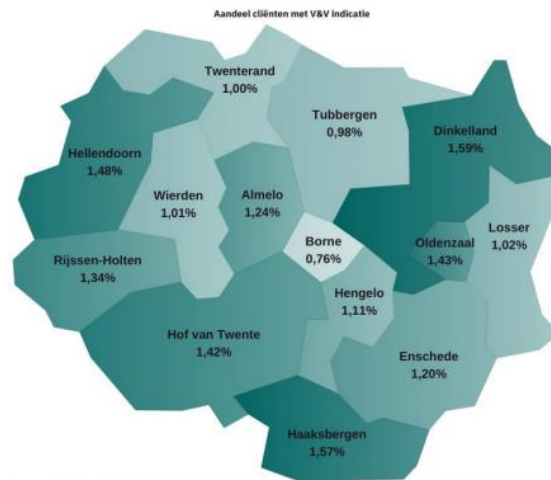

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

- Het aantal cliënten met V&V per 10.000 inwoners verschilt in de regio Twente van 59 in Borne tot 135 in Dinkelland.

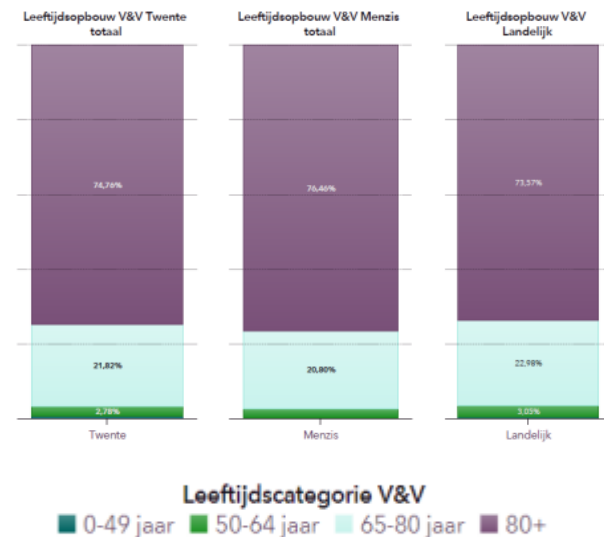
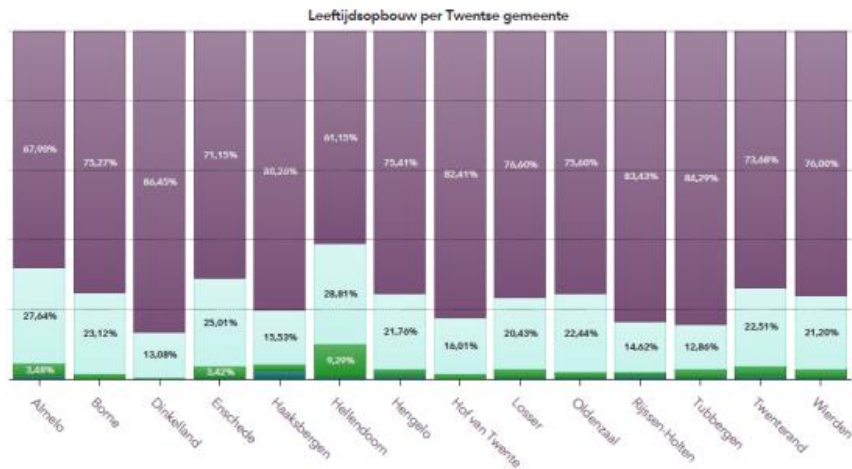
12G. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten (vervolg)

Gemeente ▲	Aantal inwoners	Cliënten met geldig IB VV	% VV
Almelo	73.153	906	1,24%
Borne	24.005	183	0,76%
Dinkelland	26.593	422	1,59%
Enschede	160.585	1.932	1,20%
Haaksbergen	24.282	381	1,57%
Hellendoorn	35.952	532	1,48%
Hengelo	81.444	906	1,11%
Hof van Twente	35.067	499	1,42%
Losser	23.076	235	1,02%
Oldenzaal	31.744	453	1,43%
Rijssen-Holten	38.234	514	1,34%
Tubbergen	21.368	209	0,98%
Twenterand	33.729	336	1,00%
Wierden	24.634	249	1,01%
Totaal	633.866	7.757	1,22%

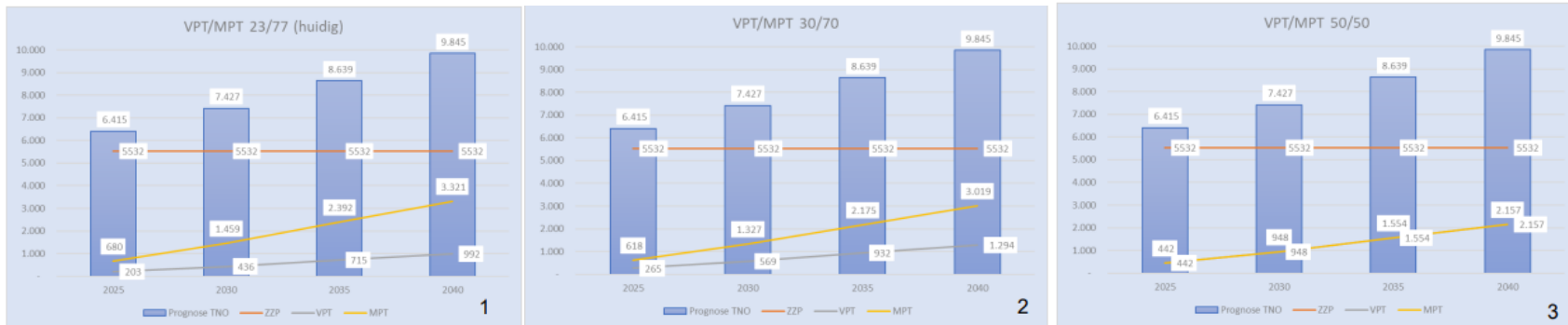
- **Regio Twente telt 633.866 inwoners, waarvan 7.757 met een Wlz V&V indicatie.**
- Bovenstaande weergaven tonen het aantal inwoners in de Twentse gemeenten en het aantal cliënten woonachtig in de betreffende gemeente met een Wlz-indicatie voor V&V.
- Het gemiddelde aantal Wlz V&V cliënten in de regio Twente is 1,22 % van het aantal inwoners. Borne springt er uit met een zeer laag percentage van 0,76%. Dit komt waarschijnlijk door de forse nieuwbouw (Bornsche Maten). Dinkelland (1,59%) en Haaksbergen (1,57%) hebben relatief veel cliënten.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)

12G. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten (vervolg)

- **Het aandeel oudere Wlz V&V cliënten ligt in Twente hoger dan landelijk.**
- De diagrammen tonen het aandeel van cliënten met geldige Wlz-indicatie voor V&V in de verschillende leeftijdscategorieën. De leeftijdsopbouw in de 14 Twentse gemeenten wordt vergeleken met de opbouw van Twente totaal, Menzis totaal (Twente, Arnhem en Groningen) en landelijk.
- Aandeel 65-79 jaar lager dan landelijk Het aandeel cliënten van 80+ met geldige Wlzindicatie voor V&V ligt in de Menzis regio's en dus ook in de regio Twente hoger dan landelijk. Het aandeel 65-79 jaar ligt daarentegen weer lager dan landelijk. Hellendoorn heeft relatief veel jongeren (50-64 jaar). Dit komt waarschijnlijk door de aanwezige zorgaanbieder, die een regionale functie heeft voor Korsakov.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)

12G. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten (vervolg)

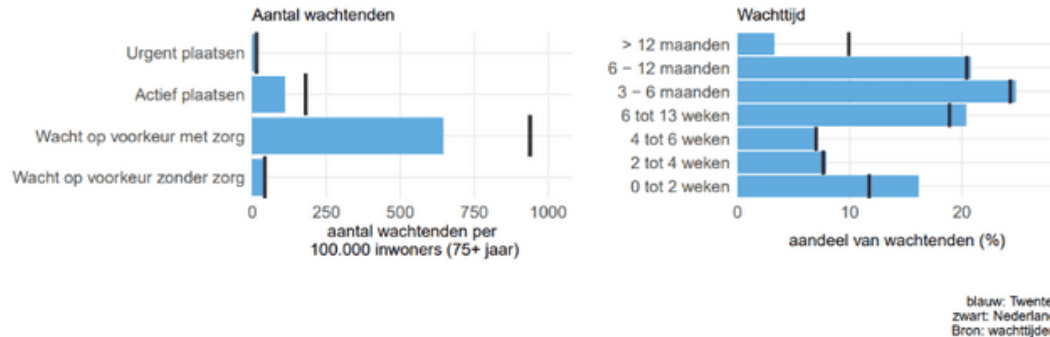

- **Prognose aantal Wlz V&V cliënten en wijze van verzilvering**
- **Er wordt een forse toename van vpt en mpt verwacht in de komende jaren, intramuraal blijft naar verwachting stabiel**
- Toelichting prognose. In lijn met het overheidsbeleid is de ambitie van het zorgkantoor om de capaciteit aan intramurale zorg stabiel te houden en meer zorg thuis te leveren. In de vorm van vpt of mpt, in een geclusterde woonvorm of in de wijk. In grafiek 1 is de huidige verdeling tussen mpt en vpt doorgezet naar de toekomst. In grafiek 2 en 3 zijn twee mogelijke scenario's gepresenteerd met de bijbehorende aantallen. Het zorgkantorbeleid is gericht op het samen met de zorgaanbieders realiseren van de juiste vormen van huisvesting en zorglevering. Vpt wordt hierbij beleidsmatig nadrukkelijker opgepakt. De toekomst zal uitwijzen hoe de verhouding tussen mpt en vpt zich zal ontwikkelen.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)
- *Ter info: op dit moment wordt er gewerkt aan een brede regionale woon-zorg visie met een brede analyse van de woon-zorg opgave in Twente in samenwerking met o.a. de Twentse gemeenten, Provincie Overijssel, Menzis zorgkantoor, woningcoöperaties en zorginstellingen. Hier zal verbinding mee worden gelegd.*

12H. VVT | Verpleeghuizen – wachttijden

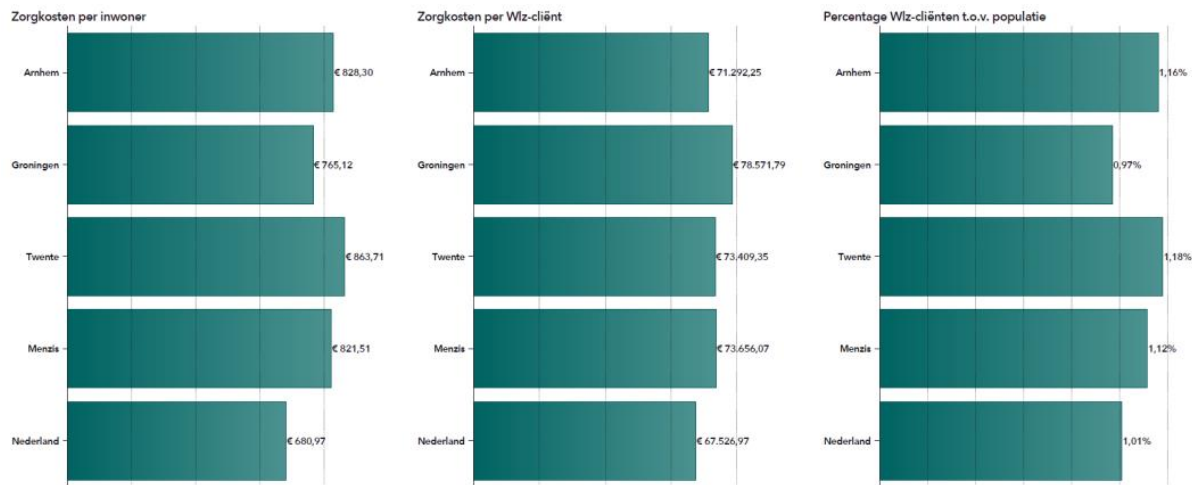
De grafieken tonen het aantal wachtenden van de leeftijd 75+ op verpleging en verzorging, per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoodzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur mét zorg ontvangen thuis al wel Wiz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

- In de regio Twente als geheel is het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor urgent plaatsen, actief plaatsen, wachten op voorkeur met zorg en zonder zorg allemaal op of onder het gemiddelde van Nederland.
- Het aantal wachtende per 100.000 inwoners voor voorkeur met zorg ligt aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde.
- De gemiddelde wachttijden voor verpleeghuiszorg liggen in de regio Twente op of boven het landelijk gemiddelde. Alleen het aandeel wachtenden dat langer dan 12 maanden moet wachten is relatief laag in de regio Twente ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
- Bron: Wachttijden Zorgkantoor Menzis

12I. VVT | Zorgkosten Verpleging en verzorging

- **In Twente liggen de gemiddelde zorgkosten per inwoner per inwoner hoger dan landelijk**
- Bovenstaande diagrammen tonen de gemiddelde V&V kosten per inwoner, de gemiddelde V&V kosten per Wlz-cliënt en het percentage Wlz-cliënten ten opzichte van de populatie. Met Wlz-cliënten wordt bedoeld: een inwoner van betreffende regio
- Ander beeld dan landelijk De gemiddelde zorgkosten per inwoner ligt voor alle Menzis regio's hoger dan het landelijk gemiddelde. In regio Twente is dit tweeledig. Enerzijds is het percentage inwoners dat gebruik maakt van de Wlz V&V hoger dan landelijk. En anderzijds doordat de kosten per cliënt hoger liggen dan landelijk. Met name dit laatste wordt voor het beleid van 2024 en verder opgepakt. Daarnaast zijn onze inkopers in gesprek met zorgaanbieders die op bepaalde onderdelen onverwacht hoge kosten maken. Ook wordt gekeken naar de instroom (of doorstroom vanuit WMO/Zvw) die mogelijk eerder plaatsvindt dan in andere regio's
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor

Samenvatting en conclusies

- Het aantal cliënten in de wijkverpleging gaat fors stijgen richting 2040. Naar verwachting met 54,6%. Dit komt naast de verwachte groei van de zorgzwaartepakketten in de WLZ. Dit geeft het belang van wijkgericht werken aan, zodat de beschikbare wijkverpleging zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet.
- Het landelijk overheidsbeleid is gericht op het niet uitbreiden van het aantal intramurale verpleeghuisplekken. Uitbreiding dient naar de mening van VWS op basis van scheiden van wonen en zorg plaats te vinden. In de praktijk zorgt dit uitgangspunt voor de nodige spanning en vergroot de druk op de 1^e lijn
- De intramurale zorgzwaarte wordt hoger en de intramurale ligduur korter, doordat mensen langer thuis blijven wonen.
- Langer thuis geeft ook extra druk op de 1e lijn en met name bij de huisartsenzorg en wijkverpleging.
- Een groter beroep wordt gedaan op de informele zorg- en netwerken, terwijl het mantelzorgpotentieel afneemt van 8.5 naar 3.6 in 2024 binnen de groep 50-64 jarigen; hier staat tegenover dat steeds meer 65-plussers vitaal blijven zodat ook zij mantelzorgtaken kunnen verrichten
- De WLZ kostenontwikkeling in Twente is hoog in relatie tot de rest van Nederland, dit heeft vooral te maken met de verhouding van de verschillende leveringsvormen.
- Zie voor meer informatie regiobeeld Twente VVT (zorgkantoor).

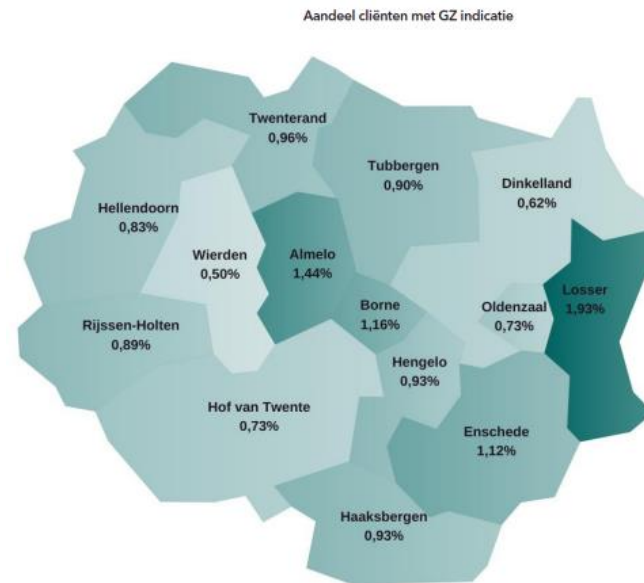

13. Gehandicaptenzorg

- A. Aantal cliënten
- B. Wachttijden
- C. Zorgkosten

13. GEHANDICAPTENZORG

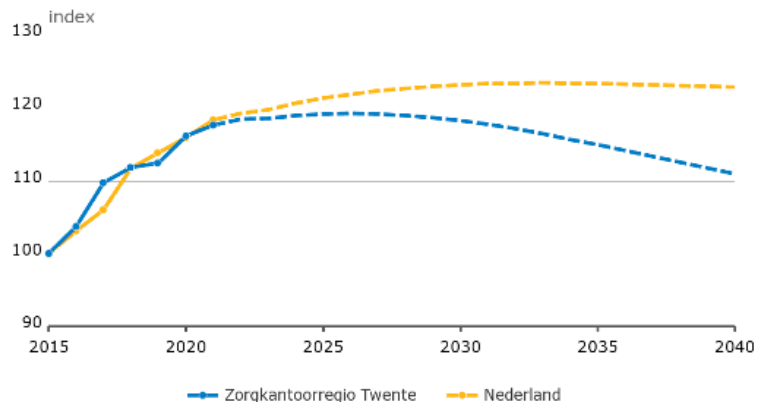
Gemeente	Aantal inwoners	Clënten met geldig IB GZ	% GZ
Almelo	73.153	1.055	1,44%
Borne	24.005	278	1,16%
Dinkelland	26.593	165	0,62%
Enschede	160.585	1.804	1,12%
Haaksbergen	24.282	225	0,93%
Hellendoorn	35.952	300	0,83%
Hengelo	81.444	730	0,90%
Hof van Twente	35.067	255	0,73%
Losser	23.076	445	1,93%
Oldenzaal	31.744	232	0,73%
Rijssen-Holten	38.234	341	0,89%
Tubbergen	21.368	192	0,90%
Twenterand	33.729	325	0,96%
Wierden	24.634	123	0,50%
Totaal	633.866	6.470	0,97%

- **Regio Twente telt 633.866 inwoners, waarvan 6.470 met een GZ indicatie.**
- Bovenstaande weergave toont het aantal inwoners in de Twentse gemeenten en het aantal cliënten woonachtig in de betreffende gemeente met een Wlz-indicatie voor GZ.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)

13A. Gehandicaptenzorg – Aantal cliënten

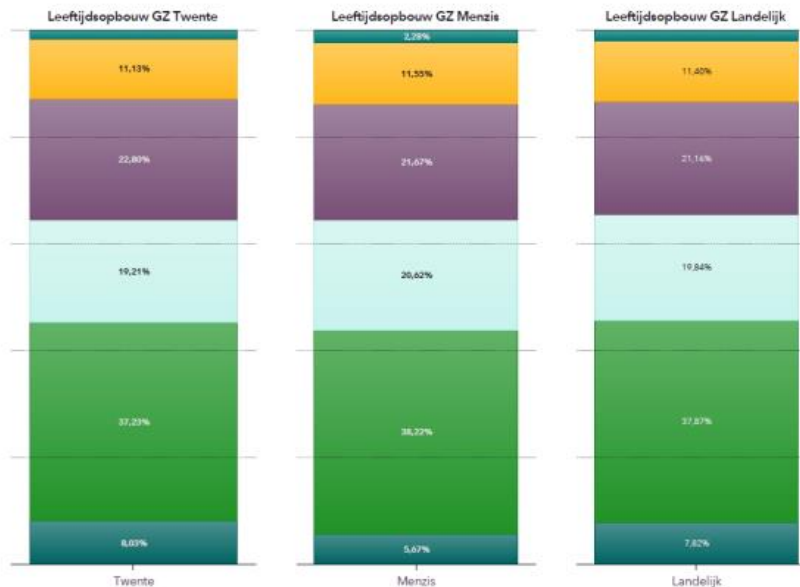
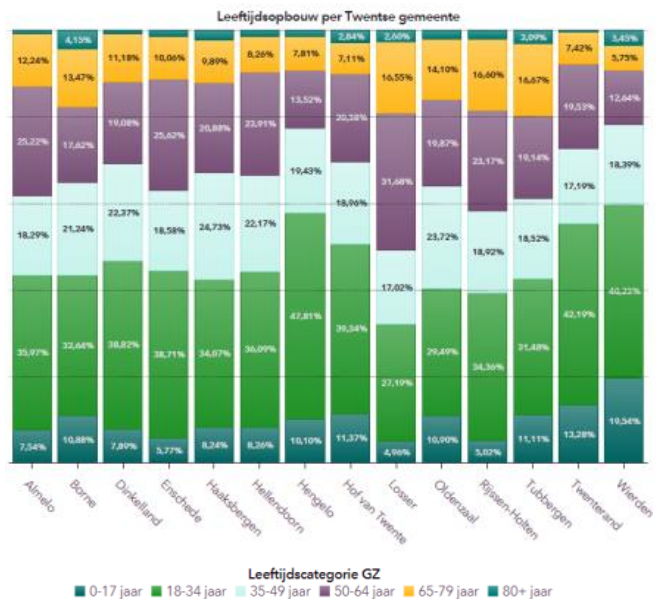
Clënten Gehandicaptenzorg (totaal ZZP GHZ)

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RTVM

- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg in de regio Twente daalt van 4.500 in 2023 naar 4.210 in 2040; een daling van 6,4%.
- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg in de regio Twente daalt terwijl het landelijke gemiddelde stijgt. Deze daling kan nog niet door het zorgkantoor worden verklaard.

13A. Gehandicaptenzorg - Aantal cliënten(vervolg)

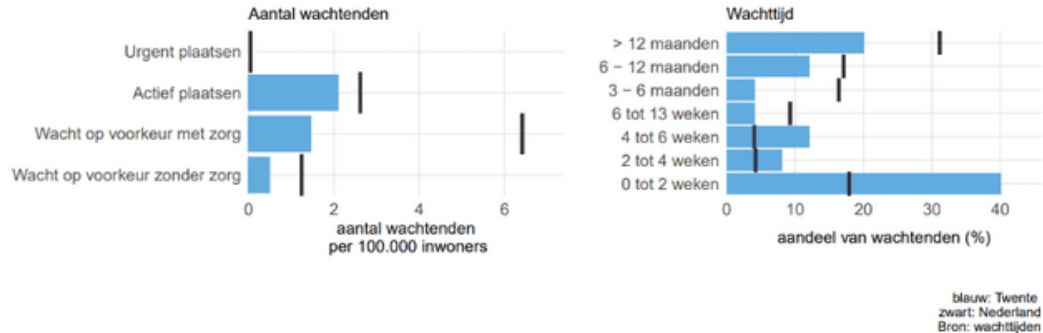

- **Leeftijdopbouw mensen met een GZ-indicatie in regio Twente is vergelijkbaar met landelijk beeld.**
- Onderstaande diagrammen tonen het aandeel van cliënten met een geldige Wlz-indicatie voor GZ in de verschillende leeftijdscategorieën. De leeftijdsopbouw in de Twentse gemeenten wordt vergeleken met de opbouw van Twente, Menzis(Twente, Arnhem en Groningen) en landelijk.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)

13B. Gehandicaptenzorg – wachttijden

De grafieken tonen het aantal wachtenden op gehandicaptenzorg per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

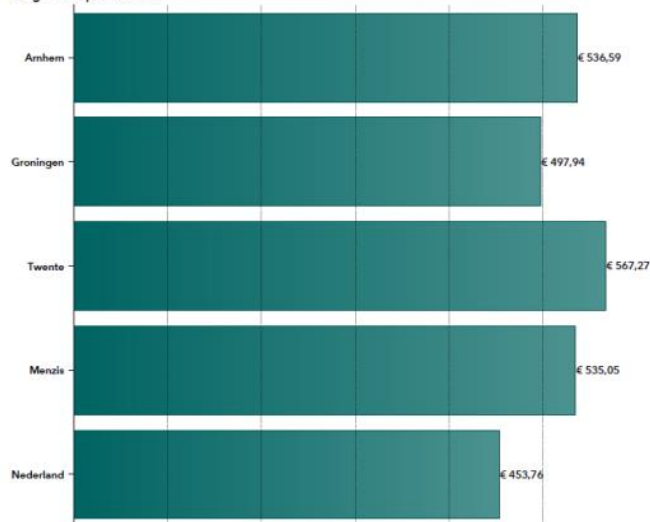
- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoodzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur mét zorg ontvangen thuis al wel Wlz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

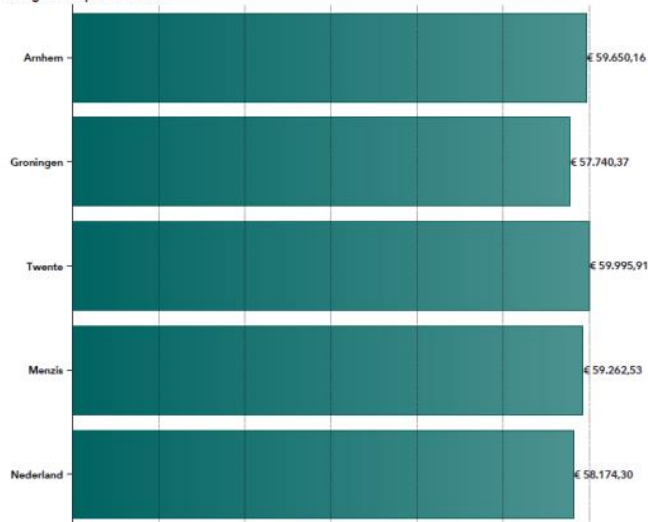
- In de regio Twente ligt het aantal wachtenden per 100.00 inwoners voor urgent en actief plaatsen voor gehandicaptenzorg onder het landelijk gemiddelde.
- In de regio Twente ligt het aantal wachtenden per 100.00 inwoners voor wachten op voorkeur mét zorg aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde. Ook het aantal wachtenden voor wachten op voorkeur zonder zorg ligt lager dan het landelijk gemiddelde.
- In de regio Twente is het aandeel wachtenden tussen de 0 en 6 weken ongeveer twee keer zo hoog dan het Nederlandse gemiddelde. Het aantal wachtenden dat meer dan 6 weken wacht, ligt substantieel lager dan het Nederlands gemiddelde.

13C. Gehandicaptenzorg - zorgkosten

Zorgkosten per inwoner

Zorgkosten per Wlz-cliënt

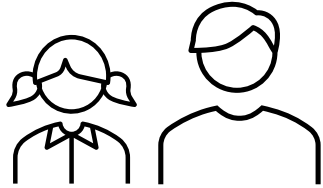
Ander beeld dan landelijk

- De gemiddelde zorgkosten GZ per inwoner in de regio Twente liggen boven het landelijk gemiddelde. De gemiddelde zorgkosten per cliënt liggen hoger dan het landelijk gemiddelde.

Zware verblijfszorg

- In de regio Twente zijn een aantal (grote) GZ instellingen voor zware verblijfszorg gevestigd. Dit kan de hogere zorgkosten per inwoner en per cliënt verklaren.

- **Leeftijdsopbouw mensen met een GZ-indicatie in regio Twente is vergelijkbaar met landelijk beeld.**
- Bovenstaande diagrammen tonen de gemiddelde kosten GZ per inwoner c.q. per Wlz-cliënt. Met een Wlz-cliënt wordt een inwoner van de betreffende regio bedoeld met een Wlz-indicatie die in het peiljaar een geldige V&V indicatie voor Wlz-zorg had.
- Peiljaar: 2021 Bron: MZL statline (zorgkosten), Primos (inwoners) en eigen data Zorgkantoor, Zie [Regiobeeld WLZ](#)

14. Jeugdwet en Wmo

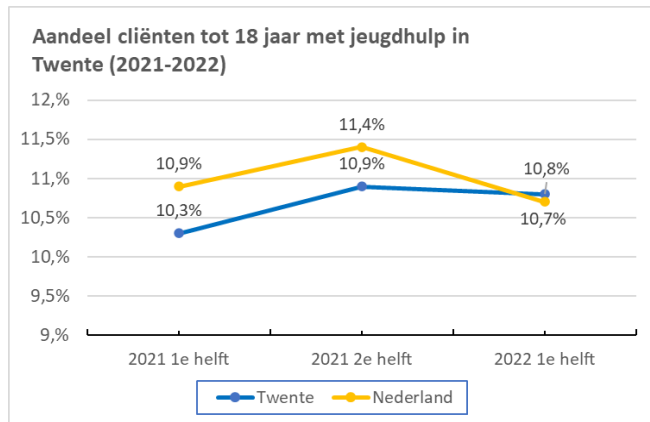
Leeswijzer

- A. Jeugdhulp totaal
- B. Jeugdhulp met en zonder verblijf
- C. Jeugdbescherming en -reclassering
- D. Wmo totaal en hulpmiddelen en diensten
- E. Wmo huishoudelijke en ambulante ondersteuning

Leeswijzer

- In dit hoofdstuk worden twee databronnen gecombineerd waartussen lichte afwijkingen kunnen bestaan. Enerzijds worden de gegevens die beschikbaar zijn via waarstaatjegemeente.nl gebruikt. Deze gegevens worden aangevuld met data over Jeugdhulp en Wmo vanuit aanleveringen van gemeenten die Kennispunt Twente verwerkt in de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD). Voor Wmo Hulpmiddelen en diensten geldt dat dit niet goed in beeld is via de TMSD. Hiervoor hebben wij daarom enkel de gegevens van waarstaatjegemeente.nl gebruikt. De bron staat telkens onderaan de sheet vermeld.
- Per onderdeel (zie voorgaande sheet) worden de volgende punten in kaart gebracht:
 1. Een trendlijn met het aandeel personen met (een bepaalde vorm van) jeugdhulp of Wmo in Twente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Voor jeugd wordt hier een prognose van het aantal jeugdhulptrajecten toegevoegd (voor Wmo is dit niet beschikbaar).
 2. Waar Twente op punt 1 (opvallend) hoger ligt dan Nederland en waar deze cijfers beschikbaar zijn wordt een verdieping op het aandeel personen met een bepaalde voorziening per gemeente gegeven. Bij deze verdieping wordt het aandeel van de woongemeente berekend (i.p.v. betalende gemeente).
 3. Een trendlijn van het gemiddeld vergoed bedrag voor (een bepaalde vorm van) jeugdhulp of Wmo in Twente en uitgesplitst per gemeente. Deze gegevens zijn berekend per betalende gemeenten.
 4. Een trendlijn van het aantal aanbieders dat (een bepaalde vorm van) jeugdhulp of Wmo biedt in Twente en een overzicht van de omvang van deze aanbieders.

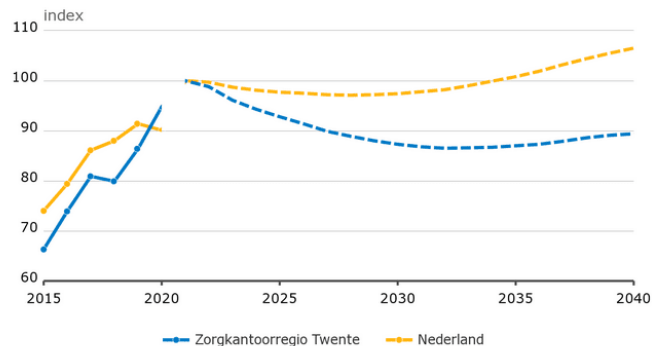
14A. Jeugdhulp totaal

Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op waarstaatjegemeente.nl

- Het aandeel cliënten tot 18 jaar met jeugdhulp ligt in Twente in 2022 voor het eerst iets hoger dan het aandeel van Nederland. Het verschil is echter klein.

Jeugdhulptrajecten (Totaal jeugdhulp in natura)*

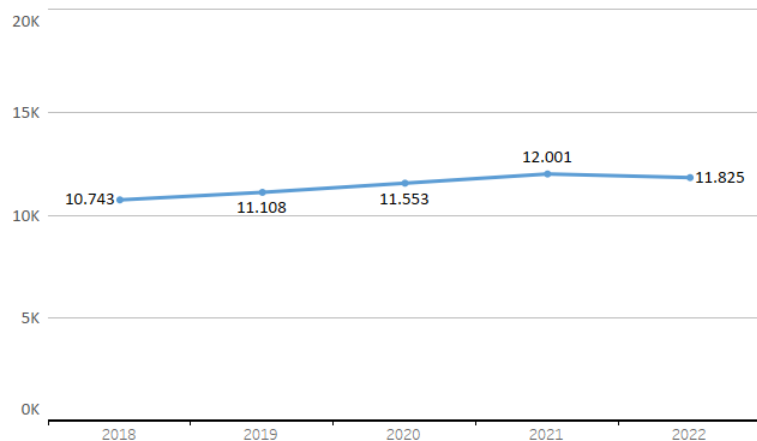
Bron: Beleidsinformatie Jeugd, CBS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

*De grafiek toont het aantal jongeren met jeugdhulp in natura. Met ingang van 2021 is er een forse toename van jeugdhulpaanbieders, die jeugdhulptrajecten rapporteren. Hierdoor zijn de cijfers voor het jaar 2021 niet goed te vergelijken met de cijfers van 2020. Ook over de eerdere jaren (2015 t/m 2020) is de trend niet volledig veroorzaakt door groei in het aantal jeugdhulptrajecten maar ook door bijvoorbeeld betere aanlevering van data vanuit gemeenten en een verandering in de berekenwijze.

- Het aantal jeugdhulptrajecten in de regio Twente zal in de periode tot 2033 dalen en vervolgens weer tot 2040 licht stijgen met 3,2%.
- De trend in de regio Twente is lager dan de gemiddelde trend in Nederland.
- Het geeft geen verdiepend beeld om welke vorm jeugdhulp het gaat.
- Met de ingang van de Hervormingsagenda jeugd is de verwachting dat het aantal jeugdigen in Jeugdzorg de komende jaren gaat dalen.

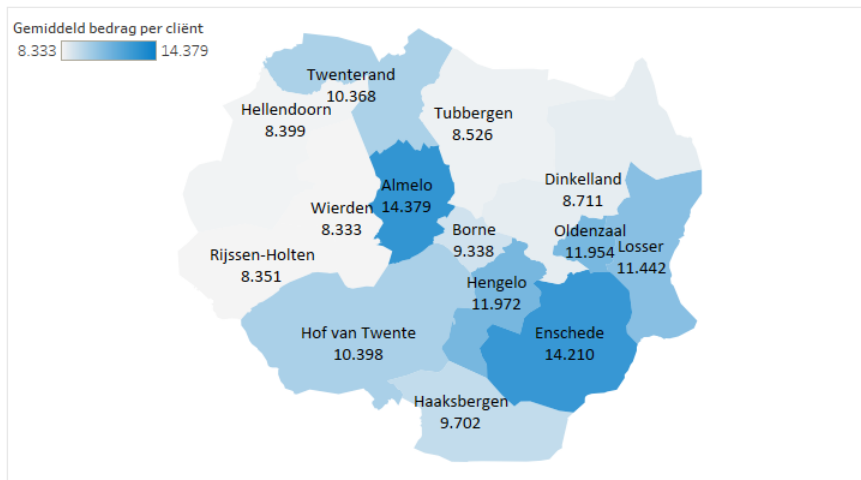
14A. Jeugdhulp totaal | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp totaal per cliënt in Twente (2018-2022)

- Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp is over de jaren heen vrij stabiel gebleven, met een lichte stijging in de afgelopen jaren. Het bedrag in 2022 lijkt weer licht te dalen, maar het kan zijn dat er nog declaraties over 2022 verwerkt moeten worden.

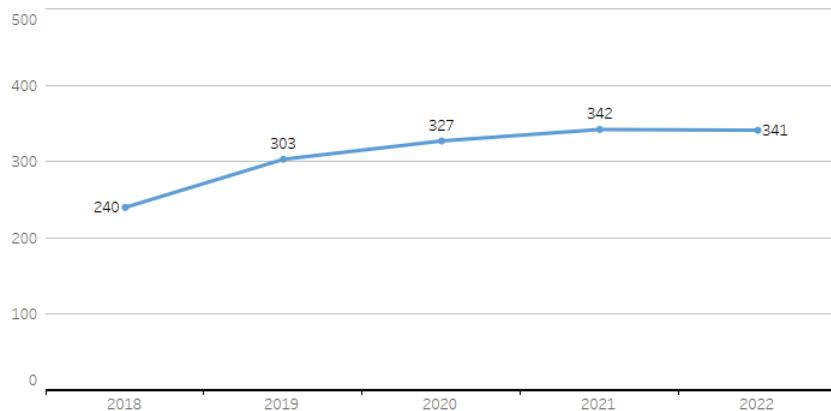
Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp totaal per cliënt per Twentse gemeente (2022)

- In de kaartweergave is te zien dat het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp in stedelijke gemeenten zoals Enschede, Almelo en Hengelo het hoogst ligt ten opzichte van de andere Twentse gemeenten. In Wierden, Rijsen-Holten en Hellendoorn ligt het gemiddelde vergoed bedrag per cliënt het laagst.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag bedraagt ongeveer 6000 euro.

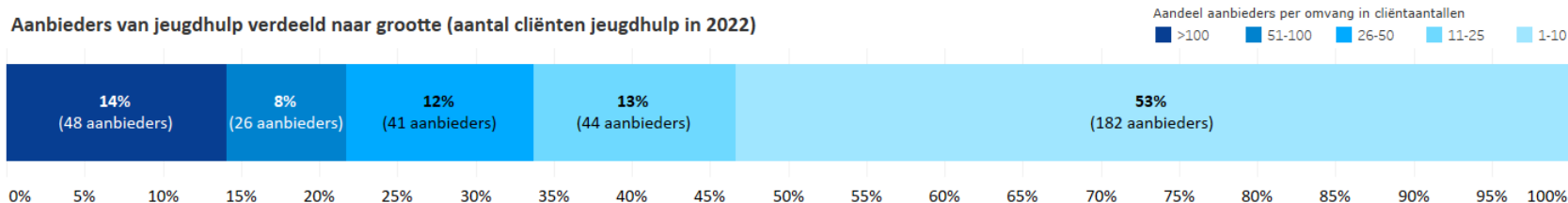
14A. Jeugdhulp totaal | Zorgaanbod

Aantal aanbieders van jeugdhulp in Twente (2018-2022)

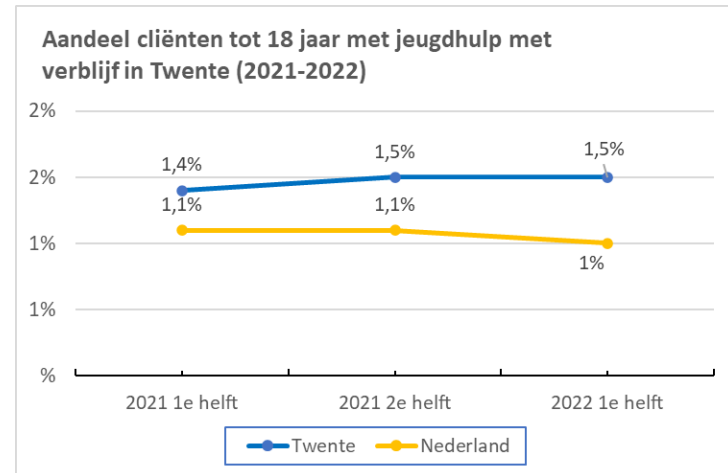
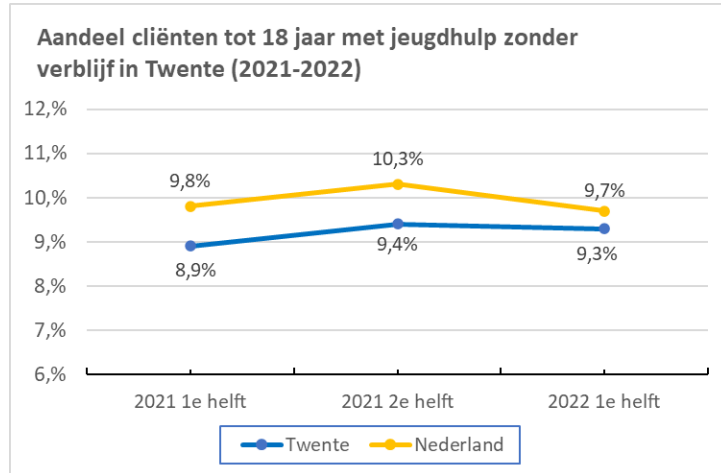

- Het aantal aanbieders dat jeugdhulp biedt in Twente is van 2018 op 2019 sterk gegroeid. Daarna blijft het aantal aanbieders licht groeien, maar in 2022 lijkt dit zich te stabiliseren.
- De stijging in 2019 kan verklaard worden door de overgang naar de nieuwe inkoop, namelijk het Twents Model. Dit inkoopmodel ging in 2019 van start.
- De meeste aanbieders van Jeugdhulp zijn vrij klein wanneer wordt gekeken naar het aantal cliënten in 2022. Meer dan de helft van de aanbieders (53%) heeft namelijk minder dan 10 cliënten. Slechts 14 procent heeft meer dan 100 cliënten.

Aanbieders van jeugdhulp verdeeld naar grootte (aantal cliënten jeugdhulp in 2022)

14B. Jeugdhulp met en zonder verblijf

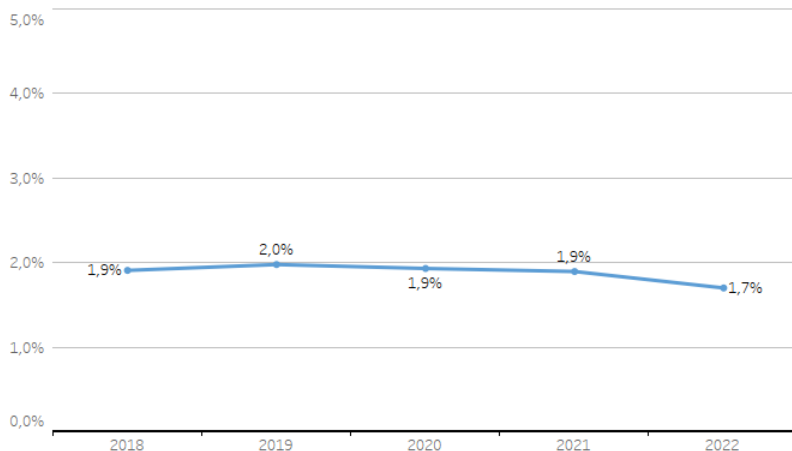
Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op waarstaatjegemeente.nl

- Het aandeel cliënten tot 18 jaar met jeugdhulp zonder verblijf ligt in Twente gemiddeld lager dan in Nederland. In 2022 lijkt dit verschil kleiner te worden.

- Het aandeel cliënten tot 18 jaar met jeugdhulp met verblijf ligt in Twente in zowel 2021 als 2022 iets hoger dan het aandeel van Nederland. Dit verschil lijkt licht toe te nemen in 2022. Van 2022 is echter alleen het eerste half jaar in beeld.

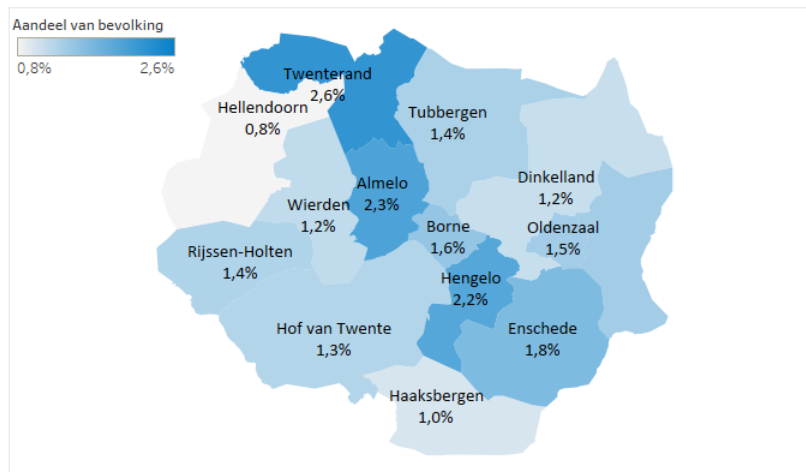
14B. Jeugdhulp met verblijf | Verdieping

Aandeel personen met jeugdhulp met verblijf van de bevolking tot 18 jaar in Twente (2018-2022)

- Het aandeel cliënten met jeugdhulp met verblijf ten opzichte van de bevolking onder de 18 in Twente is vanaf 2019 licht gedaald. Het aandeel in 2022 ligt voor het eerst weer onder het niveau van 2018.
- De verdere daling in 2022 is in lijn met de verwachte effecten van het woonplaatsbeginsel. De wijzigingen hierin hebben tot gevolg dat veel jeugdigen die buiten Twente wonen, maar wel verblijf hadden of hebben in Twente, niet meer toe worden gerekend aan de gemeente waar de locatie van verblijf zich bevindt maar aan de laatste woongemeente voordat het verblijf startte.

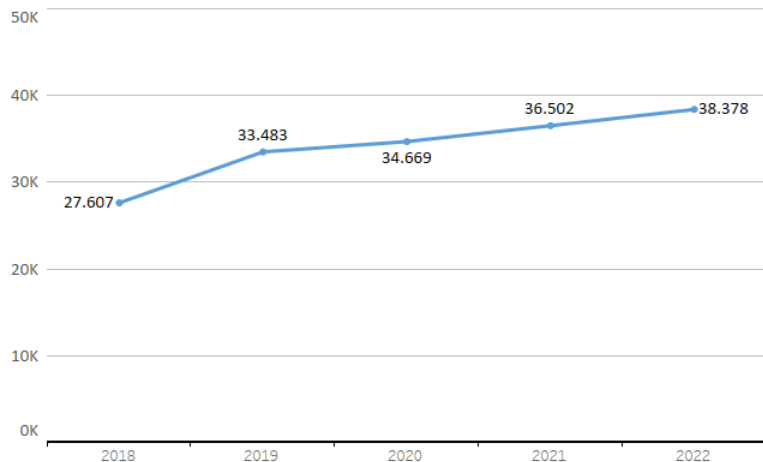
Aandeel personen met jeugdhulp met verblijf van de bevolking onder 18 jaar per Twentse gemeente (2022)

- Twenterand, Almelo en Hengelo hebben het hoogste aandeel jeugdigen met jeugdhulp met verblijf. Daarmee liggen deze gemeenten tussen de 1 en 2 procentpunten hoger dan het Nederlandse gemiddelde van 1% (zie voorgaande sheet).
- Twenterand ligt daarnaast een paar procentpunten hoger dan de gemeente met het laagste percentage, namelijk Hellendoorn. Hellendoorn wordt gevolgd door Haaksbergen en Wierden, waarbij het aandeel telkens rond de 1% ligt. Daarmee liggen deze gemeenten ongeveer op of net onder het gemiddelde aandeel in Nederland.

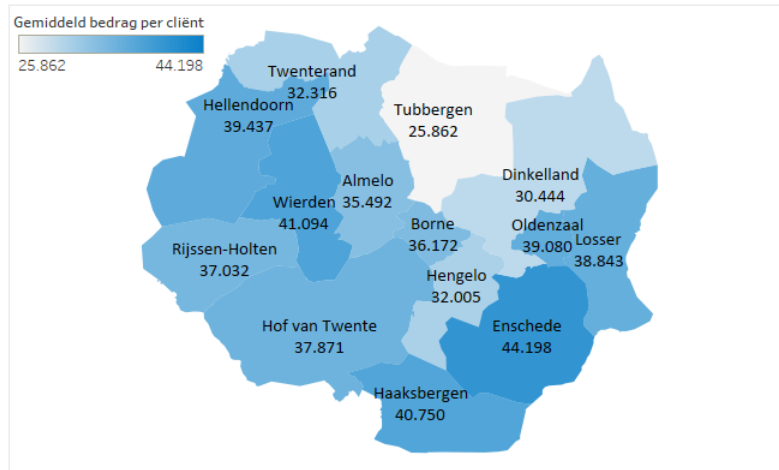
14B. Jeugdhulp met verblijf | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp met verblijf per cliënt in Twente (2018-2022)

- Sinds 2018 is een stijging te zien in het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp met verblijf. De grootste stijging was te zien in het jaar 2019; dit heeft waarschijnlijk een relatie met het nieuwe inkoopmodel dat per 2019 is gestart. De stijging van de afgelopen jaren zet zich ook in 2022 voort.

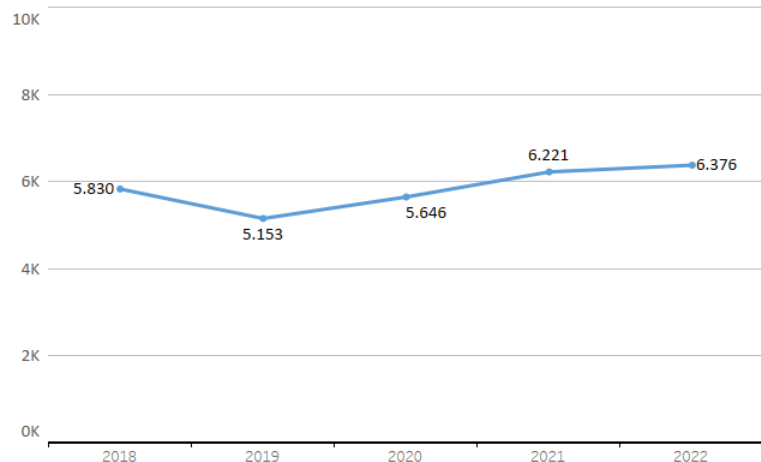
Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp met verblijf per cliënt per Twentse gemeente (2022)

- Enschede, Wierden en Haaksbergen hebben het hoogst gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp met verblijf. In Tubbergen, Dinkelland en Twenterand ligt het gemiddelde vergoede bedrag per cliënt voor jeugdhulp met verblijf het laagst.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag bedraagt bijna 20.000 euro, wat een groter verschil is dan bij jeugdhulp zonder verblijf.

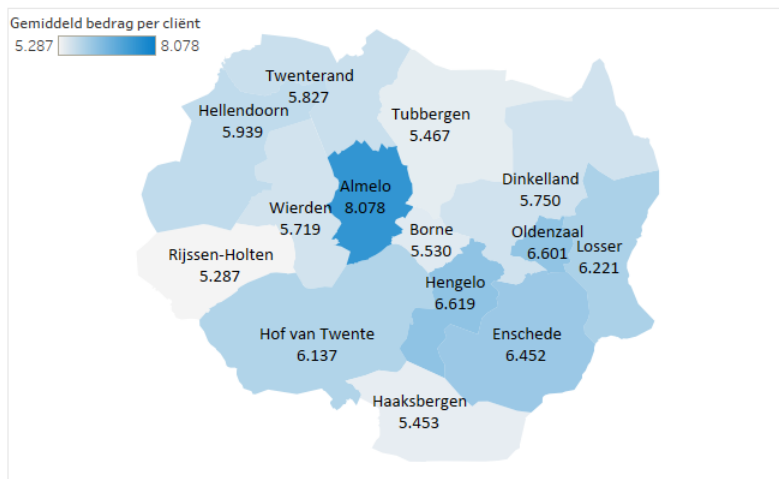
14B. Jeugdhulp zonder verblijf | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp zonder verblijf per cliënt in Twente (2017-2022)

- Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp zonder verblijf komt in 2021 voor het eerst weer boven het bedrag van 2018 uit. De dip in 2019 kan te maken hebben met de wijziging van de inkoop die in dat jaar speelde. In 2022 is er wederom een lichte stijging te zien, maar deze is kleiner dan de voorgaande jaren.

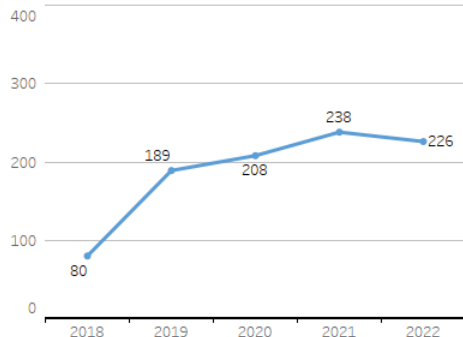
Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdhulp zonder verblijf per cliënt per Twentse gemeente (2022)

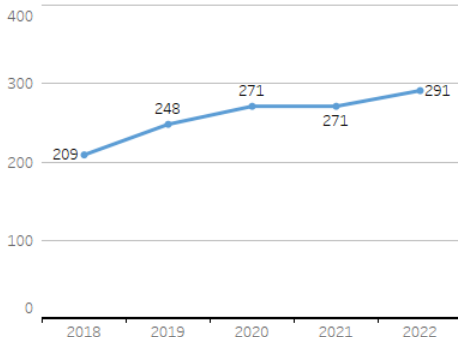
- In de kaartweergave is te zien dat Almelo er uitspringt met het hoogste gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp zonder verblijf, gevolgd door Hengelo en Oldenzaal. In Rijssen-Holten, Haaksbergen en Tubbergen ligt het gemiddelde vergoed bedrag per cliënt voor jeugdhulp zonder verblijf het laagst.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag bedraagt ongeveer 3000 euro.

14B. Jeugdhulp met en zonder verblijf | Zorgaanbod

Aantal aanbieders van jeugdhulp met verblijf met Twentse cliënten (2018-2022)

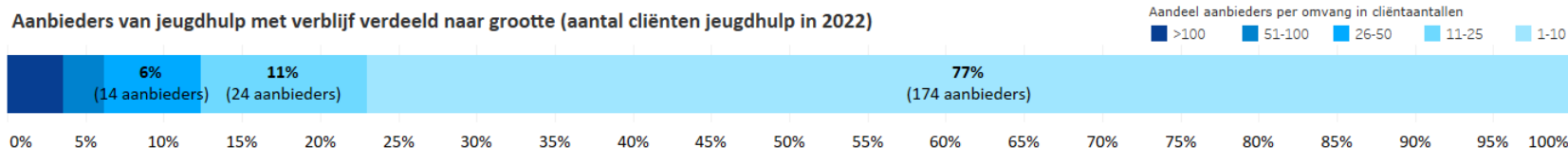

Aantal aanbieders van jeugdhulp zonder verblijf met Twentse cliënten (2018-2022)

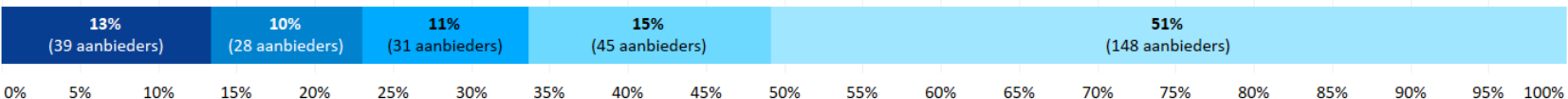

- Het aantal aanbieders van jeugdhulp met verblijf is van 2018 op 2019 sterk gegroeid (+136%). De stijging in jeugdhulp totaal komt dan ook voornamelijk vanuit deze categorie. De toename in jeugdhulp zonder verblijf is namelijk slechts 18%. In 2022 is voor het eerst een daling te zien in het aantal aanbieders met verblijf, terwijl het aantal aanbieders zonder verblijf opnieuw stijgt.
- De stijging in 2019 kan verklaard worden door de overgang naar het nieuwe inkoopmodel dat in 2019 van start ging en de open toetredingsconstructie daarin.
- In beide categorieën is sprake van veel kleine aanbieders. Vooral voor jeugdhulp met verblijf ligt dit aandeel hoog; meer dan driekwart van de aanbieders heeft maar max. 10 cliënten. Bij jeugdhulp zonder verblijf is dit ongeveer de helft van de aanbieders.

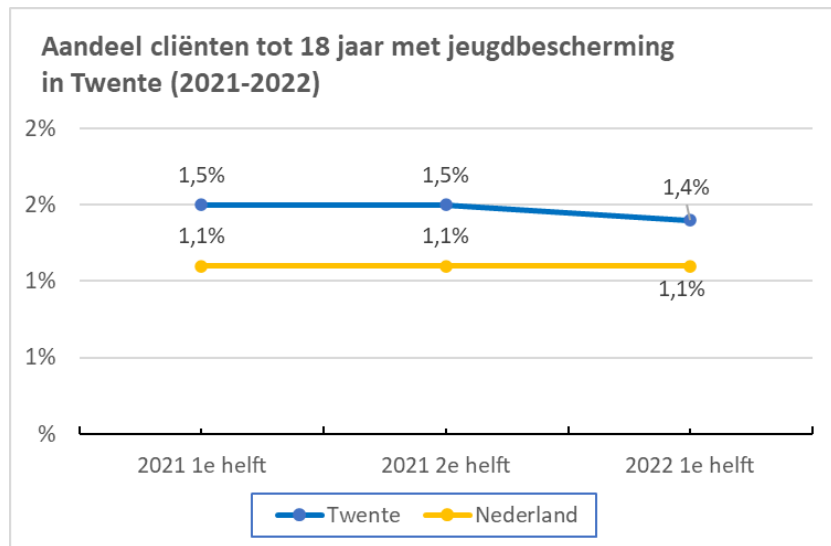
Aanbieders van jeugdhulp met verblijf verdeeld naar grootte (aantal cliënten jeugdhulp in 2022)

Aanbieders van jeugdhulp zonder verblijf verdeeld naar grootte (aantal cliënten jeugdhulp in 2022)

14C. Jeugdbescherming

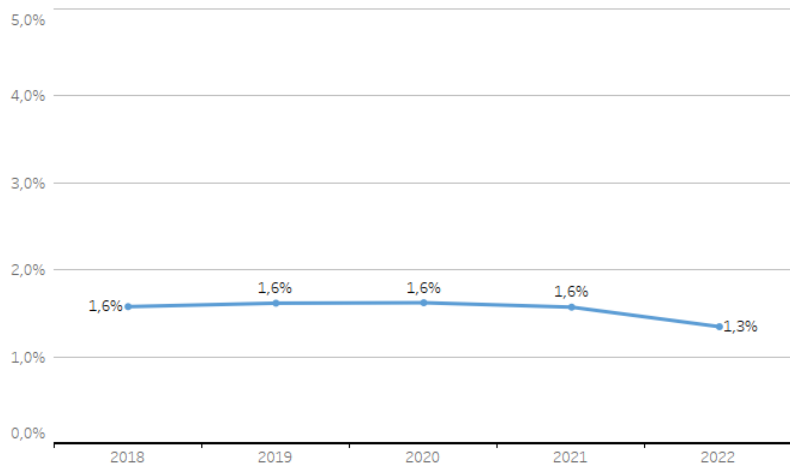

Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)

- Het aandeel cliënten tot 18 jaar met jeugdbescherming ligt in Twente iets hoger dan in Nederland. Er lijkt in 2022 een kleine daling in te zetten. De data is echter alleen over de eerste helft van 2022, waardoor er nog geen duidelijke trend te zien is.

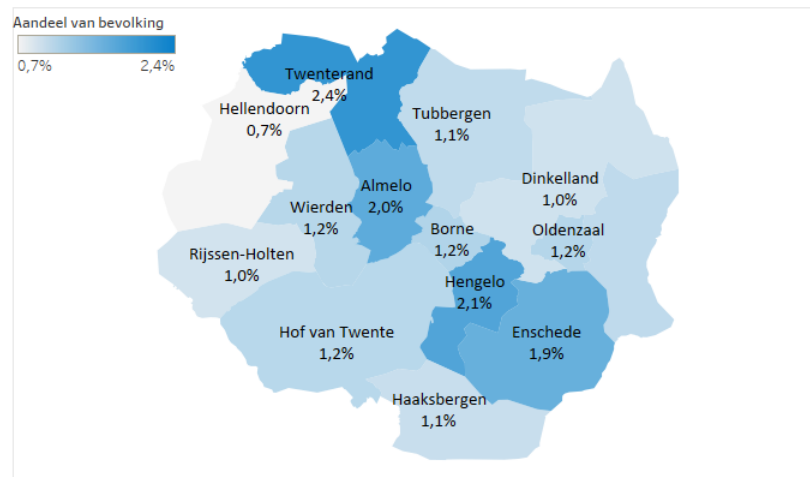
14C. Jeugdbescherming & -reclassering | Verdieping

Aandeel personen met jeugdbescherming en/of -reclassering van de bevolking tot 18 jaar in Twente (2018-2022)

- Het aandeel cliënten met jeugdhulp met jeugdbescherming en/of reclassering ten opzichte van de bevolking onder de 18 in Twente is vanaf 2018 stabiel gebleven. In 2022 lijkt voor het eerst sinds 2018 weer een lichte daling zichtbaar.

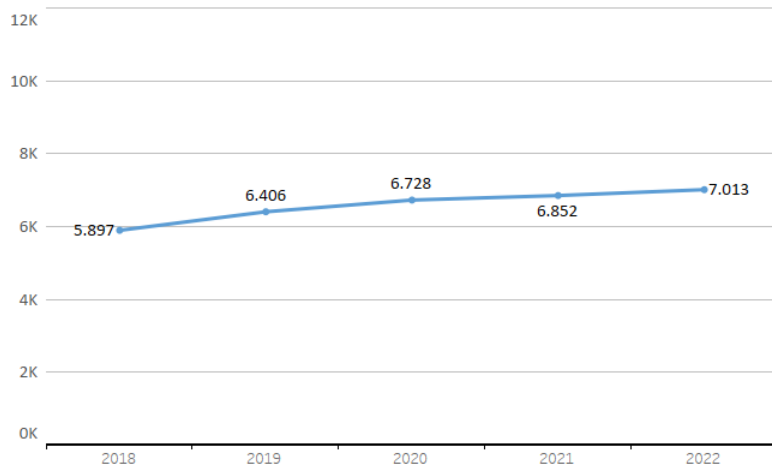
Aandeel personen met jeugdbescherming en/of -reclassering van de bevolking onder 18 jaar per Twentse gemeente (2022)

- Het aandeel cliënten met jeugdbescherming en/of -reclassering ligt, net als jeugdhulp met verblijf, het hoogst in Twenterand. Dit wordt gevolgd door de drie stedelijke gemeenten (Hengelo, Almelo en Enschede).
- Wederom ligt het percentage van Twenterand ongeveer 1.5 procentpunt hoger dan het aandeel van de gemeente met het laagste percentage, namelijk Hellendoorn. Hellendoorn wordt gevolgd door Rijssen-Holten en Dinkelland.

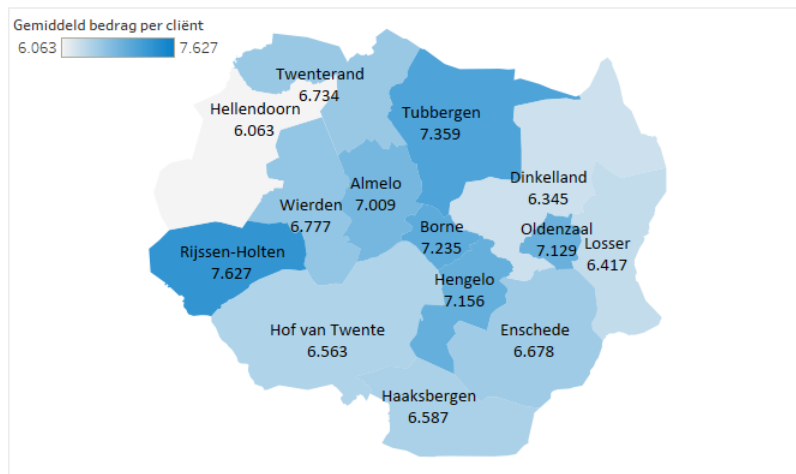
14C. Jeugdbescherming & -reclassering | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdbescherming en/of -reclassering per cliënt in Twente (2018-2022)

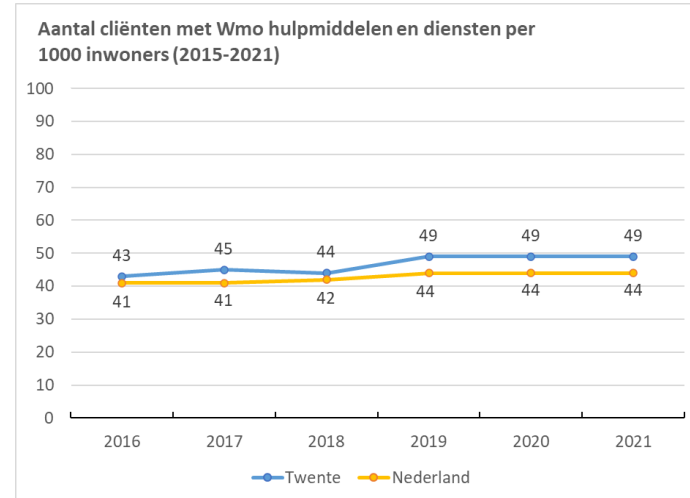
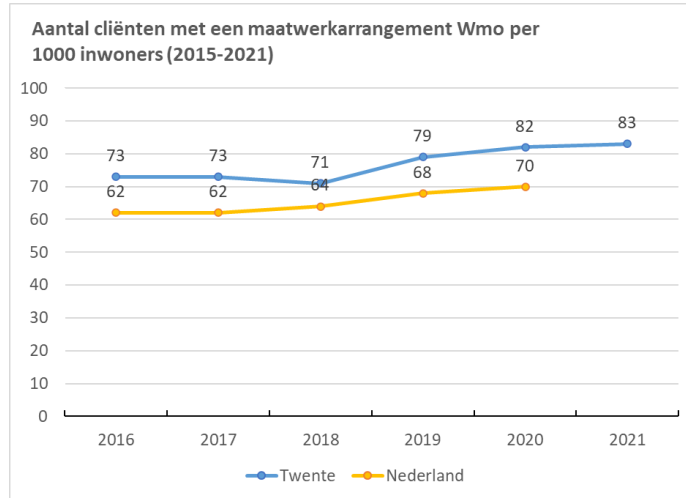
- Sinds 2018 is een stijging te zien in het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor jeugdbescherming. Deze stijging lijkt af te vlakken, maar de stijging is in 2022 weer iets hoger (+2,3%) dan in 2021 (+1,8%).

Gemiddeld vergoed bedrag voor jeugdbescherming en/of -reclassering per cliënt per Twentse gemeente (2022)

- Rijssen-Holten, Tubbergen en Borne hebben het hoogste gemiddelde vergoed bedrag voor jeugdbescherming en/of -reclassering. Hellendoorn, Dinkelland en Losser hebben het laagste bedrag.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag is hier echter relatief klein, namelijk ongeveer 1600 euro.

14D. Wmo totaal en hulpmiddelen & diensten

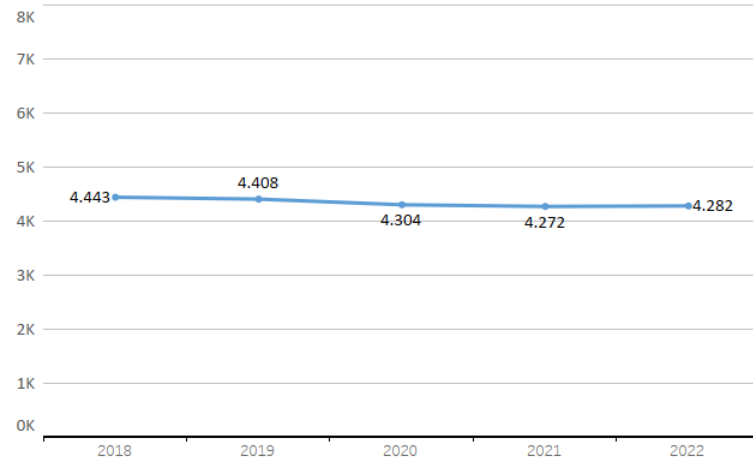
Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op waarstaatjegemeente.nl

- Maatwerkarrangement betekend dat de gemeente samen met de client kijkt wat de client nodig heeft
- Het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 1000 inwoners ligt in Twente hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Vanaf 2018 is een stijgende trend te zien in het aantal, zowel in Twente als in Nederland.

- Het aantal cliënten met hulpmiddelen en diensten per 1000 inwoners ligt in Twente iets hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Vanaf 2019 is het aantal in Twente en Nederland gestabiliseerd.

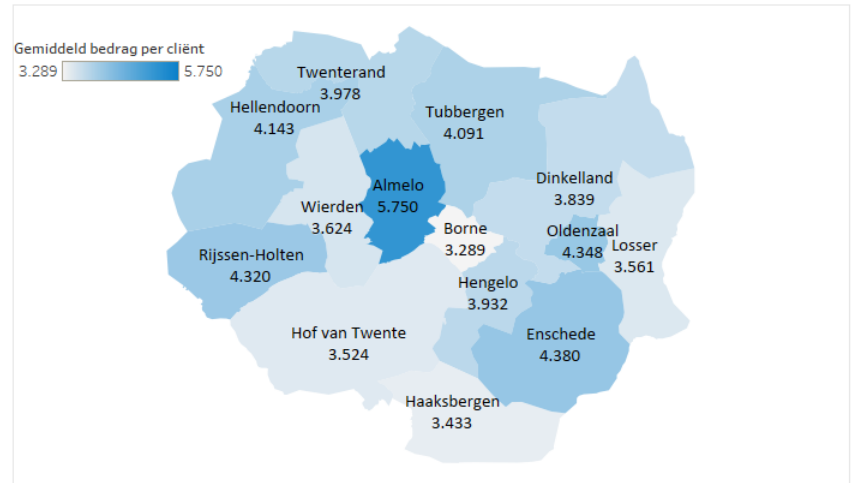
14D. Wmo totaal | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo totaal per cliënt in Twente (2018-2022)

- Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor Wmo is over de jaren heen licht gedaald. Voor het jaar 2022 is er een kleine stijging te zien. Het bedrag blijft echter vrij stabiel.

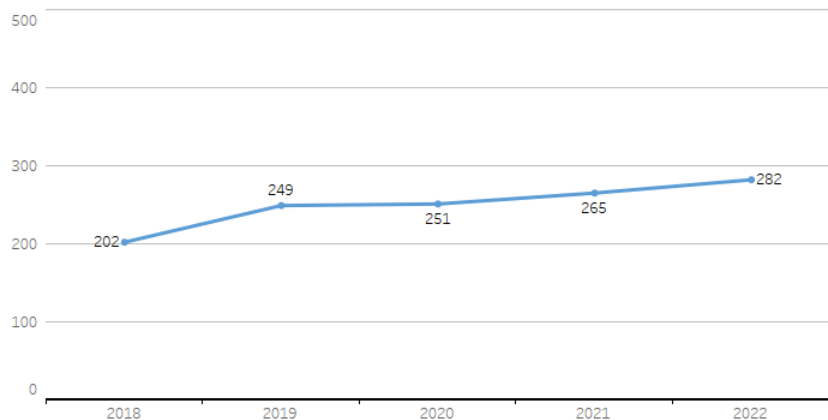
Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo totaal per cliënt per Twentse gemeente (2022)

- Stedelijke gemeenten zoals Almelo en Enschede hebben, gevolgd door Rijssen-Holten, het hoogste gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo. Hengelo ligt als stedelijke gemeente wat lager. Borne, Hof van Twente en Losser hebben het laagste bedrag.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag bedraagt ongeveer 2500 euro.

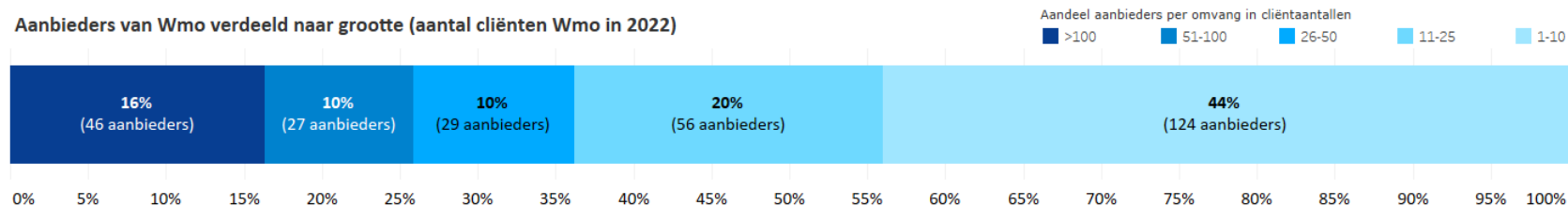
14C. Wmo | Zorgaanbod | Wmo totaal

Aantal aanbieders van Wmo in Twente (2018-2022)

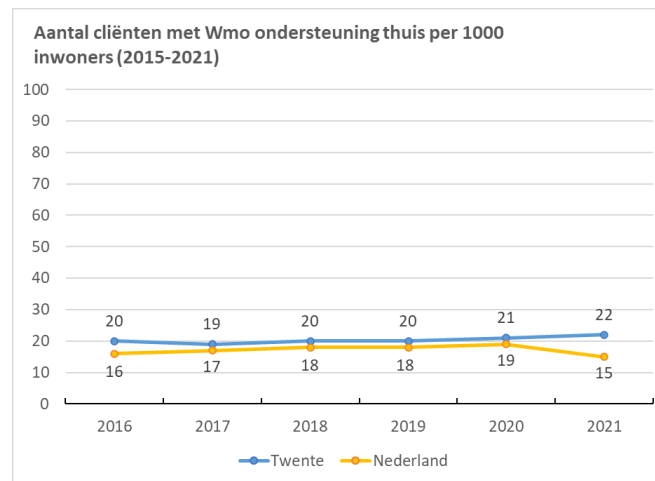
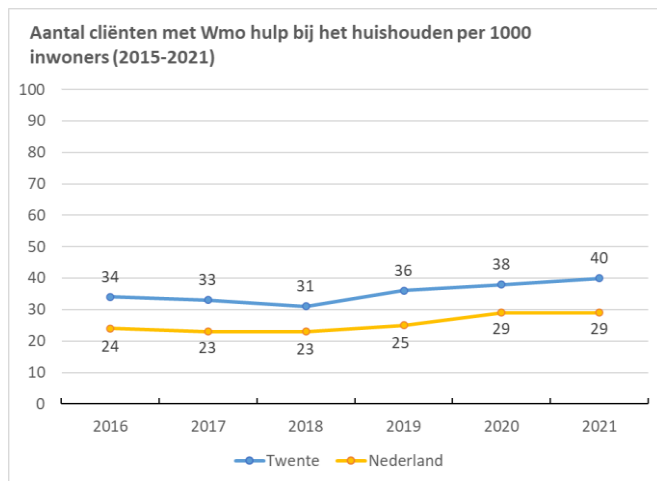

- Het aantal aanbieders dat Wmo biedt in Twente is vanaf 2018 licht toegenomen. In 2019 is de grootste stijging te zien, die verklaard kan worden door de overgang naar het Twents Model. Na een stabilisatie is in 2022 toch weer een stijging zichtbaar.
- De meeste aanbieders van Wmo zijn vrij klein wanneer wordt gekeken naar het aantal cliënten. 42 procent van de aanbieders heeft namelijk minder dan 10 cliënten. Slechts 17 procent heeft meer dan 100 cliënten.

Aanbieders van Wmo verdeeld naar grootte (aantal cliënten Wmo in 2022)

14E. Wmo Huishoudelijke & ambulante ondersteuning

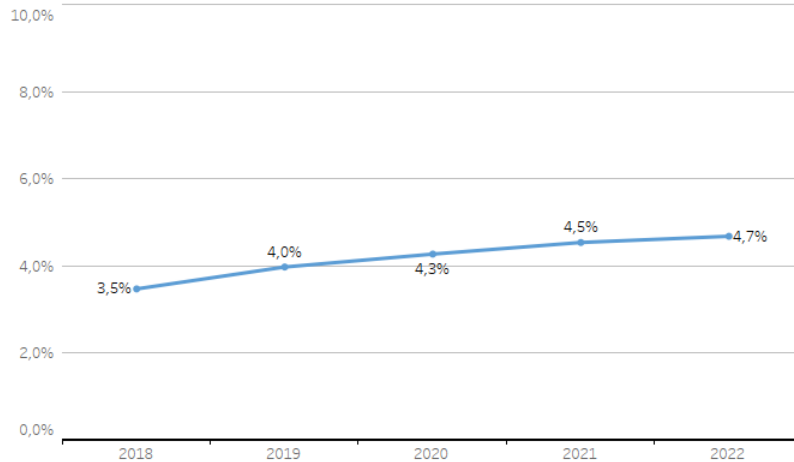
Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein op waarstaatjegemeente.nl

- Het aantal cliënten met hulp bij het huishouden per 1000 inwoners ligt in Twente hoger dan gemiddeld in Nederland. Ten opzichte van de andere Wmo-categorieën is hier een groter verschil te zien.
- Vanaf 2018 is een stijgende trend te zien in het aantal cliënten met hulp bij het huishouden, zowel in Twente als in Nederland. In Twente zet deze stijgende lijn zich ook in 2021 voort.

- Het aantal cliënten met specifiek ondersteuning thuis per 1000 inwoners ligt in Twente iets hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Vanaf 2019 is een stijgende trend te zien in het aantal, die zich in Twente in tegenstelling tot Nederland doorzet in 2021.

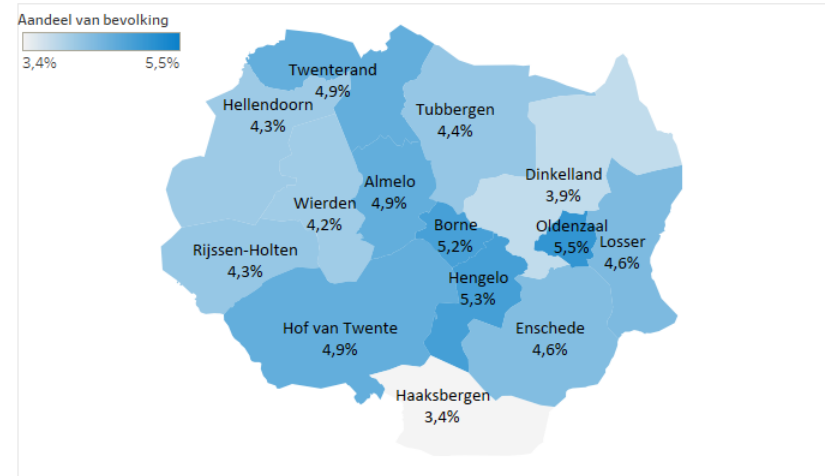
14E. Wmo Huishoudelijke ondersteuning | Verdieping

Aandeel personen met Wmo huishoudelijke ondersteuning van de 18+ bevolking in Twente (2018-2022)

- Het aandeel cliënten met Wmo huishoudelijke ondersteuning ten opzichte van de 18+ bevolking in Twente is vanaf 2018 licht gestegen tot 4.7% in 2022. De toename lijkt over de afgelopen jaren echter wat af te vlakken.

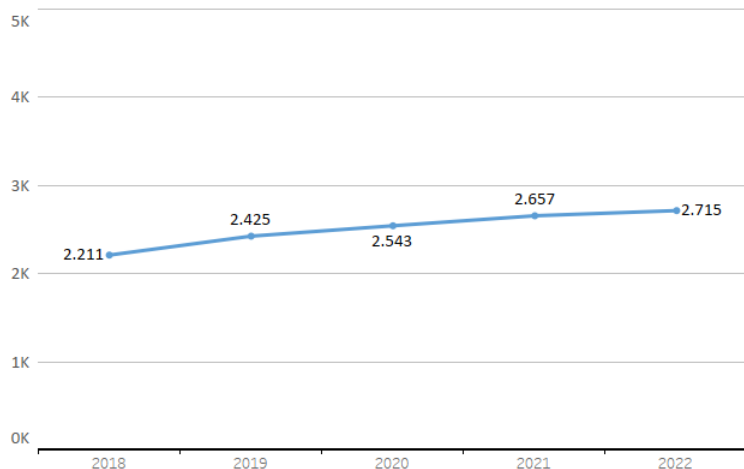
Aandeel personen met Wmo huishoudelijke ondersteuning van de 18+ bevolking per Twentse gemeente (2022)

- Het aandeel cliënten met Wmo huishoudelijke ondersteuning ligt het hoogst in Oldenzaal. Dit wordt gevolgd door Hengelo en Borne.
- Het aandeel cliënten ligt het laagst in Haaksbergen, gevolgd door Dinkelland en Wierden.

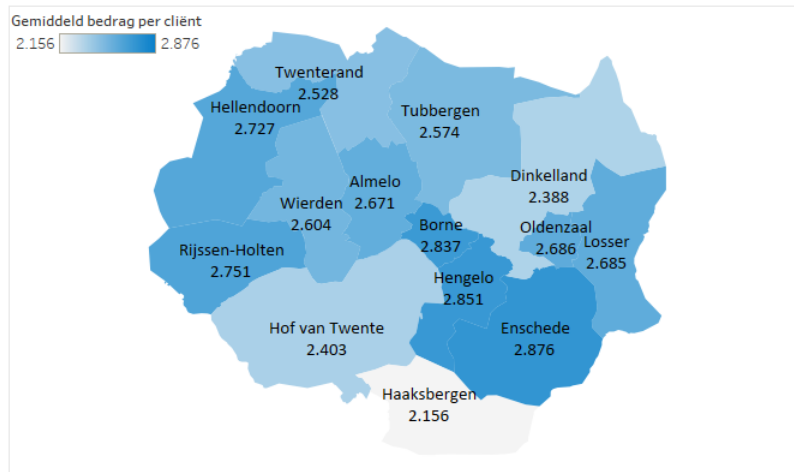
14E. Wmo | Huishoudelijke ondersteuning | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo huishoudelijke ondersteuning per cliënt in Twente (2018-2022)

- Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor Wmo huishoudelijke ondersteuning is over de jaren heen gestegen. In 2022 zet deze trend zich voort en is het bedrag wederom licht gestegen.

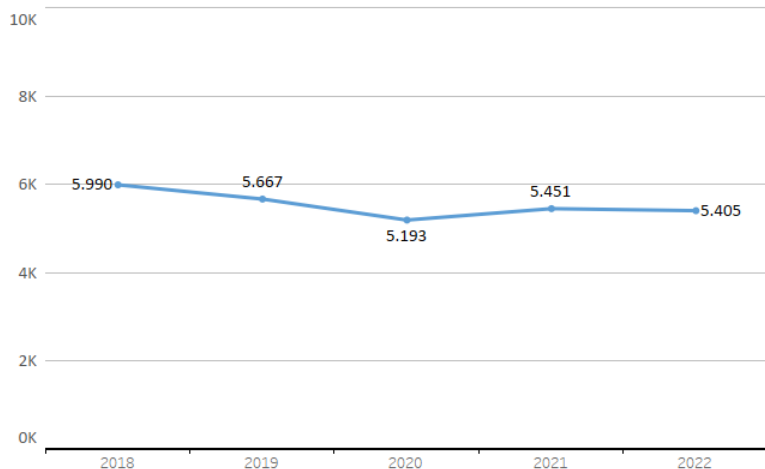
Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo huishoudelijke ondersteuning per cliënt per Twentse gemeente (2022)

- De stedelijke gemeenten Hengelo en Enschede hebben het hoogste vergoede bedrag voor Wmo huishoudelijke ondersteuning, met uitzondering van Almelo. Daarna volgt Rijssen-Holten met het hoogste gemiddeld vergoed bedrag. Haaksbergen, Dinkelland en Hof van Twente hebben het laagste bedrag.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag is echter klein, namelijk ongeveer 700 euro.

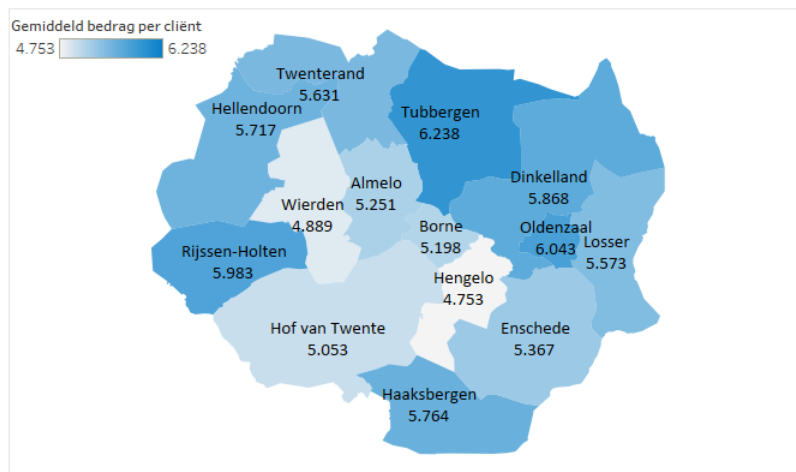
14E. Wmo | Ambulante ondersteuning | Kosten

Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo ambulante ondersteuning per cliënt in Twente (2018-2022)

- Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt voor Wmo ambulante ondersteuning is over de jaren heen gedaald. In 2022 zet de daling zich na een kleine stijging in 2021 weer voort.

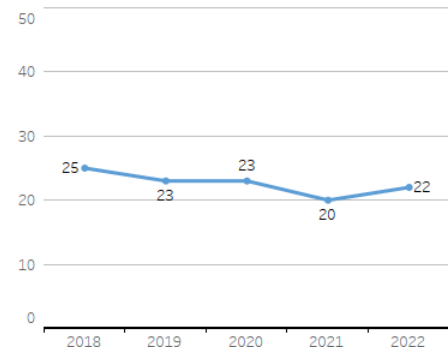
Gemiddeld vergoed bedrag voor Wmo ambulante ondersteuning per cliënt per Twentse gemeente (2022)

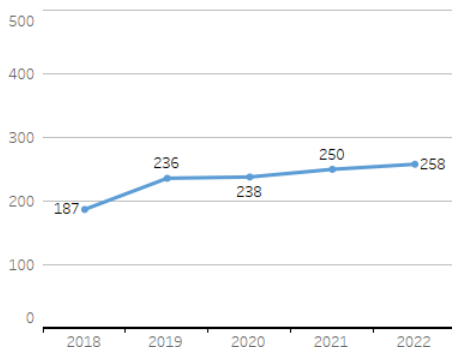
- Tubbergen, Oldenzaal en Rijssen-Holten hebben het hoogste vergoede bedrag voor Wmo ambulante ondersteuning. Hengelo, Wierden en Hof van Twente hebben het laagste bedrag.
- Het verschil tussen het hoogste en laagste gemiddelde bedrag bedraagt ongeveer 1500 euro.

14E. Wmo | Huishoudelijke en ambulante ondersteuning | Zorgaanbod

Aantal aanbieders van Wmo huishoudelijke ondersteuning in Twente (2018-2022)

Aantal aanbieders van Wmo ambulante ondersteuning in Twente (2018-2022)

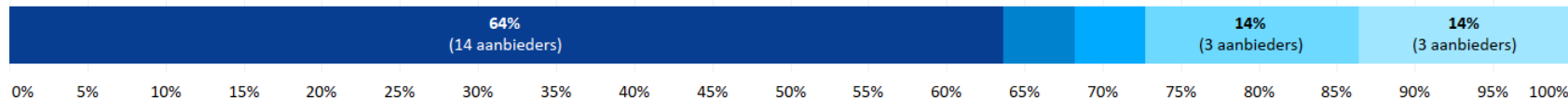

- Van het totaal aantal Wmo-aanbieders (zie voorgaande sheet) biedt het overgrote deel ambulante ondersteuning en is er een relatief klein aandeel dat huishoudelijke ondersteuning biedt. De trend komt voor ambulante ondersteuning dan ook vrijwel geheel overeen met Wmo totaal. De dalende trend voor huishoudelijke ondersteuning wijkt hiervan af. In 2022 is hier voor het eerst weer een lichte stijging in te zien.
- De meeste aanbieders van Wmo huishoudelijke ondersteuning zijn vrij groot wanneer wordt gekeken naar het aantal cliënten. Bijna twee derde (64%) van de aanbieders heeft namelijk meer dan 100 cliënten. Er zijn in totaal slechts 8 aanbieders die minder dan 100 cliënten bedienen. Voor ambulante ondersteuning geldt een omgekeerd beeld. Twee vijfde van de aanbieders heeft minder dan 10 cliënten en slechts 11% heeft er meer dan 100.

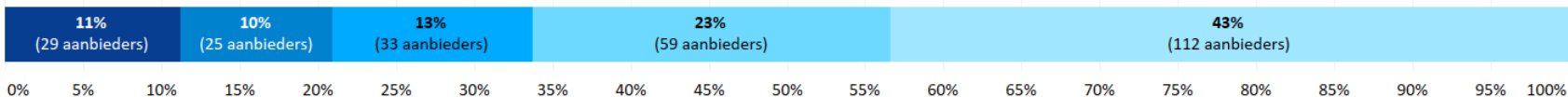
Aanbieders van Wmo huishoudelijke ondersteuning verdeeld naar grootte (aantal cliënten in 2022)

Aandeel aanbieders per omvang in cliëntaantallen

>100 51-100 26-50 11-25 1-10

Aanbieders van Wmo ambulante ondersteuning verdeeld naar grootte (aantal cliënten in 2022)

Bron: Twentse Monitor Sociaal Domein van Kennispunt Twente. De volledige versie van deze monitor is alleen toegankelijk voor de 14 Twentse gemeente en OZJT. Een vrij toegankelijke, openbare versie is te vinden op twentsemonitorsociaaldomein.nl. Let op: de aandelen zijn over de woongemeente i.p.v. betalende gemeente.

Samenvatting en conclusies

Overstijgend

Het aantal aanbieders is sinds de invoering van het nieuwe inkoopmodel (het Twents Model) in Twente in 2019 (sterk) gestegen voor zowel Jeugdhulp als Wmo. Dit kan verklaard worden vanuit de open toetredingsconstructie die hiermee samenvallend van start ging. De markt lijkt voor beide domeinen vooral te bestaan uit kleine aanbieders, die minder dan 10 cliënten bedienen. Hierdoor ontstaat het beeld dat de zorg vrij versnipperd is. Dit veronderstelt dat wijzigingen in de inkoop van de zorg effect kunnen hebben op de ontwikkeling van de markt. Ook het verwijsgedrag van externe verwijzers speelt een rol in het gemiddelde vergoede bedrag jeugdhulp.

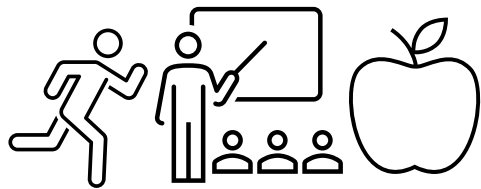
Jeugdhulp

- Het aandeel jeugdigen onder de 18 jaar met enige vorm van jeugdhulp ligt in Twente onder het landelijke gemiddelde in 2021 en op het landelijk gemiddelde in 2022. Landelijk is sprake van een daling in 2022, die we in Twente (nog) niet signaleren.
- Volgens de prognose zal Twente ook in de komende 20 jaar onder het landelijk gemiddelde blijven en zal de komende 10 tot 15 jaar zelfs sprake zijn van een daling in jeugdhulpcliënten.
- De gemiddelde kosten van jeugdhulp per cliënt zijn sinds 2018 licht gestegen. In 2022 is voor het eerst een daling te zien, maar er kunnen nog declaraties uit 2022 ontbreken. Het gemiddeld vergoed bedrag per cliënt ligt het hoogst in de stedelijke gemeenten Almelo en Enschede.
- Op een aantal categorieën ligt het aandeel in Twente boven het landelijk gemiddelde, namelijk voor jeugdhulp met verblijf en jeugdbescherming:
 - Voor beide categorieën zijn de kosten vanaf 2018 (licht) gestegen. Ook in 2022 zet deze stijging door.
 - Het aantal aanbieders en het gemiddeld vergoed bedrag zijn vooral voor jeugdhulp met verblijf sterk toegenomen in het jaar 2019, samenvallend met de invoering van het Twents Model. De stijging in het aantal aanbieders kan onder andere verklaard worden door de open toetredingsconstructie in dit inkoopmodel. De toename in gemiddeld vergoed bedrag heeft meerdere oorzaken. Onder andere heeft dit waarschijnlijk te maken met de stagnerende uitstroom uit verblijf die geconstateerd is in de regio, vanwege onvoldoende beschikbaarheid van geschikte vervolgbehandelingen. Ook speelt het verwijsgedrag van externe verwijzers hier een rol in.

Samenvatting en conclusies (vervolg)

Wmo

- Het aantal cliënten per 1000 inwoners dat een bepaalde vorm van Wmo-zorg ontvangt ligt in Twente onder of rond het landelijk gemiddelde.
- Er is van Wmo geen prognose bekend, maar gezien de (verwachte) vergrijzingsdruk in de regio mag verwacht worden dat het zorggebruik en de zorgkosten voor Wmo in totaliteit zullen toenemen in Twente.
- Voor huishoudelijke ondersteuning is in de afgelopen jaren (vanaf 2018) een stijging te zien zowel in kosten als in het aantal cliënten, die zich ook in 2022 voortzet. Vooral Oldenzaal scoort hier wat betreft aantal cliënten hoog op.
- Mogelijk dat het aantal Wmo indicaties per 2025-2026 gaat wijzigen in verband met de aanpassing in de Wmo naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.

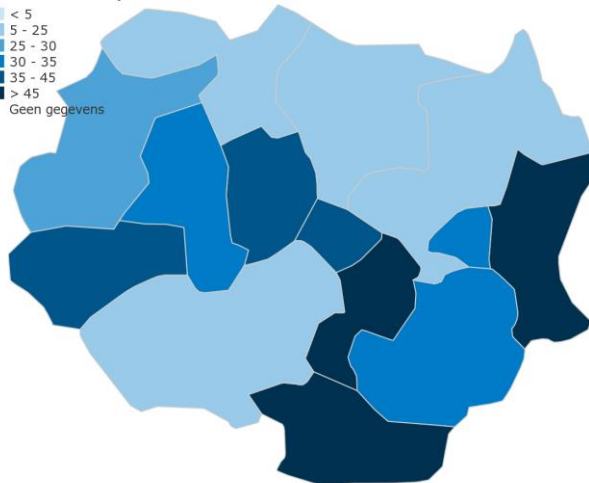
15. Preventie (GLI en stoppen met roken)

- A. GLI
- B. Gecombineerd Leefstijl Interventie, Stoppen met roken en valpreventie

15A. GLI

Deelnemers gecombineerde leefstijl interventie (GLI)

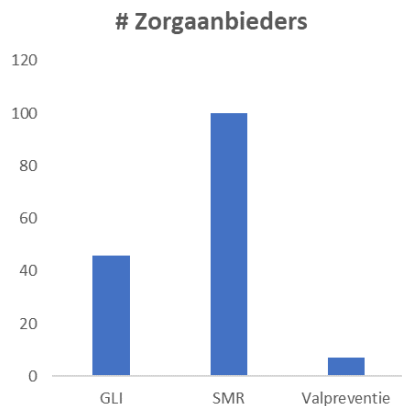
Aantal deelnemers per 10.000 inwoners

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis)

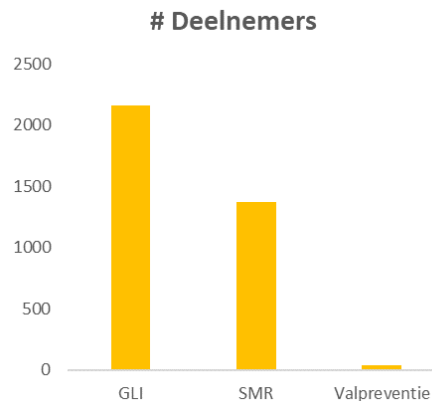
- Deze kaart toont het aantal deelnemers aan Gecombineerde LeefstijlInterventie (GLI) per 10.000 inwoners. Met de GLI werken volwassenen aan hun leefstijl met onder andere aandacht voor gezonde voeding en bewegen. De GLI wordt sinds 2019 vergoed in de basisverzekering (Zvw)

15b. GLI, SMR en valpreventie

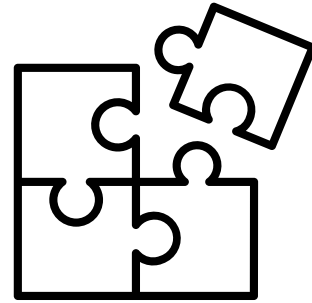
De grafiek toont het aantal aanbieders van GLI (gecombineerde leefstijlinterventie), SMR (stoppen met roken-programma) en valpreventie in regio Twente voor 2022 en Q1 2023.

- Aanbieden GLI:
 - Slimmer
 - Beweegkuur
 - COOL
 - Samen Sportief in Beweging
- Aanbieden valpreventieve interventies:
 - In balans
 - Vallen Verleden Tijd

De grafiek toont het aantal deelnemers aan de GLI (gecombineerde leefstijlinterventie), SMR (stoppen met roken-programma) en valpreventie in regio Twente voor 2022 en Q1 2023. Deze data is gebaseerd op Menzis declaratiegegevens.

C. Regionale samenwerking

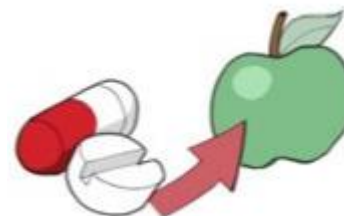
Organisatie regionale samenwerking

In Twente wordt al langere tijd via verschillende netwerken en programma's intensief en succesvol domein overstijgend regionaal samengewerkt.

Onze gemeenschappelijke ambitie: komen tot meer gezondheid en kwaliteit van leven en een toekomstbestendig zorgaanbod voor de Twentenaar, door vergaande samenwerking tussen inwoners, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, zorgkantoor en gemeenten.

Het leidmotief daarbij is van **ziekte en zorg** naar **gezondheid en gedrag**, rekening houdend met:

- Gedeelde verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van leven voor alle Twentenaren;
- Maximaal gebruik maken van elkaar expertise en capaciteiten;
- Inwoners positie geven in het ontwikkelproces, de uitvoering en de evaluatie;
- Over domeinen heen.

Organisatie regionale samenwerking (vervolg)

Gemeenten, Menzis, Provincie Overijssel, SamenTwente, zorgaanbieders

Gemeenten, onderwijs en ondernemers m.b.t. brede welvaart en economie

Zorgaanbieders, inwoners, Menzis en gemeenten

Zorgaanbieders, ziekenhuizen, Menzis m.b.t. acute zorg

ZGT, huisartsen, VVT en Menzis

MST, huisartsen, VTT en Menzis

Zorgaanbieders m.b.t. ouderenzorg/langdurige zorg

Gericht op onderzoek en toepassing van technologie in de zorg

Gericht op betrekken van burgers bij technologie

TAZ Twente met WGV, zorgaanbieders, gemeenten en Menzis

Gericht op gegevensuitwisseling

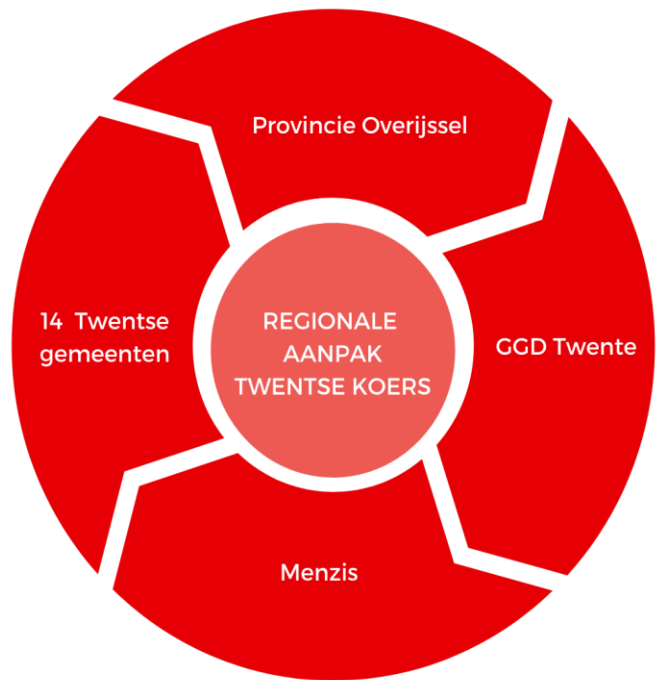

Samenwerking burgerinitiatieven

Twentse Koers

Een strategische regionale domein overstijgende samenwerking, lokale uitvoering en impact maken

Met c.a. 300 partners in het werkveld, zoals:

(Ervaren) knelpunten regionale samenwerking

- De regio Twente heeft nog geen uitgewerkt regioplan met scherpe duiding van de noodzakelijke transitie in de aankomende jaren binnen het brede veld van zorg en ondersteuning. Dit vraagt komende maanden en jaren aandacht.
- Binnen de regio bestaan diverse netwerken en bestuurlijke overlegstructuren. Betere onderlinge verbinding om te komen tot meer executiekracht is hierbij gewenst.
- Institutionele en individuele belangen staan soms belangrijke transitie in de weg. Dit ook in relatie tot inkoop, contractbeheer en financiering.
- Het (dreigende) arbeidsmarkt vraagstuk belemmert soms de gewenste samenwerking lokaal en regionaal.
- De huidige wijze van inkoop en financiering over domeinen en wetten heen is nog onvoldoende passend en integraal.